

NOWOROCZNIK

DLA

ZIEMIEN

CZYLI

ZBIÓR NAJPRZYDATNIEJSZYCH WIADOMOŚCI Z PRAWA CYWILNEGO,
PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH I SKARBOWYCH, TUDŻIEŻ
WYRACHOWAŃ TOW. KREDYT. ZIEMS., ROLNICTWA, PRZEMYSŁU
I HANDLU DOTYCZĄCYCH.

WYDAŁ

K. Ł.

Urz. Towarz. Kredyt. Ziems.

Rok IIgi

WARSZAWA,
w Drukarni J. Jaworskiego.

1846.

ONLY

W A K S A W A
w Drukarni J. Jaworskiego.

1843

NOWOROCZNIK

DLA

ZIEMIANK

1846

WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI,
WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI,
WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI,

1846

NOWOROCZNIK

Dr. Jan. K. Złota.

DLA

ZIEMIANK.

1846

Hok 119

1846

W WARSZAWIE,

w Drukarni Jana Jaworskiego,

WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI, WŁAŚCICIEL: J. JAWORSKI,

1846

NOVOROGNIZ

AIC

LAUREN

NOWOROCZNIK

DLA

ZIEMIAN

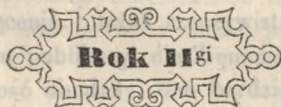
CZYLI

ZBIÓR NAJPRZYDATNIEJSZYCH WIADOMOŚCI Z PRAWA CYWILNEGO, PRZEPISÓW
ADMINISTRACYJNYCH I SKARBOWYCH, TUDŻEŻ,
WYRACHOWAŃ TOW. KREDYT. ZIEMSK., ROLNICTWA, PRZEMYSŁU I HANDLU DOTYCZĄCYCH.

WYDĄŁ

K. Z.

Urz. Tow. Kr. Ziems.

W WARSZAWIE,

w Drukarni Jana Jaworskiego,

PRZY ULICY MIODOWEJ W PALACU RZĄDOWYM DAWNIEJ PACA.

1846.

A.I.C.

3427

U.S. Tow. R. Xing.

1848

Jeżeli dla zachęty, pobłażliwie przyjęła Publiczność i Krytyka starania nasze w wydaniu Noworocznika dla Ziemiaków na r. 1845, mamy prawo pochlubić się, żeśmy się stali godni zachęcenia. Jeżeli rzeczywista potrzeba i wartość tego rodzaju publikacji dla Ziemiaków naszych poświęconej, pobłażliwość obudziła, tém bardziej radzi jesteśmy, żeśmy tę potrzebę odgadli w sposób, iż praca nasza bez wartości nie była. Co bądź, przyjęcie takie ośmiela nas do postępowania na obranej raz drodze. Nie braknie nam wytrwałości, choćby usiłowania mniej pomyślnym były uwieńczone skutkiem, choćbyśmy nawet nie potrzebowali jak w pierwszym roku, powtarzać wydania.

Zarzucono nam niesystematyczność w układzie, tyle szacunku mamy dla sumienniej a bezstronnej krytyki, — tyle szczerych chęci stania się prawdziwie użytecznymi, że się do uchybienia przyznajem. Pochodziło ono stąd

WSTĘP.

Jeżeli dla zachęty, pobłażliwie przyjęła Publiczność i Krytyka starania nasze w wydaniu Noworocznika dla Ziemiaków na r. 1845, mamy prawo pochlubić się, żeśmy się stali godni zachęcenia. Jeżeli rzeczywista potrzeba i wartość tego rodzaju publikacji dla Ziemiaków naszych poświęconej, pobłażliwość obudziła, tém bardziej radzi jesteśmy, żeśmy tę potrzebę odgadli w sposób, iż praca nasza bez wartości nie była. Co bądź, przyjęcie takie ośmiela nas do postępowania na obranej raz drodze. Nie braknie nam wytrwałości, choćby usiłowania mniej pomyślnym były uwieńczone skutkiem, choćbyśmy nawet nie potrzebowali jak w pierwszym roku, powtarzać wydania.

jedynie, iż nastęrczające się w czasie druku ważne materiały, musiały być umieszczone, chociaż porządek i szyk psuły. — Dziś nie lękamy się tego zarzutu, byle inny cięższy w dalszym nie spotkał nas zawódzie.

W publikacyi na rok 1846, uważaliśmy za rzecz właściwą podnieść ważność Noworocznika artykułami ogólnego zajęcia i potrzeby, obok znaczenia i wartości wewnętrznej na wszelki czas stosownej. Stąd kilkadziesiąt stronic przepisów Sądowych i Administracyjnych, w ciągłym zastosowaniu i użyciu będących, a jednak nie dość upowszechnionych i w żadnym podręcznym piśmie nie podanych, znalazły tu miejsce. Że zaś celem naszym jest użyteczność i praktyczna w wielu razach dogodność, nie nowość wynalezienia i oryginalność, przeto nie unikamy przedruków, owszem szukamy Artykułów i wiadomości *godnych* przedrukowania.

Byliśmy się przekonali, że Ziemianin chętnie zajrzeć gotów do Noworocznika sobie poświęconego, i znaleźć może to, czego w codziennych stosunkach potrzebuje, cel nasz i życzenia spełnione i uwieńczone będą.

jedynie, iż następująco się w czasie druku ważna materiały, musiały być umieszczone, chociaż perzadek i wyjątki. — Dziś nie łkamy się tego zarzutu, było inny byłszy w dalszym nie spotkał nas zawoździe.

W publikacyi na rok 1846, uważaliśmy za rzecz właściwą podnieść ważność Noworocznika artykułami ogólnego zajaśa i potrzeby, obok znaczenia i wartości wewnętrznej na wszelki czas stosownej. Stał kilkadziesiąt stronie przepisów Sądowych i Administracyjnych w ciągłym zastosowaniu i użyciu będących, a jednak nie dość opowiadanych i w żadnym podręczniku piśmiennym podanych, znalazły się miejsce. Że zaś celem naszym jest użyteczność i praktyczna w wielu razach dogodność, nie nowość wynalazienia i oryginalność, przeto nie nakładamy przedmków, owszem szakamy Artykułów i wiadomości godnych przedrukowania.

Byliśmy się przekonali, że *Zemianin* obcyńio zajrzeć gotów do Noworocznika sobie poświęconego, i znaleźć może to, czego w codziennych stosunkach potrzebuje, cel nasz i życzenia spełnione i wypełnione będą.

TREŚĆ

PRAWA CYWILNEGO

OBOWIĄZUJĄCEGO W KRÓLESTWIE

Obejmująca przepisy każdemu Obywatelowi
kraju niezbędnie do wiadomości potrzebne.

*Ogólna zasada
prawa.*

Niewiadomość prawa nikogo nie wyma-
wia. Prawo stanowi tylko na przyszłość,
a nie rozciąga swych skutków na prze-
szłość; chyba że jest rozciągnięte do
czynów poprzednio dokonanych, a nie roz-
poznanych.

Wszelka ustawa zaczyna obowiązywać
wszystkich krajowców, od dnia następu-
jącego po dniu ogłoszenia. — Aby w ca-
łym kraju nowe prawo jednocześnie moc
obowiązującą otrzymało, oznaczony jest
na końcu zamieszczonego w pismach publi-
cznych i dziennikach urzędowych prawa,
osobno dzień, miesiąc i rok ogłoszenia.
W następnym więc dniu po tej dacie, nowe
prawo już w całym kraju obowiązuje.

Prawo Cywilne.

Prawo urządzające stosunki mieszkańców kraju między sobą, zowie się Cywilnym. Tak nazywa się dla tego mianowicie, że jest każdemu krajowi właściwe; początek zaś tego nazwiska pochodzi z łacińskiego, *civis* (obywatel), *civitas* (obywatelstwo, społeczność, Kraj); ztąd prawo prywatne Rzymian zwanem było (*Jus Civile*). Prawem Cywilnym.

Jak świat zmysłowy składają ludzie i rzeczy, tak też prawo cywilne obejmuje przepisy dotyczące osób i rzeczy. Zbiór zaś tych przepisów ma tytuł *kodeks*.

Podział Kodeksu Cywilnego Królestwa.

Kodeks Cywilny Królestwa dzieli się na trzy części, zwane Księgami. W pierwszej mówi o osobach, w drugiej o rzeczach i ograniczeniach własności rzeczy, w trzeciej nakoniec, o sposobach nabycia rzeczy i ich utraty.

A. O PRAWACH OSOBISTYCH.*Stan Cywilny.*

Art. 8, 10, 16, pr.
z r. 1825. (T. X. D. P.)

Zdolność prawna działania, ze względu na prawo Cywilne, jest stanem Cywilnym.

Używać praw cywilnych w całej rozciągłości, czyli posiadać stan cywilny, może tylko poddany Królestwa, wyjąwszy:

1. Duchownych, którzy używają takowych o tyle, o ile nie są prawem kanonicznem, lub regułą zakonną, ograniczeni.

2. Żydów, którzy ulegają niejakiemu wyłączeniom.

Mieszkańcy obcych krajów nie przesiedleni do Królestwa, czyli Cudzoziemcy, przypuszczeni są do używania praw cywilnych w Królestwie o tyle, o ile poddani Królestwa nie są w ich Krajach w używaniu tychże praw ograniczonemi. Wyłączeni są jednak zawsze od używania praw następujących:

1. Nie mogą korzystać z dobrodziejstwa odstąpienia dóbr na rzecz wierzycieli.

2. Nie mogą być ani Opiekunami, ani Członkami Rad familijnych, w opiece nad poddanymi Królestwa; jedynie nad własnymi potomkami.

3. Nie mogą być świadkami przy sporządzaniu Aktów urzędowych.

4. Nie są wolnemi od przymusu osobistego w sprawach Cywilnych, chociażby takowy przeciw poddanemu Królestwa miejsca nie miał.

Srodek nabywania stanu cywilnego w Królestwie.

Art. 9, ustępy 6, 7, 8.

Nabywa wszelkich praw Cywilnych: kto naturalizacyę lub urząd w Królestwie otrzyma, — Niewiasta idąca za mąż za poddanego Królestwa.

Powody utraty stanu cywilnego lub zawieszenia w używaniu onego. Art. 17, 21; 25, t. p.

Utraca możność używania ogółu praw cywilnych: poddany Królestwa opuszczający stałe zamieszkanie w Kraju, — niewiasta zaś wychodząca za mąż za cudzoziemca.

Utraca ją również, skazany na karę więzienia warownego lub ciężkiego, na czas wyrównywający karze. Ponoszący zaś karę domu poprawy, przez ciąg kary, nie może używać następujących praw cywilnych:

1. Nie może być Opiekunem, ani Kuratorem, — jak tylko własnych dzieci.
2. Nie może należeć do składu Rad familijnych.
3. Nie może być biegłym, ani świadkiem przy Aktach urzędowych.

Właściwość Sądów Królestwa. Art. 13, 14, 15, t. p.

Poddany Królestwa ulega Sądom Królestwa, nawet w sprawach o zobowiązania za granicą względem cudzoziemca zaciągnięte. — Cudzoziemiec zaś może być pociągany przed Sądy Królestwa, o zobowiązanie tu w Królestwie zawarte zawsze: a o zobowiązania za granicą zaciągnięte, gdy się osobiście znajduje, lub majątek w Królestwie posiada. — Lecz cudzoziemiec pozywający poddanego Królestwa, obowiązany jest stawić kaucyą na wynagrodzenie kosztów, szkód i straconych korzyści, i od takowej rękojmi jedynie w sprawach handlowych jest wolnym.

Zamieszkanie. Art. 26, i nast. do 35, t. p.

Główne siedlisko, w którym poddany Królestwa praw cywilnych używać jest zdolnym, zowie się zamieszkaniem jego. Takiem zamieszkaniem dla urzędnika, jest miejsce w którym urząd sprawuje. — W zamieszkaniu tylko mogą być ważnie

doreczane pozwy, wyroki i wszelkie akta urzędowe. — W zamieszkaniu takim otwiera się spadek, choćby śmierć nastąpiła w innem miejscu, nawet za granicą kraju. — Przed Sądy jedynie zamieszkaniu właściwe, poddany Królestwa pociągany być może. — Dla działania prawomocnie za obrębem swego zamieszkania, potrzeba sobie zamieszkanie obrać do każdej szczegółowej czynności: tak przeto dla zapoznania, zamieszkanie obrać należy w miejscu zamieszkania pożywanego; — do zawarcia umowy, w miejscu zamieszkania kontraktującego. — Gdy zaś do wykonania jakowej umowy, zostanie obranem zamieszkanie, wszelkie wręczenia i kroki prawne umowy dotyczące, w w tém obranem zamieszkaniu dopełniane być mogą. Takie obrane zamieszkanie zowie się także prawnem, a obiera się, przez proste wymienienie w akcie osoby, lub policyjnej władzy, znajdującą się w miejscu, gdzie potrzebujemy mieć takowe zamieszkanie.

Nieobecność.

Art. 36, 37, t. p.

Gdy kto jest w zamieszkaniu nieobecnym, z pobytu niewiadomym, i nie ma pełnomocnika; każdy mający interes, może żądać w Sądzie właściwym zamieszkania zaginionego, aby był wyznaczony Urzędnik, do zastąpienia go w pilnowaniu praw. Potrzebujący zapoznać nieobecnego, winien przedewszystkiem ża-

dać wyznaczenia urzędnika. — Żądanie podobne wnosi się przez podanie za pośrednictwem obrońcy, — ma zawsze miejsce, gdy nie są wiadomemi wszyscy sukcesorowie otwierającego się spadku, a potrzebne jest dopilnowanie spisu inwentarza, odebrania rachunków i t. p.

Skutki nieobecności. Art. 39, i następn. do 61, t. p.

Gdy nieobecność trwa lat 4. i nie ma żadnej wiadomości o pobycie zaginionego, mający prawo do dziedziczenia po nim w razie śmierci, mogą żądać w Sądzie, zamieszkaniu, właściwym, uznania zaginionego za znikłego. Na żądanie takie, wniesione przez podanie za pośrednictwem obrońcy, Sąd nakaze śledztwo zaginionego; a nie prędzej, jak w rok po wyroku śledztwo nakazującym i w skutku jedynie ponowionego żądania, wyda wyrok uznający zaginionego znikłym. — Oba takie wyroki Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przez pisma publiczne ogłasza. Po dopełnieniu tego, po otwarciu testamentu, gdyby go znikły zostawił, mający prawo do sukcesyi po znikłym, tudzież obdarowani przez testament, mogą żądać oddania sobie majątku znikłego do użytku tymczasowego. Wszyscy żądający takiego użytkowania tymczasowego, z wyjątkiem rodziców i dzieci znikłego, czyli krewnych wstępnych i zstępnych, winni są wystawić kaucyą, na rękojmią zachowania całości majątku

znikłego; — przez lat piętnaście, od czasu wzięcia go w używanie, jedną połowę przychodów obowiązani są zachowywać dla znikłego, druga do nich należy; po latach piętnastu, wszystkie przychody sami pobierają.

Gdy zaś upływie lat 30, a znikły się nie zgłosi, lub gdy interessowani wykażą, nawet przed upływem tego czasu, że minęło lat 100 od daty urodzenia znikłego, tymczasowi posiadacze zyskają własność posiadanego majątku; oraz zbieranej przez lat 15 połowy dochodów. — Po uzyskaniu jednak stanowczego posiadania, czyli własności majątku znikłego, gdy ten się zjawi i oddania go zażąda, takowy zwróconym mu być musi w stanie w jakim się znajduje, to jest: szacunek zań wzięty, lub rzecz za takowy szacunek nabyta. Dzieci i zstępni dalsi znikłego, mają prawo upomnieć się o majątek po nim, wciągu lat 30 od czasu zyskania własności onego przez innych spadkobierców.

Akta Stanu Cywilnego. Art. 72. ustęp. 1, 92, 95, 97, 98, 100, 103, 120, 131, 133, pr. z r. 1825.

Dowodem stanu posiadanego są Akta Stanu Cywilnego, które dotyczą najważniejszych epok życia, to jest: urodzenia, małżeństwa i zejścia, i dla tego są trojakie.

Akt urodzenia spisany być ma, najpóźniej w dni 8 po urodzeniu się dziecięcia, które to urodzenie objawić winien

ojciec; gdyby zaś ten nie żył lub nie mógł się stawić, dopełni tego Doktor lub Akuszerek. — Dziecię winno być okazanem Urzędnikowi Stanu Cywilnego. Ojciec dziecka z nieprawego łoża, nie może być za takiego zapisanym, jeżeli osobiście nie stanie i dziecka za swoje nie przyzna, nigdy zaś za Ojca zapisanym być nie może jeżeli w kazirodztwie lub cudzołóstwie dziecko spłodził. Powody spóźnienia się z spisaniem Aktu urodzenia, w akcie wymienione będą.

Akt małżeństwa spisuje się po dopełnieniu obrzędu religijnego ślubu, o czém wzmianka się czyni. Do aktu tego poddyktować należy: datę zawarcia i nazwisko. Notaryusza przyjmującego umowę przedślubną. Umowa bowiem taka, nie wzmiankowana w Akcie małżeństwa, skutku nie ma, gdyż za niezawartą się uważa.

Akt zejścia spisać się ma przed pogrzebaniem zmarłego, którego Urzędnik Stanu Cywilnego winien mieć sobie okazanego i który nie może być pochowanym prędzej, jak w 48 godzin po śmierci. Zgon objawić winno Urzędnikowi Stanu Cywilnego dwóch świadków, z liczby najbliższych krewnych; lub w niedostatku tych, dwaj najbliżsi sąsiedzi. — W przypadku śmierci w obcém mieszka-

niu nastąpionój, meldować ją ma obowiązek osoba u której śmierć zaszła.

Akta Stanu Cywilnego, utrzymują dla osób wyznań chrześciańskich, duchowni przełożeni parafij, — dla wyznań niechrześciańskich, wyznaczeni urzędnicy. Sporządzane są w dwu exemplarzach jednoznacznych, z których jeden pozostaje u Urzędnika Stanu Cywilnego, drugi złożonym zostaje w Archivum Sądu Okręgowego. Z każdego z nich wypisy otrzymywać można.

Małżeństwo.

Ważną, a można rzec nawet najważniejszą epokę w życiu ludzkim, stanowi związek małżeński; jako pierwsze ogniwo familijne, jako węzeł rodzinny, źródło praw i obowiązków familijnych.

Art 1. pr. z r. 1836
(T. XVIII. D. P.)

I. Małżeństwo osób wyznających religię Rzymsko-Katolicką, jest związkiem kończącym się jedynie ze śmiercią jednego z małżonków. — Może być zawarte tylko przez dopełnienie obrzędu Religijnego.

Warunki do zawarcia. Art. 5, 6, 9, 10, 15, 16 i 22 pr. z r. 1836.

Do zawarcia małżeństwa potrzeba:

1. aby mężczyzna miał przynajmniej lat 18, a niewiasta lat 16 skończonych.
2. aby nastąpiło wzajemne zezwolenie stron, i to koniecznie dobrowolne.
3. aby osoby lat 21 skończonych nie mające, otrzymały pozwolenie Ojca; matki, gdy ojciec nie żyje; opiekuna, gdy nie mają już rodziców.
4. aby osoby małżeństwo zawierające,

nie ulegały niemocy fizycznej nieuleczonój.

Przeszkody do zawarcia. Art. 24, 25, 27, 28, 31, 36, 37, 39, pr. z r. 1836.

Nie może być zawartém Malżeństwo:

1. między osobami religii Rzymsko-Katolickiej, a Niechrześcianami.

2. dopóki pierwszy związek nie ustanie przez śmierć, lub unieważnienie.

3. przez osoby, które wykonały ślub zakonny, lub zostały wyswięcone na subdyakonat.

4. Nie może być zawierane z mordercą współmałżonka, oraz z osobą, z którą się dopuściło cudzołóstwa pod przyrzeczeniem małżeństwa, w razie śmierci niewinnego małżonka.

5. Między krewnymi, tudzież powinowatymi, w stopniach prawem kanoniczném zakazanych: jak np. między bratem i siostrą ciotecznymi lub stryjeczniemi, wdowcem, a siostrą zmarłej żony, i t. p.

6. Naostatek: dla przystojności publicznej: między osobami uroczyście, wobec kapłana i świadków, zaręczonemi, a siostrami i braćmi rodzonemi drugiej zaręczonój strony. — Przeszkody wszakże z pokrewieństwa, powinowactwa i przystojności publicznej wynikające; mogą być przez Władzę Duchowną usunięte pozwoleniem, zwaném pospolicie dyspensą.

Zapowiedzi, Art.
41, 43 i następ. do 47
pr. z r. 1836.

Obrzęd ślubu poprzedzają zapowiedzi, które ogłaszają się w 3 następujące po sobie Niedziele. Celem tego ogłoszenia, jest wykrycie zachodzących mogących przeskód. — Władza Duchowna dyecezyalna może uwolnić od dwóch zapowiedzi, jedna wszakże konieczna. Gdy zaś jedna tylko ogłoszona jest zapowiedź, ślub nie może być danym prędzej, jak po upływie dni 3, od Niedzieli ogłoszenia. — Po upływie sześciu miesięcy od czasu ogłoszenia zapowiedzi, obrzęd ślubu nie może nastąpić, jak za powtórniem zapowiedzi ogłoszeniem. Ślub bez zapowiedzi może być danym w 2-ch jedynie wypadkach:

1. gdy narzeczoną wydała się nagle, w długą lub niebezpieczną podróż, w interessach rządowych.
2. gdy osoby, o których powszechnie mniemają, że zostają w związku małżeńskim, pragną dopełnić obrzędu ślubu religijnego.

Ogłaszanie zapowiedzi nastąpić winno tak w parafii właściwej zamieszkania narzeczonego, jak i w parafii narzeczonej, jeżeli nie w jednej zamieszkują parafii. Właściwą parafią jest ta, w której się mieszka przynajmniej sześć miesięcy. Gdy zaś czas zamieszkiwania jest krótszy; zapowiedzi głoszone być muszą i w parafii poprzedniego zamieszkania.

Obrzęd ślubu, Art.
48, 49 pr. z r. 1836.

Obrzęd ślubu odbywa się w parafii narzeczonej, w Kościele, publicznie, w obecności dwóch przynajmniej świadków, w Akcie Stanu Cywilnego obchód religijny małżeństwa stwierdzić mających. — Dopełnić obrzędu winien Proboszcz właściwy, czyli Proboszcz tej parafii, w której mieszkają narzeczeni; lub Duchowny przezeń upoważniony. Może wszakże ślub być dany w innej parafii, w domu nawet; lecz jedynie za pozwoleniem władzy Duchownej dyecezyalnej.

Nieważność, Art.
51, 86, 88, 89, 91, 92.
pr. z r. 1836.

Związek małżeński jest nieważnym, ilekroć się zdarzy: że jedno z małżonków dotknięte niemocą fizyczną nieuleczoną, — że jedno z małżonków zawarło małżeństwo w skutku przymusu, błędu, lub w przystępie obłąkania, — że zatajone zostały przeszkody, niedopuszczające małżeństwa, wyżej wymienione, — że ślub dany był przez niewłaściwego Duchownego, — że obrzęd ślubu odbył się w obec jednego tylko świadka.

Unieważnienia małżeństwa zawartego z utajeniem przeszkód, niedopuszczających tego związku, domagać się, obowiązani są szczególnie, Stróże prawa, Prokuratorowie Królewscy; aczkolwiek mogą małżonkowie i strony interessowane. — Unieważnienia z powodu niemocy fizycznej, przymusu lub błędu, jedynie tylko małżonek żądać może. O unieważnienie

związku dla niewłaściwości Proboszcza, lub braku świadków; wszyscy mający w tém interes.

Skutki unieważnienia, Art. 69, 70, 71. pr. z r. 1836.

Osoby, których małżeństwo unieważnionem zostaje; z powodu niemocy fizycznej jednej ze stron, pokrewieństwa lub powinowactwa, oraz przystojności publicznej; nie mogą za życia współmałżonka zawierać nowego małżeństwa, jak po upływie lat 3; od daty wyroku ostatecznego unieważniającego poprzednie. — Te zaś, których małżeństwo unieważnione; z powodu braku zezwolenia dobrowolnego, niewłaściwości proboszcza, lub niedostatku świadków; nie mogą zawierać nowego, dopiero po latach sześciu. A wykraczający przeciw tym przepisom, ulegną karze areztu publicznego, od dni 8, do miesięcy 3. — Wolni są wszakże od zachowywania powyższych terminów, małżonkowie pragnący, po unieważnieniu swych związków, takowe zawrzeć z sobą waźnie.

Ustanie pożycia małżeńskiego przez rozłączenie, Art. 62, 66, 67, pr. z r. 1836.

W małżeństwach waźnie zawartych, ustaje pożycie małżeńskie przez rozłączenie co do stołu i łoża. Takowe rozłączenie może być żądaniem na czas oznaczony, lub nie ograniczony:

1. z powodu cudzołóstwa jednego z małżonków.
2. z powodu ciężkich obelg, doznanych od współmałżonka.
3. z powodu dopuszczenia się przez

współmałżonka zbrodni, lub występ-
ków; albo przynaglania do popełnienia
przestępstw takowych.

4. z powodu wzajemnego zezwolenia,
dla godziwych przyczyn.

Sądy do spraw Nieważność małżeństwa, lub rozłącze-
małżeńskich, Art. 73, nie co do stołu i łoża, wyrzeka, jedynie
78, do 82 pr. zr. 1836 w tym względzie właściwy, Sąd Duchowny;
którego trzy są Instancye. — Pierwszą In-
stancję, stanowi Biskup lub administra-
tor dyecezyi; w Archidyecezyi zaś War-
szawskiej, Arcybiskup lub Administrator.
Drugą instancją, dla osób mieszkających
w dyecezyach, jest Arcybiskup lub Ad-
ministrator Archidyecezyi Warszawskiej;
dla mieszkańców zaś tejże Archidyecezyi,
Duchowni przez Arcybiskupa lub Admini-
stratora wyznaczeni. Trzecią Instancję
składają Duchowni, przez stolicę Apostol-
ską wyznaczeni.

Do stanowczego unieważnienia małżeń-
stwa, potrzeba koniecznie dwóch jedno-
zgodnych wyroków. Jeżeli więc wyrok
drugiej instancyi zatwierdzi wyrok pier-
wszy, odwołanie się do 3-iej Instancyi nie
służy.

Przed Sądy Duchowne strony osobiście,
lub przez upoważnionych obrońców, sta-
wać mogą.

II. Małżeństwo pomiędzy osobami wy-
znającemi religię Greko-Rossyjską, podlega
Art. 98 t. p. przepisom prawa cywilnego Cesarstwa.

III. Małżeństwa osób wyznających religię Greko-Unicką, co do zawierania i rozwiązania onego, podlegają przepisom Kościoła wschodniego. Przepisy zaś cywilne obowiązują Greko-Unitów te same, jakie co do małżeństw wyznających religię Rzymsko-Katolicką przytoczyliśmy.

IV. Małżeństwa pomiędzy osobami wyzn. Art. 129, 133, 134, 136, 139, 146, 170, 171, 175, 173. pr. z r. 1836. znań Ewangelicko-Augsburskiego i Ewangelicko-reformowanego, co do warunków do zawarcia, ulegają przepisom dotyczącym małżeństw Katolickich. Przeszkodę do zawarcia małżeństwa w tych wyznaniach stanowi: 1° różność religii, czyli niemożność zawierania małżeństw z niechrześcianami, 2. wielożenstwo, to jest, zawarcie nowego związku, pomimo nie rozwiązania pierwszego, — 3. przestępstwo, — 4. pokrewieństwo i powinowactwo z powodu którego zabronionem jest małżeństwo: między braćmi i siostrami rodzonymi i przyrodniemi, ojczymem i pasierbicą, Macochą i pasierbem, zięciem i matką żony, synową a Ojcem Męża, na koniec siostrzeńcem a Ciotką.

Zapowiedzi muszą poprzedzić obrzęd ślubu, a ogłoszone być winny podług prawideł, dla małżeństw Katolickich przepisanych. Obrzęd ślubu odbywa się wedle ustaw każdego wyznania.

Nieważność małżeństwa w tych wyznaniach, wypływa tylko z załajenia prze-

szkód niedopuszczających takowego. Lecz może być małżeństwo rozwiązane przez rozwód, który następuje z następujących powodów: 1. cudzołóstwa, — 2. złośliwego opuszczenia współmałżonka, — 3. przeszło pięcioletniej, choćby niedobrowolnej, nieprzytomności współmałżonka, — 4. niemocy fizycznej, — 5. choroby zaraźliwej i nie uleczonej albo odrażającej, — 6. pomieszania zmysłów, — 7. życia rozwiązłego, — 8. postępowania gwałtownego z współmałżonkiem, wzniecającego obawę o życie, — 9. udowodnionego zamiaru pozbawienia współmałżonka honoru, wolności, urzędu lub rzemiosła, — 10. przestępstwa pociągającego karę śmierci, więzienia warownego, lub ciężkiego, tudzież występku przeciw naturze. — Gdy rozwód wyrzeczonym zostanie; z powodów: a) rozwiązłego życia, b) postępowania gwałtownego, c) udowodnionego złego zamiaru i d) przestępstwa; strona winna nie może wejść za życia współmałżonka w nowe związki, jak po latach 3 od daty wyroku. Gdy zaś wyrzeczonym zostanie rozwód z powodu cudzołóstwa, lub złośliwego opuszczenia; dopiero w lat sześć.

Sprawy o unieważnienie lub rozwód, rozpoznaje w pierwszej i ostatniej instancji Konsystorz Jeneralny Wyznań Ewangelickich, jeden na całe królestwo w Warszawie urzędujący. — Skargi zano-

— są się za pośrednictwem upoważnionych, do stawiania przed Konsystorzem, Obrońców Sądowych, którzy dopełniają przepisanych form postępowania.

Art. 179, 180, 186, V. Małżeństwa wreszcie, między osobami rozmaitych innych wyznań chrześcijańskich, jakieby w Królestwie się znajdowały: tudzież małżeństwa niechrześcijańskie i mormonów; zawierane być winny obrządkiem właściwego wyznania lub religii narzeczonych, przy zachowaniu przepisów ogólnych cywilnych, co do warunków, przeszkód i terminów wejścia w powtórne związki; oraz dopełnieniu form, urządzeniami szczególnymi. co do zapowiedzi i aktów stanu cywilnego postanowionych. — Nieważność, lub żądanie o rozwód, małżeństw takich wyznań lub religii, rozpoznają: Trybunały cywilne, podług zasad wyznania lub religii małżonków. — Sprawy tego rodzaju, przedstawiane przez Obrońców Sądowych (patronów); sądzone są przy zamkniętych drzwiach.

VI. W małżeństwach zawieranych przez osoby wyznające różną religię:

Art. 192, 193, 194, Gdy przystępują do związku małżeńskiego osoby wyznające religię Rzymsko-Katolicką z osobami jednego z wyznań Ewangelickich; obrzędu ślubu dopełnia duchowny wyznania narzeczonej. Można jednak żądać pobłogosławienia małżeństwa, przez

duchownego wyznania narzeczonego. —
 Gdyby Duchowny katolicki dania ślubu
 odmówił: udzieli takowy, Duchowny ewan-
 gelicki. Jeżeli małżonkowie różnego Wy-
 znania, przez umowę przedślubną, nie usta-
 nowią, w jakiej religii dzieci swe wychow-
 wywać będą: synowie w ojca, córki zaś
 w matki wyznaniu wychowane być win-
 ny. — Do rozpoznania sprawy małżonków
 różnego wyznania, właściwym jest Sąd Du-
 chowny wyznania tego, jakiego był duchow-
 ny ślub dający. Jeżeli zaś ślub był dany
 w obu wyznaniach, będzie jedynie właści-
 wym Sąd Duchowny Rzymsko-katolicki. —
 W razie rozwiązania małżeństwa przez Kon-
 sistorz Ewangelicki, małżonek religii
 Rzymsko-Katolickiej nie może wéjść w no-
 we związki, dopóki poprzednie nie zosta-
 ną względem niego unieważnione, przez
 Sąd Duchowny Rzymsko-Katolicki.
 Te same prawidła służą do małżeństw
 z osobami wszelkich innych
 wyznań Chrześcijańskich, wyjąwszy z wy-
 znającami religię Greko-Rossyjską.
 Gdy wstępują w związki małżeńskie
 osoby religii Greko-Rossyjskiej z osobami
 innych wyznań Chrześcijańskich, obrzędu
 ślubu dopełniać koniecznie winien Duchow-
 ny Greko-Rossyjski, — dzieci obojój płci
 w téjże religii wychowane być muszą —
 do rozpoznawania skarg o nieważność
 lub rozwód Sądy Duchowne Greko-Ros-

syjskie są jedynie właściwemi. Strona innego wyznania, obowiązana jest dać przyrzeczenie na piśmie: że nie będzie prześladować współmałżonka z powodu jego religii, ani nakłaniać go do przejścia na jej własne wyznanie; oraz że dzieci spodziewane z małżeństwa będą chrzczone i wychowane w religii Greko-Rossyjskiej.

Art. 205, pr. z r. 1836. Gdy jedno z małżonków przejdzie do innego wyznania Chrześcijańskiego, małżeństwo nie może być unieważnione, lub rozwiązane, tylko przez Sąd tego wyznania, w którym poprzednio będąc, ślub wzięto. Tak więc, gdyby jedno z małżonków religii Rzymsko-Katolickiej przeszło do innego wyznania, małżeństwo nie może być unieważnione, jedynie przez Sąd Duchowny Rzymsko-Katolicki.

Prawa wynikające z małżeństwa. Art. 212, 213, 214, pr. z r. 1836 i art. 182, 184, 185, 189, 196, pr. z r. 1825. Żona nosi nazwisko męża, przybiera jego tytuły familijne, np. hrabiowski, książęcy, zyskuje szlachectwo przez związek z szlachcicem, choćby z innego stanowiska, i nie utracą tytułów, ani stanu, nawet gdyby mężowi wyrokiem karnym były odjęte.

Do stawania w Sądzie w sprawach cywilnych, niemniej do wszelkich czynności urzędowych, przed Rejentami odbywanych; żona potrzebuje upoważnienia i asystencyi męża. Nie może być pozywaną, jak tylko wspólnie z mężem. Jedynie zaś

testamentu ma wolność sporządzać bez upoważnienia.

Mąż do działania w imieniu żony, potrzebuje podobnie jej upoważnienia.

Upoważnienie męża dla żony i nawzajem, jeżeli małżonkowie nie assistują sobie, udzieloném być winno urzędownie, przed Rejentem, przez akt pełnomocnictwa szczególnego, czyli wymieniającego czynności do jakich służy.

W razie gdyby mąż odmawiał żonie upoważnienia, może go żona przed Sąd zamieszkania wspólnego zapozwać o to; a Sąd, wedle uznania, udzieli żądane upoważnienie, lub odmówi takowego.

Gdy małżonkowie nie zawarli umowy przedślubnej; stosunki ich majątkowe ulegają następującym prawidłom:

Mąż jest panem wszelkich dochodów z majątku żony, tak tego, jaki przy zawieraniu małżeństwa posiadała, jak również i tego, jakiby w czasie małżeństwa odziedziczyła lub nabyła; i całym jej majątkiem zarządza. Żona zaś, jedynie zyski z handlu swego, kunsztu, rzemiosła lub talentu, na wyłączną własność pobiera.— Nie może wszakże mąż odstąpić, lub zbyć prawa swego do dochodów z majątku żony ani takowego majątku przedawać, lub obdłużać, bez upoważnienia żony, jako właścicielki;— ma zaś obowiązek, odpo-

wiednio pobieranym dochodom, żonę i dzieci utrzymać.

W przypadku, gdyby mąż źle majątkiem żony zarządzał, takowy niszczył i na zgubę narażał; żona może zyskać wyrok do odebrania mężowi zarządu, którym sama się zajmie, przy assystencyi męża. Jeśliby zaś mąż odmawiał swego upoważnienia, żądać może takowego żona od Sądu; a potrzebuje żądać onego jedynie w tych razach, w jakich mąż potrzebował upoważnienia jej samej. Odebrawszy zarząd swym majątkiem mężowi, żona ma obowiązek przykładać się do wydatków na utrzymanie domu; gdyby zaś mąż nie miał żadnych funduszków, wszelkie wydatki ponosi.— Nie obowiązują żonę kontrakty np. dzierżawy, propinacyi, paktu, przez męża, w czasie zarządu majątkiem jej zawarte; jeżeli używanie takich kontraktów, nie zostało rozpoczęte na rok przed odjęciem mu zarządu, i w tym jednak razie, obowiązują tylko do upływu lat trzech;— choćby na dłuższy przeciąg czasu umowa nastąpiła. Zyskanego przez wyrok zarządu swym majątkiem, żona zrzec się może na rzecz męża, jedynie aktem urzędowym przed Rejentem. Jeżeli mąż, z powodu zarządzania majątkiem żony, stanie się jej dłużnikiem, przez użycie całości lub części jej mają-

tku na własną korzyść; żona ma prawo do hipoteki prawnej na majątku męża; czyli, może wnieść pretensyą swoją do hipoteki dóbr męża, sama bez jego zezwolenia, i bez upoważnienia Sądu; a będzie musiała być zaspokojoną, przed wierzycielami niehypoteczniemi.

Stosunki majątkowe umiurczone. Art. 207, 208, 209 t. p.

Osoby zawierające związek małżeński, mogą przez umowę urządzić stosunki majątkowe. Umowa tym celem, zawartą być winna przed Rejentem, przed obchodem małżeństwa. — Potrzeba objawić ją do Aktu Stanu Cywilnego małżeństwa; bo nie objawiona jest nie ważną. — W czasie małżeństwa, umowa przedślubna zmienioną być nie może, i jest prawem dla małżonków, podług którego rządzić się muszą.

Stosunki majątkowe, przez umowę, można urządzić dwojako; to jest, ustanowić albo rząd posagowy, albo wspólność majątkową.

Rząd posagowy. Art. 213, 214, 219, 220 t. p.

Gdy żona ma sobie zastrzeżoném użytkowanie z majątku swego, sama takowém zarządza, mąż zaś tylko za jęj upoważnieniem zarządzać może, i jako pełnomocnik, do zdawania rachunków jest obowiązany. — W takim stosunku majątkowym, żona może, za zezwoleniem męża, a gdyby odmówił za upoważnieniem Sądu, dać udział z majątku swego, dzieciom z poprzedniego małżeństwa; lecz do udziele-

nia majątku dzieciom wspólnym, gdy mąż
wzbroni, upoważnienia Sądu nieotrzyma.

Wspólność majątkowa. Art. 226, 227,
228, 230, 231, p. Gdy małżonkowie umawiają wspólność
majątkową: wszelki majątek, jaki w dniu
umowy posiadają i w czasie małżeństwa
nabywają, ulega wspólności.

Skutkiem takowej: małżonkowie nie mo-
gą, bez pozwolenia wzajemnego, ani zby-
wać, ani obdłużyć nieruchomości i kapita-
łów hipotekowanych: bo żona nie otrzy-
ma upoważnienia Sądu, — po śmierci
jednego ze współmałżonków, pozostały
staje się właścicielem połowy majątku
czystego, po spłaceniu długów obustron-
nych resztującego.

Wszakże żona, przy życiu pozostała,
ma wybór zrzec się umówionej wspólno-
ści. Korzystająca z tego dobrodziejstwa
odbiera z ogółu majątku swój własny, i
w tenczas nie odpowiada za długi zmarle-
go męża, ale swoje sama płaci.

*Prawa ze śmierci małżonka wyni-
kające dla pozosta-
łego.* Art. 231, 232, 233
pr. z r. 1825 oraz ar.
755 i 767 k. c. fr. Gdy małżonkowie nie urządzili sposobu
dziedziczenia po sobie, przez umowę przed
ślubną, i zmarły małżonek nie zostawił
testamentu: pozostały współmałżonek dzie-
dzczy w sposobie następującym:

Otrzymuje do używania przychodów
dożywotnich, część taką, jaka na każde
z pozostałych dzieci przypada, jakby był
jedynym z dzieci; — przy podziale spadku,
nawet liczy się za jedno dziecko.

Zyskuje zaś na własność: czwartą część spadku, gdy nie zostają dzieci ani dalsi zstępni t. j: wnukowie, prawnukowie, i t. d. — Połowę, gdy nie ma krewnych do stopnia wnuka braterskiego, czyli w ogóle 4° stopnia, całość zaś, jedynie w braku krewnych do 12° stopnia włącznie.

Obowiązki z małżeństwa wypływające Art. 236 237 238 239 241 pr. z r. 1825.

Dzieci noszą nazwisko ojca.

Rodzice mają obowiązek wspólny żywienia i wychowania swych dzieci: ale nie są obowiązani odstępować dzieciom majątku za życia.

Dzieci obowiązane na wzajem, dawać alimenty (fundusz do utrzymania), rodzicom i innym wstępnym w potrzebie zostającym. Taki obowiązek ciąży niemniejże i synów, względem rodziców żon i mężów; lecz ustaje:

1. gdy matka męża lub żony wejdzie w nowe związki małżeńskie.

2. gdy umrze małżonek, przez którego powinowactwo zaszło, nie zostawiając dzieci z tego małżeństwa, lub gdy i te poumierają.

Rozciąga się ten obowiązek wzajemnych alimentów do krewnych i powinowatych. — Krewnymi są osoby jednej rodziny, powinowatami krewni męża dla żony i jej rodzeństwa, a żony dla męża i jego rodzeństwa, ztąd też obowiązek krewnych jest bliższy, jak powinowatych.

Wypiód radu. Dzieci jedynie z małżonków zrodzone, *Dzieci prawe* Art. 272-274, ustęp 2° są prawemi. — Prawość urodzenia nadaje 276, 277, 278. pr. z r. dzieciom nazwisko, stan i tytuły familjne 1825, tudzież 745, ojca, — czyni je dziedzicami majątku po 739, i 741 K. C. Fr. obojgu rodzicach, oraz zastępcami rodziców w ich prawach; tak więc, wrazie otworzenia się sukcesyi dla zmarłego rodzica, takową za niego biorą.

Mąż uważa się ojcem dziecięcia, które żona w czasie małżeństwa poczęła. Wolno mu jednak, nie przyznać dziecka za swoje, mianowicie: jeżeli to urodzi się przed upływem 6 miesięcy od zawarcia małżeństwa i do życia będzie zdolnym: jeżeli w czasie od 10 do 6 miesiąca, przed urodzeniem, znajdował się w fizycznym niepodobieństwie obeowania z żoną: jak np. gdy przebywał w inném miejscu odległym, złożony był chorobą ciężką i t. p.; co wszakże udowodnić winien.

Do zaprzeczenia dziecka, mężowi matki, służy miesiąc czasu od urodzenia, jeżeli mąż w miejscu się znajduje; dwa miesiące od powzięcia wiadomości, jeżeliby nie był w miejscu, w czasie urodzenia, lub takowe ukrywaném było. — Gdyby zaś przed upływem tych terminów, mąż nie oświadczywszy zaprzeczenia umarł; krewnym jego służy także prawo zaprzeczenia prawości dziecka; lecz tylko w przeciągu miesięcy dwóch, od daty objęcia

w posiadanie, lub dochodzenia w imieniu dziecka, majątku pozostałego po mężu matki. Krewni przeczący prawości dziecka, muszą dowodzić tego, czego Ojciec zmarły byłby w obowiązku dowieść, w razie nie przyznania dziecka.

Możność do zaprzeczenia dziecka ustaje: skoro mąż matki przy spisaniu aktu urodzenia będzie obecny, i takowy podpisze, lub oświadczy, że pisać nie umie. Akt zaprzeczenia dziecka zeznać należy przed Sędzią pokoju okręgu zamieszkania, żądać zwołania Rady familijnej, któraby Opiekuna dziecku zaprzeczonemu mianowała. Przed upływem miesiąca, od daty zeznania aktu, doręczyć potrzeba pozwy przed Trybunał, Opiekunowi i matce dziecka. Po spóźnieniu się bowiem, akt uważanym jest za nie były.

*Dorodyrodu dzieci prarych. Art. 279
280, 281, 282, 283,
286 i 287 pr. z r. 1825*

Dowodem najglówniejszym pochodzenia, jest Akt urodzenia, w Akta Stanu Cywilnego wpisany. Nie można bowiem odwoływać się do pochodzenia, nie zgodnego z Aktem urodzenia; ani, pochodzenia zgodnego z tymże Aktem, nikomu zaprzeczać.

W braku Aktu urodzenia; posiadanie stanu dziecka prawego, stanowi dostateczny dowód pochodzenia. Lecz na dowód posiadania stanu, wykazać potrzeba: że osoba nosiła zawsze nazwisko ojca, z którego ród swój wywodzi; — że

ojciec postępował z nią, jak z własnym dziećciem; jak ojciecłożył na jej wychowanie, utrzymanie i postanowienie: że w towarzystwie uważaną była ciągle za prawe dziecię ojca, z którego mieni się pochodzić; — że za należącą do familij, uznawali ją krewni i powinowaci ojca.

W przypadku nakoniec, gdyby osobie pochodzenia dowodzącej zbywało na obu powyższych dowodach, lub do Aktu jej urodzenia były fałszywe nazwiska rodziców wpisane; może być dozwolony dowód ze świadków. Dowodu jednak tego, Sąd dozwala wtenczas tylko, gdy jest początek dowodu na piśmie.

Sprawy, dotyczące wyvodu rodu prawnego, wprowadzają się przed Trybunał, za pośrednictwem Obronców. Strona zaprzeczająca prawości, w razie przegrania sprawy cywilnej, może być poiągnięta do odpowiedzialności kryminalnej.

Dzieci naturalne.

Dzieci nie w małżeństwie zrodzone, mianowicie przez osoby wolne, to jest przez mężczyznę nie żonatego i przez niewiastę nie zamężną splodzone; zowią się naturalnemi. Dzieci przez małżonka, czyli męża lub żonę, z obcą osobą splodzone, zrodzone są w cudzołóstwie, — nareszcie, dzieci przez syna z matką, pasierba z matką, ojca z córką, ojczyrna z pasierbicą, tudzież przez brata z sio-

strą rodzoną lub przyrodnią spółdzone;
są kazirodzkiemi.

Uprawnienie. Art.
291, 294, 296, 297,
pr. z r. 1825.

Dzieci naturalne mogą być uprawnione.
Dzieci z cudzołóstwa, lub kazirodztwa zro-
dzone, nigdy uprawnionemi być nie mogą.

Uprawnienie następuje dwojakim spo-
sobem:

1. Przez zawarcie małżeństwa między
rodzicami. Skutkiem takiego upra-
wnienia, dzieci zyskują wszelkie bez
wyłączenia prawa dzieci w małżeń-
stwie zrodzonych. Potrzeba wsze-
lako, aby dzieci były przyznane za
własne przez rodziców, aktem przed
Rejentem, lub w akcie małżeństwa;
albo przynajmniej, aby zyskały po-
siadanie stanu dzieci prawych, powy-
żej opisane.

2. Przez Dekret panującego.— Sku-
tkiem zaś takiego uprawnienia,
dzieci naturalne nabywają praw
dzieci prawych obojga rodziców,
jeżeli oboje o takowe upraszali, dzie-
ci prawych ojca, jeżeli on sam zanosił
prośbę;— ale nie zyskują praw fami-
lijnych, ani względem wstępnych czyli
rodziców ojca lub matki, ani wzglę-
dem krewnych pobocznych, to jest
braci i sióstr, ojca swego i matki;
i nie mogą po nich brać sukcesyi.

Uznanie. Art. 298, 299, 300, 302 303, 305, 306, pr. z roku 1825 i art. 243 pr. z r. 1836. Dziecię naturalne może być uznane, to jest: przez ojca lub matkę za własne przyznane. Dzieci z cudzołóstwa lub kazirodztwa, uznać nie wolno.

Uznanie nie nadaje bynajmniej dziecku naturalnemu korzyści z uprawnienia wynikających. — Dziecię uznane, może jedynie używać nazwiska tego z rodziców, które je przyzna; a rodzic, przyznający dziecię naturalne, ma obowiązek wychować i podać sposób do utrzymania życia.

Uznanie następuje przez przyznanie dziecka za własne w Akcie urodzenia, Ojciec zaś lub matka, które z nich nie przyznało dziecka w akcie urodzenia, może je uznać przez akt urzędowy, złożony przed Rejentem lub Sędzią pokoju.

Dziecię naturalne może poszukiwać macierzyństwa, dowodząc że jest tém samém, które matka porodziła. Ojcostwa zaś poszukiwać nie wolno; wyjąwszy w przypadkach: gdyby dziecko poczęte było w czasie porwania matki; lub gdyby zaręczony opuścił niewiastę zaręczoną w ciąży, i kryminalnie o uwiedzenie jój został przekonany.

Przysposobienie. Przysposobienie jest wyobrażeniem rodzicielstwa; rodzi bowiem między przysposabiającym i przysposobionym podobne prawa i obowiązki, jak rodziców i dzieci prawych. Wolność przysposobienia służy tak mężczyynom, jak i niewiastom,

nie mogącym spodziewać się potomstwa
prawego.

Aby można przysposabiać potrzeba:

Warunki przysposobienia. Art. 308, 309, 310, 311, pr. z r. 1825.

1° Mieć lat 50 skończonych wieku.
2° być starszym od przysposobić się mającego o lat 15. 3° nie mieć dzieci prawych, ani uprawnionych. 4° mieć przyzwolenie współmałżonka, gdy się zostaje w związku małżeńskim. 5° Dostarczać utrzymania przysposobić się mającemu przez lat trzy, w ciągu małoletności.

Przysposobienie jednak tego, który z narażeniem życia własnego, życie uratował; może nastąpić: jak tylko przysposabiający jest pełnoletnim, starszym od przysposobić się mającego, nie ma dzieci prawych i otrzyma zezwolenie współmałżonka.

Nie mogą przysposabiać obłąkani, bez własnowolni i Księża katolickiego.

Aby można zostać przysposobionym, należy:

1° mieć przynajmniej lat 21 skończonych. 2° nie mając 25 lat, zyskać pozwolenie rodziców, a przynajmniej ojca. 3° nie być jeszcze przez nikogo przysposobionym.

Dzieci naturalnych przysposobić nie wolno; gdyż uprawnienie one można.

Formy przysposobienia. Art. 319 do 325 pr. z r. 1825.

Przysposabiający i mający być przysposobionym, zeznają Akt zobopólnych zezwoleń, przed Sędzią pokoju, okręgu zamieszkania przysposabiającego.

Akt przysposobienia, w wyciągu urzędowym, przed upływem 3ch miesięcy, od daty zeznania onego, winien być złożonym Prokuratorowi przy Trybunale, właściwym zamieszkania przysposabiającego. Trybunał, po przekonaniu się; czy warunki wyżej przytoczone dopełnionemi zostały, i czy przysposabiający jest dobrej sławy; wyrokuje w tych słowach: ma miejsce, lub nie ma miejsca przysposobienie. Przed upływem 3ch miesięcy, od daty ogłoszenia pomienionego wyroku, takowy podaje się Sądowi Appellacyjnemu, który, po rozpoznaniu onego, wyrzeka: wyrok się zatwierdza, przysposobienie ma miejsce; lub, wyrok się uchyla, przysposobienie nie ma miejsca.— W ciągu nakończone 3ch miesięcy, wyrok Sądu Appellacyjnego winien być wniesionym do aktu urodzeń, w Księgach Stanu Cywilnego, w miejscu zamieszkania przysposabiającego.— Urzędnik stanu Cywilnego wypis takiego protokołu przesyła Prokuratorowi przy Trybunale, który rozporządza rozwieszenie kopii w Kancelaryach Rejentów, Pisarzy i Sądów, pod zwierzchnictwem Trybunału zostających.

Uchybienie któregokolwiek terminu 3ch miesięcznego, czyni akt przysposobienia nie ważnym.

Gdy w czasie postępowania o zatwierdzenie aktu przysposobienia, przysposo-

biający umrze; przysposobiony może dopełnić wszelkich formalności, a krewni przysposabiającego mogą sprzeciwić się zatwierdzeniu aktu przysposobienia, przez proste podanie swych uwag do Prokuratora Trybunału. Gdy zaś przysposobiony umrze, akt przysposobienia upada.

Skutki przysposobienia. Art. 312 do 316 pr. z r. 1825.

Przysposabiający nadaje przysposobionemu swoje nazwisko, które przysposobiony do własnego przydaje i razem obu używa. Niewiasty zameżne nadają nazwisko z domu. Tak przysposabiający, jak i przysposobiony, obowiązani nawzajem dawać sobie alimenta w razie potrzeby; — przysposobiony i jego dzieci, dziedziczą po przysposabiającym, jak i dzieci prawe i ich zstępni; chociażby nawet dzieci prawe po przysposobieniu przybyły. Przysposabiający jednak, po przysposobionym sukcesyi nie bierze; jedynie może odebrać po śmierci przysposobionego rzeczy, przez siebie mu dane, jeżeli się znajdą jakie. Przysposobiony nie utracą praw do własnej rodziny, nie nabyma też praw do rodziny przysposabiającego.

Opieka dobrowolna Art. 326 do 333 l. p.

Osoby obojg płci, bezdzietne, lat 50 wieku mające, za zgodzeniem się współmałżonka, jeżeli w związkach małżeńskich zostają; mogą przyjąć w Opiekę dobrowolną małoletniego, nie mającego więcej nad lat 18, na to jednak, otrzymać win-

ny zezwolenie od rodziców małoletniego, lub przynajmniej od ojca; od tego z rodziców, które przy życiu zostaje od opiekuna, gdy nie ma rodziców. Z przyjęcia opieki dobrowolnej wypływa obowiązki, wychowania małoletniego i podania mu sposobu do życia, oraz zarządu majątkiem jego, bez pobierania dochodów na koszt utrzymania.

Gdyby opiekun zmarł, nie przysposobiwszy wziętego w opiekę; successorowie opiekuna obowiązani dawać mu utrzymanie do lat 21, to jest: do pełnoletności.

Opiekun dobrowolny, po dwu latach opieki, może przysposobić małoletniego pupilla przez testament, a to testamentowe przysposobienie nie potrzebuje być potwierdzone przez Sąd; lecz będzie nieważnem, jeżeli przysposabiający testamentowo, nie umrze przed upływem trzech miesięcy od dojścia do pełnoletności, czyli 21 lat przysposobionego pupilla; gdyż wtenczas, przysposobienie dopełnionem być winno podług form wyżej przywiezionych.

Przyjęcie opieki dobrowolnej następuje przez akt przed Sędzią pokoju zeznany; do którego stawić się winni osobiście, tak biorący w opiekę, jako i rodzice, albo jedno z nich przy życiu pozostałe, lub też opiekun małoletniego.

Władza rodzicielska. Art. 336, 337, 339, 340, 342, pr. z r. 1825.

Władza rodziców nad dzieckiem trwa do roku 22 wieku dziecka, jeżeli onego nie usamowolnią. Władza ta w czasie małżeństwa należy do obojga rodziców; w razie jednak sprzeczności zdań, zdanie ojca przeważy.— Po rozwiązaniu małżeństwa przez śmierć, władza rodzicielska należy do pozostałego przy życiu; po unieważnieniu zaś, lub rozwodzie, do tego przy którym pozostawioną zostanie.—

Rodzice mogą karcić swe dzieci, lecz tylko w sposobie nie szkodliwym zdrowiu. Za zbytęzną srogość postępowania, na skargę krewnych, do Prokuratora przy Trybunale zanesioną, rodzice zostaną pociągnięci do tłumaczenia się sądownie,— pierwszą razą upomnieni będą; a za powtórne oskarżeniem udowodnionem, władza wyrokiem odjęta im zostanie i opieka nad dziećmi ustanowioną będzie.— Z władzą rodzicielską, łączy się prawo użytkowania z majątku dzieci;— to przeto z rodziców, które władzę rodzicielską posiada, jest panem przychodów z majątku dziecięcego.

Małoletność. Art. 345, t. p.

Małoletnim jest każdy, kto nie ma lat 21 skończonych; po tych latach następuje pełnoletność. Małoletni, z powodu niemożności pilnowania praw swoich, po utracie rodziców winien mieć opiekę; pełnoletni zaś sam praw swych dopilnować winien.

Opieka. — Wallekroć jedno z rodziców nie może czu-
 wać nad dobrem nieletnich dzieci; ile ra-
 zy związek małżeński ustanie; naostatek,
 gdy dzieci utracą obojga rodziców: roz-
 ciąga się nad nimi opieka. — Opieki
 jest obowiązkiem czuwania nad osobą i pra-
 wami tych, którzy sami bronić się nie
 mogą, bo są małoletnimi. — Obowiązek
 opieki, albo wypływa z praw familijnych,
 albo włożonym być może ostatnią wolą
 umierającego rodzica, albo nakoniec wło-
 żonym być może z tytułu pokrewieństwa,
 powinowactwa i przyjaźni: dla tego opie-
 ka jest trojaką; prawną, testamentową
 i nadaną.

Opieka prawna. — W czasie związku małżeńskiego, gdy
 Art 348, 349, 354, jedno z rodziców jest za bez własno-
 355, 356, t. p. wolnego lub znikłego uznaném, lub w uży-
 waniu praw cywilnych, skutkiem np. kary
 zawieszone; opieka z prawa należy do dru-
 giego z rodziców.

Gdy związek małżeński przez uniewa-
 żnienie, lub rozwód ustaje; wtenczas: je-
 żeli oboje małżonkowie byli dobrej wia-
 ry, lub niewinnemi; opieka z prawa nale-
 ży do ojca, a po śmierci ojca, przecho-
 dzi z prawa na matkę, — jeżeli zaś jedno
 z małżonków było złej wiary, lub win-
 nym, opieka z prawa należy do mał-
 żonka dobrej wiary, lub niewinnego.

Zła lub dobra wiara, oraz wina lub nie-

winność; wykazuje się w sprawach małżeńskich o unieważnienie lub rozwód.

Gdy nakoniec, związek małżeński kończy się śmiercią jednego z małżonków; opieka nad dziećmi pozostałymi, z prawa należy do zostającego przy życiu rodzica.

Opieka testamentowa. W razie tylko, gdy nie pozostaje drugie z rodziców; to jest: wdowiec lub wdowa może przez testament wyznaczyć opiekuna pozostającym dzieciom. Ojciec może w testamencie wyznaczyć opiekuna na przypadek, gdyby matka wymawiała się od opieki.

Opieka nadana. Gdy dzieci potrzebujące opieki nie mają żadnego z rodziców, i opiekun testamentem wyznaczonym im nie został; — gdy pozostałemu przy życiu rodzicowi opieka z prawa nie służy; — gdy żyjący rodzic, z powodu bezwłasnowolności, zniknięcia, lub utraty praw cywilnych, opieki sprawować nie może — gdy matka opieki sprawować nie chce: wtenczas Rada rodzinna ustanawia opiekę, to jest: wybiera opiekuna. — W tym wyborze, pierwszeństwo mieć winien przedewszystkiem pozostały rodzic, któremu opieka z prawa nie służyła; — następnie, pierwszeństwo dać należy dziadom i babom nieletnich, potem braciom pełnoletnim przed innymi krewnymi, — krewnym przed powinowatymi. — W braku wreszcie krewnych i po-

winowatych, wybór uczynić należy z najbliższych przyjaciół domu.

— *Rada familijna*. Jak skoro zachodzi potrzeba opieki, bez względu czy komu służy opieka z prawa, czy opiekun jest wyznaczonym w testamencie, lub czy ma być wybranym: należy żądać zwołania Rady familijnej.

Gdy majątek stanowi nieruchomości ziemskiej, dzierżawian dóbr ziemskich, lub przynajmniej majątku o wartości 10 tysięcy wynosi; Radę familijną zwołuje Sąd pokoju okręgu, w którym mieszkają nieletni.

Gdy zaś majątek nie letnich 10 tysięcy nie dochodzi; zwołuje Radę familijną, dla mieszkających w mieście nieletnich Prezydent lub Burmistrz, a po wsiach Wójt Gminy.

Zwołanie Rady familijnej następuje: nie tylko na żądanie krewnych lub powinowatych, lecz zgoda każdego mającego interes z małoletniemi; a nawet z urzędu, gdy Sąd, Prezydent, Burmistrz lub Wójt otrzyma doniesienie, że prawa nieletnich zostają bez zabezpieczenia.

Skład rad familijnych. Art. 375, 376, 377, 378, 379, 382, 383, t. pr. Radę familijną składa sześciu krewnych lub powinowatych: z tych trzech powinno być z rodziny ojcowskiej, trzech z rodziny matki nieletnich — Bracia rodzeni małoletnich i mężowie siostr rodzonych żyjących; wszyscy mogą należeć do składu Rady familijnej, choćby ich było więcej jak sześciu. — Należć mogą do Rad

familijnych także dziadowie nieletnich; — z niewiast zaś krewnych jedynie babka, i matka nie chcąca sprawować opieki. — Gdy nie można zgromadzić sześciu krewnych i powinowatych; wezwani być mogą do Rady familijnej przyjaciele zmarłych rodziców.

Członka Rady familijnej wezwanego na radę, może zastąpić osoba nie należąca do składu, umocowana choćby listownie. Członek zaś wezwany, a bez usprawiedliwionej przyczyny nie stawający, ulega karze pieniężnej. Kara ta nie przenosi złp. 50, gdy ją Sąd wymierza; ani złp. 2, gdy Burmistrz lub Wójt.

Rada familijna nie może nic stanowić jak tylko w komplecie najmniej pięciu członków. Sędzia pokoju, Burmistrz lub Wójt przewodniczą naradom; lecz ani oni ani urzędnicy protokół uchwały spisujący, jak np. Pisarz Sądu Pokoju, do liczby członków nie należą.

Obowiązki i władza rady familijnej. Art. 389, 392 423, 431, 418, pr. z r. 1825.

Rada familijna obowiązana jest czuwać nad sprawowaniem opieki. Przedewszystkiem przeto, ma obowiązek opiekunowi z prawa, lub testamentem wyznaczonego, dodać opiekuna przydanego; a przy wyborze opiekuna głównego, razem i przydanego obrać, by ten ostatni kontrolował opiekę w imieniu Rady.

Rada familijna wyobraża władzę rodzicielską, sama bowiem tylko przepisać mo-

że środki karności małoletnich; do niej należy przepisać sposób edukacji i oznaczyć ilość funduszu na utrzymanie onych. Zastępując rodziców w wyborze opiekuna małoletnim, ma rada familijna władzę odebrać opiekę; nie tylko ustanowionemu przez siebie, ale i opiekunowi z prawa lub testamentu, gdy zarząd jego krzywdę nieletnim żrądzia.

Powody urolnienia się od opieki.

Art. 358, 398, 399, 404, 405. 406 407, 408, 410, 411, t. pr.

Od obowiązku opieki mogą się wy-
mówić:

1. Sprawujący urzędu nie w miejscu
urządzenia opieki.

2. Wojskowi w czynnej służbie zosta-
jący.

3. Wysełani za granicę przez Rząd.

4. Krewni mieszkający w odległości mil
6u. od miejsca urzędowania opieki.

5. Opiekun o dwie najmniej mile prze-
noszący swe mieszkanie.

6. Niewiasty matka i babka.

7. Mający lat 65 wieku,— kto wszakże
przed tym wiekiem obranym został,
nie może się uwolnić z powodu
wieku, aż po ukończeniu 70o. roku
życia.

8. Dotknięci ciężką słabością.

9. Sprawujący już dwie opieki, od
trzeciej mogą się wymówić.

10. Żonaty lub ojciec sprawujący jedną
opiekę, drugiej może nie przyjąć.

11. Ojciec pięciorga dzieci.

Cheący wymówić się od opieki, jeżeli jest obecnym przy wybieraniu, winien zaraz powody wymawiające go przytoczyć; później bowiem wymówki jego mogą być nie przyjętymi przez Radę familijną. Wybrany zaś bez wiedzy opiekunem, chcąc się uwolnić, powinien nie obejmować zarządu: lecz żądać niezwłocznie zwołania Rady familijnej, i jej powody nieprzyjęcia opieki usprawiedliwić.

Powody niezdolności do sprawowania opieki. Art. 414 417, pr. z r. 1825.

Nie mogą sprawować opieki, ani należeć do składu Rad familijnych:

1. Nie mający lat 21 skończonych, wyjąwszy matkę i ojca.
2. Pozbawieni własnej woli, z powodu niedoleżności umysłu i obłąkania.
3. Niewiasty, z wyjątkiem matki i babki wdowy, oraz opiekunki dobrowolnej.
4. Zakonnicy.
5. Cudzoziemcy, wyjąwszy nad własnymi potomkami.
6. Niechrześcijanie nad chrześcijanami.
7. Wszyscy, którzy sami albo których dzieci, rodzice, lub małżonek mają z małoletnimi sprawę; zwłaszcza o prawość rodu, albo o przedmiot stanowiący całość, lub znaczną część ich majątku.

Powody do złożeńia z opieki. Art. 416, 417, t. pr.

Rada familijna obowiązana jest usunąć opiekuna, jak skoro przekona się:

1. że jest bezrządnym co do majątku, lub ma złe obyczaje.

2. że nie zdolnym jest do sprawowania opieki, lub nierzetelnym.

Kto usunięty zostanie od opieki, nie może być członkiem Rady familijnej.

Wszystkie powyższe powody wymówienia się od opieki, złożenia z niej, oraz niezdolności do sprawowania; stosują się tak do opiekuna głównego, jako i przydanego (Art. 397 pr. z r. 1825).

Obowiązki opiekuna głównego. Art. 422, 424, 425, 427, 429, 432, 434, 435, 438, 440, 441, 442, 444, 446, 448, t. pr. Opiekunem głównym jest: mający prawo do opieki, wyznaczony testamentem, lub wybrany, do zarządu, osobą i majątkiem nieletniego, przez Radę familijną.

Obowiązkiem opiekuna głównego jest: mieć staranie o osobie i majątku pupilla; w razie otworzenia się spadku dla niego, starać się o opieczętowanie, następnie sporządzenie inwentarza, i zezwolenie Rady familijnej, do spieniężenia rzeczy ulegających zepsuciu lub zniszczeniu; — starać się o korzystne zabezpieczenie funduszów, zostających od wydatków na utrzymanie i edukacyą.

W ogóle, jest obowiązkiem opiekuna głównego: zarządzać majątkiem nieletniego, jak dobry ojciec familii; zastępować go w czynnościach, do których jest niezdolnym; assystować przy czynnościach, które osobiście dopełnić potrzebuje.

Nie może opiekun nie nabywać od małoletniego, — nie może również dzierżawić, ani najmować, nieruchomości jego;

jedynie za upoważnieniem Rady familijnej, która upoważnia w tym razie opiekuna przydanego, do zawarcia kontraktu.

Opiekun główny, potrzebuje mieć upoważnienie Rady familijnej do czynności następujących:

1. do zaciągania długów na majątek nieletniego.

2. do sprzedania nieruchomości.

Upoważnienie Rady familijnej, do zaciągania długów, na hypotekę, i sprzedania nieruchomości; nie może być wykonane bez zatwierdzenia Trybunału.

3. do przyjęcia lub zrzeczenia się sukcesyi na małoletniego spadłcj; lecz upoważnienia w tym względzie Rada familijna nie może udzielić, jak po przejrzeniu inwentarza spadku; a przyjęcie spadku, nie może nastąpić, jak z dobrodziejstwem inwentarza.— Skutkiem czego tylko z sukcesyi placą się długi spadkodawcy.

4. do przyjęcia darowizny dla małoletniego;— nie potrzebuje jednak do tego upoważnienia ojciec, matka, dziad lub babka, gdy są opiekunami.

5. do podniesienia kapitałów hypotekowanych;— do podniesienia kapitału niehypotekowanego, opiekun główny upoważnienia niepotrzebuje

jeżeli nie ograniczyła go w tym względzie Rada familijna. Ograniczeniu zaś nie ulegają, opiekunowie, krewni wstępni, oprócz matki, gdy wejdzie w nowe związki małżeńskie.

6. do wytoczenia spraw granicznych, (petitoryjnych) gdy idzie o własność gruntu; tudzież spraw o prawa hipoteczne.

7. do żądania działu majątku, — nie potrzebuje wszakże upoważnienia do odpowiadania w tym przedmiocie, gdy żądanie przeciwko małoletniemu jest wytoczone.

8. do zawierania umów spory kończących (transakcyi), do czego przecież Rada familijna nie może udzielić upoważnienia, bez zasięgnięcia rady trzech prawników. — Sama zaś transakcyja, aby była ważną, musi być zatwierdzoną przez Trybunał. Zapisanie się na Sąd polubowny imieniem małoletniego, ani za upoważnieniem Rady familijnej nastąpić nie może.

Obowiązeki szczególne matki głównej opiekunki. Art. 350, 352, 353, 361, 362, pr. z r. 1825.

Gdy w czasie śmierci męża żona jest brzemienną, żądać winna zwołania Rady familijnej, która wyznaczy kuratora ciąży, mającego obowiązek pilnować praw spodziewanego dziecka. Po urodzeniu matka stanie się główną opiekunką, a ku-

aktor, przydanym opiekunem nowo-narodzonego. W razie zaniedbania tego przepisu, matka może być usunięta od opieki. Gdy ojciec w testamencie wyznaczy matce opiekunce doradcę: nie może ona przedsiębrać czynności opiekuńczych, bez zasięgnięcia rady jego.

Gdy matka opiekunka ma zamiar wejść w związki małżeńskie, winna żądać zwołania Rady familijnej: która, uprzedzona o zamiarze tym, nowego małżonka dodać jej za współopiekuna. — Przez zawarcie zaś związków małżeńskich mimo wiedzy Rady familijnej, matka opiekunka utracą opiekę, — może przecież być do niej przez Radę, przywróconą.

Obowiązki opiekuna przydanego. Art. 389, 390, 391, ustęp 1. 393, 394 ustęp 2. 395, 423, ustęp 3. 436, 429, ustęp 2. 443 462, 463 t. pr.

Opiekun przydany jest kontrollerem czynności opiekuna głównego; — ztąd szczególnie ma obowiązek:

1. pilnować sporządzania wszelkich inwentarzy i być obecnym przy sprzedaży ruchomości;
2. pilnować dobra nieletniego we wszelkich wypadkach, w których interes nieletniego może być sprzecznym z interessem opiekuna głównego;
3. uprzedzać Radę familijną, o wszelkich czynnościach opiekuna głównego, z których przewidywaćby można szkodliwe dobru nieletnich skutki;

4. donosić Radzie familijnej o zawako-
waniu opieki, ilekroć opiekun głów-
ny umrze, lub opieki dalej spra-
wować nie będzie w stanie; oraz
wyłączeniu lub złożeniu ulega.—
Tym celem, żądać winien niezwłó-
cznie zwołania Rady familijnej; sam
bowiem, zastąpić opiekuna główne-
go w żadnym przypadku nie może,
— bo wszelką władzę utracą, a z wy-
bo-rem nowego opiekuna, na nowo
opiekun przydany wybranym być
musi.

5. zapowiedzieć dłużnikom małoletnie-
go, aby nie płacili długów niehy-
potecznych opiekunowi głównemu,
— gdy tego ostatniego Rada familijna
w tym przedmiocie ograniczy;

6. ma nakoniec obowiązek, zapisać
ostrzeżenie w hipotece majątku
opiekuna głównego; gdy się prze-
kona: że pozostały w ręku tego
opiekuna fundusze małoletnich, lub
że ciąży go odpowiedzialność z za-
rządu.

Opiekun przydany wybranym być po-
winien, z liczby krewnych zmarłego oj-
ca lub matki, gdy pozostałe z rodziców
opiekę sprawuje, — z liczby krewnych dru-
giego z rodziców, jeżeli krewny jedne-
go z nich jest obrany opiekunem głównym.

Z braci tylko rodzonych małoletniego, jeden może być opiekunem głównym, a drugi przydanym.

Ustanie opieki. Opieka kończy się:

1. gdy zostający pod opieką dojdzie lat 21, czyli pełnoletności,
2. przez śmierć małoletniego, zostającego pod opieką.

Skutki sprawowania opieki: Art. 451, 452, 453, 454, 460, 463, 465, 466, pr. z r. 1825.

Każdy sprawujący opiekę, obowiązany zdawać rachunki.— W czasie opieki, rachunki z każdego roku składane być muszą opiekunowi przydanemu, który, po przejrzeniu, opatrzywszy podpisem, zwraca je opiekunowi głównemu, dla zachowania do ogólnego rachunku, po skończeniu się opieki.— Rada familijna może dozwolić; aby nie co rok składane były rachunki, nigdy wszakże w dłuższym przeciągu, jak co trzy lata.

Rachunek ostateczny, z całego czasu opieki, składa się pupillovi wyszłemu z opieki; — a gdy opieka kończy się przez śmierć; spadkobiercom pupilla; — gdy zaś sprawowanie opieki przechodzi do innej osoby, opiekunowi przydanemu. — Gdy opiekun główny umrze, rachunek, z czasu sprawowanej przezeń opieki, obowiązani złożyć spadkobiercy jego.

Opiekunowie tak główny jak przydany, za szkody małoletnim zrządzone, odpowiedzialni są z całego swego majątku;

z którego odpowiadają nawet i spadkobiercy opiekunów. Takąż odpowiedzialność ciąży wszystkich członków Rady familijnej; w razie zaniedbania należytego nadzoru opieki. Przecież po upływie lat czterech, od dojścia, do pełnoletności pupilla, nie mogą być do odpowiedzialności pociągani.

Usamowolnienie.

Małoletni zostaje zawsze pod władzą rodziców, lub opieki, czyli raczej Rady familijnej; do dojścia lat 21, to jest: pełnoletności; może jednak być uwolnionym z pod władzy, przez rodziców po skończeniu lat 15tu, przez Radę zaś familijną po latach 18tu, a to uwolnienie zowie się usamowolnieniem.

Usamowolniony ma kuratora w ojcu, lub matce, która po śmierci ojca usamowolniła; w osobie zaś wybranej przez Radę familijną, gdyby nie miał rodziców. A kurator ten assystuje przy odebraniu rachunków z opieki, przy wszelkich czynnościach urzędowych przed Rejentami i sprawach przed Sądami.

Usamowolniony zarządza sam swoją osobą i majątkiem, pobiera z majątku dochody i dowolnie użyć onych może. Przecież nie może zaciągać długów, ani sprzedawać nieruchomości, jak tylko za upoważnieniem Rady familijnej, potwierdzonem przez Trybunał.

Usamowolnienie może być cofnięte, gdy się okaże: że usamowolniony rządzić się nie umie; a wtedy wraca on pod władzę rodzicielską lub opiekuńczą, i powtórne usamowolnienie nastąpić już nie będzie mogło.

Usamowolnienie dopełnia się, aktem przed Sędzią pokoju zeznanym, przez ojca, lub matkę po śmierci ojca usamowalniającą. Rada rodzinna zaś, usamowalnia przez uchwałę, na której Sąd, Burmistrz lub Wójt, w obec którego rada się odbyła, zapisuje swoje uznanie usamowolnienia. — Odwołanie usamowolnienia następuje tymże samym porządkiem.

Usamowalnia na koniec małoletniego samo prawo, przez związek małżeński przezeń zawarty. Usamowolnienie to następuje bez wszelkich formalności osobnych, odwołaniem przecież być nie może.

Pozbawienie własnej woli.

Osoby mogące używać praw Cywilnych, jako to: pełnoletni, usamowolnieni, oraz wychodzący z opieki, to jest około lat 20 mający; mogą być pozbawieni lub ograniczeni w własnej woli, dla przecięcia im możliwości szkodliwego użycia służących im praw cywilnych.

Przytoczmy. Art.

489, 490, 492, 500,
pr. z r. 1825.

Osoby dotknięte niedołężnością umysłu, pomieszaniem zmysłów i szaleństwem, winne być pozbawionemi własnej woli, co następuje przez wyrok. — Żądać pozba-

wienia może małżonek, krewny, opiekun i kurator. Żądanie takie znosi się do Trybunału, przez podanie za pośrednictwem Obroncy.

Bezwłasnowolnym staje się z samego prawa, skazany wyrokiem kryminalnym na karę więzienia warownego lub ciężkiego.

Skutki. Art. 439, 505, 507, 510, 512, 513, 514, t. pr.

Nad pozbawionym własnej woli rozciąga się opieka tak, jak nad małoletnimi. Lecz opiekunem z prawa jest tylko mąż dla żony i rodzice. Opiekunowie wybrani, po latach 10 sprawowania opieki, na każde żądanie zwolnieni być powinni. Żądający pozbawienia własnej woli nie mogą należeć do składu Rad familijnych.

Dochody z majątku bezwłasnowolnego powinny być obracane na ośłodzenie młodu i kuracyą.

Dzieciom pełnoletnim bezwłasnowolnego, może być dany udział majątku, lub posag, na poczet przyszłego spadku: a to przez uchwałę Rady familijnej, zatwierdzoną przez Trybunał.

Żona uznanego bezwłasnowolnym, tak jak uznanego znikłym; może zarządzać swym własnym majątkiem i pobierać z niego przychody.

*Ustanie. Art. 515,
516, 517, t. pr.*

Pozbawiony własnej woli odzyskuje prawa swoje za wyzdrowieniem zupełnym; lecz także tylko przez wyrok. Żądać powrócenia własnej woli mogą ci, co żądali pozbawienia, i sam bezwłaśnowolny.

Odzyskuje samém prawem własną wolę skazany, po wycierpieniu lub ułaskawieniu od kary, która go używania praw cywilnych pozbawiła.

*Ograniczenie własnej woli Art. 518,
519, 520, p. z r. 1825.*

Marnotrawny na żądanie tych, którzy mają prawo żądać pozbawienia własnej woli, w podobnym sposobie postępowania, może być ograniczony w swęj woli, przez dodanie wyrokiem doradzczy; bez którego nie będzie mógł przedsiębrać czynności, do jakowych doradzca wyznaczonym został, ani do takich czynności, żony swęj upoważniać.

(d. c. n.)

A. H.....

DZIAŁ II.

**ALFABETYCZNY WYCJĄG
Z DZIENNIKA PRAW
KRÓLESTWA POLSKIEGO
OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW**

ADMINISTR. I SKARB:

KTÓRE WŁAŚCICIELOM ZIEMSKIM OBCEMI BYĆ NIE POWINNY

(od tomu 1 do włącznie 35.)

DATA

ALFABETU Y WYCIAG

WALSH ASTOR LENOX

ADMISSION: 1.00

KTÓRE WŁASCIWIE JEWISKIM ODCIĄGĄC NIE POWINNY

(od tami 1 de wiancie 35)

ALFABETYCZNY WYCIĄG

Z DZIENNIKA PRAW

KROLESTWA POLSKIEGO

OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW

ADMINISTR. I SKARB.

*które Właścicielom Ziemiom obceni być nie
powinny.*

(od tomu 1 do włącznie 35).

A.

ADMINISTRACJA

Art. 18.

SZPITALÓW PARAFIALNYCH

Tom IV str. 69 Post.

X. N. Kr. z d. 9 Stycz.

nia 1818 r.

Administracja miejscowa szpitalów parafialnych dla ubogich po wsiach jest przy Wójtach Gmin i Proboszczach, Wójtci są z prawa kuratorami szpitalów parafialnych dla ubogich, obowiązani ciągle mieć staranie o szpitalach i ich funduszach.

Art. 19.

Ponieważ we wsiach gminy i parafie

właściwe, obowiązane są obmyślać fundusze na utrzymanie swoich ubogich niezdolnych do pracy, przeto do nich także należy przy pomocy administracyi miejscowej szpitalów, obmyślanie sposobów użycia do stosownych zatrudnień w gminach i parafiach tych ubogich, którzy zdolni okażą się do pracy; tudzież przedsiębiorania środków ich dozoru.

Art. 20.

W każdym szpitalu parafialnym ma być utrzymywano, tyle tylko ubogich niezdolnych zupełnie do pracy dla podeszłego wieku, kalectwa, lub niedołężności, na wiełu oznaczony jest fundusz.

Ubodzy umieszczeni w szpitalach parafialnych powinni być rodem z téj gminy, w których się szpital parafialny znajduje, niemniej ci, którzy przybywszy z obcego kraju, lat kilka w jednej gminie lub parafii przebywali, albo którzy z tych gmin przyjąwszy jakikolwiek rodzaj służby publicznej, po starganiu sił, do tychże gmin lub parafii powrócili; наконец przechodni chorzy lub nieszczęśliwi.

Art. 23.

Gdy urządzone i zapewnione zostaną fundusze w każdej gminie na utrzymanie szpitalów ubogich, dotąd służące; i z tych stosowna liczba ubogich niezdolnych zupełnie do pracy, właściwych gmin opatrzona; przedsięwzięty być ma przez poli-

cyjne środki, dokładny spis ubogich żebraków wszelkiego rodzaju, i natychmiast: krajowi, do właściwych gmin lub parafii z których rodem odesłani; przybyli zaś z obcych krajów, jedynie w celu żebractwa, jeśli ciągle od czasu przybycia têm się trudnili, winni być za granicę do kraju, z kąd przybyli odprowadzeni.

B.

BANK POLSKI.

(Wyjątki z Dziennika
Praw i Postanowień
Rady Adm. Kr.)

Cel ustanowienia Banku jest dwojaki:
Wypłata długu krajowego i wspieranie
kredytu i przemysłu.

(Tom 12 Dz. Praw str. 110 art. 1 Ukazu N. P.
z d. 11 (29) Stycznia 1828 r)

Czynności Banku.

Główne czynności Banku są:

Wypłata długu krajowego i jego umorzenie.

Przyjmowanie depozytów, tudzież summ dla przekazów lub na procent.

Nabywanie i zbywanie papierów publicznych i wexli,

Pożyczki na zastaw: towarów, kosztowności, papierów publicznych i zakładów przemysłowych.

Prawa i Przywileje Banku.

Wszelkie kapitały, oraz inne depozyta w Banku składane, nie podlegają żadnym opłatom ani podatkom.

Podobnie też nie podlegają one żadnemu zajęciu lub Sekwestrowi, ani za pretensye prywatne, ani też Rządowe, wyjawszy:

a) Kapitały złożone w Banku przez osoby prywatne lub Urzędników Sądowych, w celu zabezpieczenia lub na rzecz trzecich osób.

b) Kapitały które składający przeznaczył na zaspokojenie swoich wierzycieli.

Bank Polski wszakże mocen jest przed innemi pretensjami i aresztami, użyć powierzonego mu depozytu lub towarów na zaspokojenie należitości swojej. (Art: 32 §. 1. ukazu).

Każdy cudzoziemiec mający w Banku kapitał lub depozyt, albo właściciel obligacyi długu krajowego, uważany będzie zarówno z krajowcami, nawet podczas wojny z krajem którego jest poddanym. Na przypadek śmierci takiego właściciela, własności tegoż przechodzi mają na jego spadkobierców.

Zabrania się Bankowi objawiać nazwiska właściciela, tudzież ilość summ i innych wartości jemu powierzonych, i żaden Sąd ani Władza, niemoże żądać od niego podobnego uwiadomienia. (Art: 34 §. 1. ukazu).

Wrazie jednak rozpoczętego śledztwa o popełnione przestępstwo, władze dochodzące, żądać mogą od Banku stosownych objaśnień za pośrednictwem Kommissyów Rządowych i wtedy Bank obowiązany jest złożyć swoje oświadczenie podług prze-

pisów prawa i wstrzymać wydanie należności, aż do stanowczego Wyroku Sądowego. (Art. 33 t. U).

Wszelkie korespondencje z Bankiem i zawierane z nim układy, zwalniają się od opłat stemplowych. (Art. 39).

We wszystkich sporach i sprawach bądź z powództwa Banku, bądź przeciw niemu wytoczonych, Bank ulega zwyczajnym Sądom, zarówno jak osoby prywatne. (Art. 40).

Depozyta. Bank przyjmuje depozyta, opieczętowane wszelkiego rodzaju, i nieopieczętowane. (Art. 11).

Wszelkie depozyta opieczętowane pozostaną w Banku nietykalne, aż do podniesienia ich przez stronę mającą do tego prawo. (Art. 11).

Depozyta nieopieczętowane mogą tylko być pieniężne, dla przekazów lub na procent, i zwrócone być powinny na zażądanie strony, w monecie srebrnej w takiej ilości, w jakiej wniesione zostały. (Art. 11).

Jeżeliby właściciel depozytu lub inną wartości w Banku złożonej, nie rozrządził nią przez czas prawem przepisany, Bank znieść się powinien z właściwymi Władzami, dla postąpienia podług prze-

pisów praw obowiązujących. (Art. 16 t. Ukazu).

Przyjmowanie summ na przekaz.

Składający w tym celu summę otrzyma z Banku kredyt na ilość odpowiednią, wyrachowaną na stopę wartości rzeczywistej srebra. (Złp. $86\frac{8}{125}$ z czystej grzywny kolońskiej Postanowieniem z dnia 1 Grudnia 1825 r. ustanowioną) i summę tę podług woli odebrać może w każdym czasie, lub na kogokolwiek przekazać, w całości lub części.

Summy składane na przekaz, zwracane będą składającemu, lub wypłacane na jego rozkaz w dniu żądania. (Art. 12 Ukazu)

Przekazy w Warszawie, Bank załatwiać ma bez pobierania jakiegobądź wynagrodzenia. (Art. 12 Ukazu)

Przyjmowanie kapitałów na procent.

Kapitały w monecie srebrnej lub złotych kurs w kraju mającej, poczynając od złp. 200 wnoszone być mogą do Banku na czas oznaczony, lub nie oznaczony, na procent prosty lub składany (*).

Kapitały w monecie złotych wyracho-

(*) Tabella wskazująca wzrost (od roku do 50) summy złp. 1000 umieszczonej na procent składany 4, 5 i 6, od sta rocznie, znajduje się w Noworoczniku dla Ziemian na rok 1845 wydanym; w niniejszym zaś (patrz spis przedmiotów) jest tabelka procentów składanych, z dodaniem co rok oprócz narosłych procentów po Zp. 1000. do kapitału.

wane będą na monetę srebrną, podług kursu dnia tego, w którym wniesione zostaną do Banku. (Art. 13 Ukazu z dnia 17 (29) Stycznia 1828 roku.)

Procenta od kapitałów Bankowi powierzonych, po terminie właściwym z Banku dla jakiej bądź przyczyny przez rok cały nie odebrane, po upływie roku, jeżeli wynoszą złp. 200 lub więcej, uważane będą jako kapitał zostawiony w Banku na procent składany. (Art. 14 t. U).

Wrazie niezgłaszania się po należne procenta właściciela kapitału w Banku złożonego, procenta proste łącznie ze składanymi, rachowane tylko będą na rzecz tegoż właściciela, aż do podwojenia pierwotnego kapitału. (Art. 15 t. U).

O Składach i pożyczce na zastaw płodów krajowych i towarów.

Bank do magazynów swoich przyjmować może na skład różne płody rolnicze, i wyroby krajowe, które z dogodnością i bezpieczeństwem w magazynach Bankowych pomieścić się dadzą. (Uk. z dnia 21 Stycznia (2) Lutego 1830 roku. Tom 13 str. 71 Dz. Pr.).

Bank udzielać może zaliczenia na płody i wyroby w magazynach bankowych złożone. (Art. 17 i 20 Ukazu z r. 1828. Art. 4 Ukazu z d. 21 Stycznia (2 Lutego) 1830 r. i Ukaz z dnia 11 (23) Czerwca 1841 roku).

Warunki do przyjmowania zboża na skład do magazynów Bankowych są następujące:

- a) Ziarne składane do magazynów powinno być wyczyszczone i przetrzebione, oraz suche, nie stęchłe z niczem niezmieszane, dla zdrowia nie szkodliwe i od wolków wolne; miara odbywać się będzie przez ludzi przysięgłych, przez Bank mianowanych.
- b) Jeżeliby już po przyjęciu zboża na skład, wady takie okazać się miały, właściciel za wezwaniem odebrać go ze składu jest obowiązany; gdyby zaś właściciel z odebraniem onegoż w terminie, jaki mu oznaczony zostanie; spóźnił się, Bank mocen zboże sprzedać przez publiczną licytację, a pieniądze jakie z tąd zbierze, po pokryciu z nich wszelkich kosztów, właścicielowi zboża zwróci.
- c) Zsypane w składach Bankowych zboże jest nie tykalne, za jego wartość, tak jak za każdą inną sobie powierzoną, Bank jest odpowiedzialnym.

Procent od zaliczenia pobierany będzie z góry, za cały czas zaliczenia. Wysokość tego procentu Bank co miesiąc ustanawiać będzie, nie przechodząc procentu prawnego handlowego. (Art. 21. Ukazu z d. 17 (29) Stycznia 1828 r.

Przedaż cynku.

Bank polski mocen jest sprzedawać na kredyt blachę cynkową na cel pokrywania dachów. (Post. Ra. Adm. z dnia 23 Czerwca (5) Lipca 1833 roku.)

Machiny rolnicze.

Chcący w Banku nabyć na kredyt maszyny rolnicze, obowiązany jest:

1. Udowodnić własność dóbr ziemskich.

2. Złożyć świadectwo Naczelnika Powiatu lub Rządu Gubernialnego ile dobra, płacą ofiary, gdyż kredyt w tym sposobie otworzony nie może przenosić trzy razy pomnożonego rocznego podatku ofiary w Gubernii Warszawskiej i Płockiej, a dwa razy w innych Guberniach.

3. Okazać kwit ostatni z opłaconego procentu Towarzystwu Kredytowemu Ziems. jeżeli dobra są stowarzyszone.

4. Jeżeli dobra są w dzierzawie, dzierżawca winien dostawać solidarne poręczenie dziedzica.

Bank mocen jest przerabiać żelazo z kopalni Górniczych Rządowych wydobyte na maszyny i narzędzia rolnicze, bądź w zakładach Rządowych bądź prywatnych i takowe właścicielom ziemskim sprzedawać na kredyt. (Pos. Rad. Adm. z dn. 29 Lipca (10) Sierpnia 1833 r.) i Obwie. Banku z dnia 19 Lipca 1833 roku.

Wymiana biletów

bankowych. Art. 21

Ukazu z d. 3 (15) Kwi.

1823 i Ukazu d. 21 Sty.

(2 Lut.) 1830 r.

Kassa Banku wymieniać będzie bankowe bilety, bądź na gotowiznę, bądź na bilet bankowy nowy, — Bilety któreby były splamione, uszkodzone, lub podarte

byleby na nich rozeznac można było znaki główne, to jest napis, wartość, podpisy członków Banku, stemple i numer porządkowy, i byleby znaki wodne (na które to znaki wodne, suchy stempel, przyjmując bilety szczególnież zważać należy) przez podklejanie zakrytemi nie były.

Wynagrodzenie Biletów uszkodzonych, splamionych lub podartych, może mieć miejsce tylko w całkowitej wysokości biletu i za złożeniem części znakami głównymi opatrzonych, a do jednego i tego samego biletu należących. Wynagrodzenie częściowe, miejsca mieć nie będzie.

Bilety Bankowe zniszczone lub takie, któreby nie zachowały znaków głównych, wynagrodzone nie będą.

Pożyczki na dobra ziemskie. Na mocy Ukazu Najjaśniejszego Pana w Peterhofie d. 2 (14) Lipca 1845 r. Bank Polski mocen jest udzielać pożyczki Właścicielom prywatnym dóbr Ziemskich za ubezpieczeniem w Dziale IV Ks. hypot.

Właściciel dóbr biorący z Banku pożyczkę, opłacać będzie od wziętego kapitału co pół roku $2\frac{1}{2}$ od sta na prowizyą, sam zaś kapitał spłacać będzie uiszczaniem w tychże półrocznych ratach procentu amortyzacyjnego, najmniej I od sta na półroku wynoszącego, a to aż do zupełnego umorzenia kapitału; lub też wnosić może w każdym półroczu wyższą

upłatę na kapitał, tak iżby pożyczka Bankowa, najpóźniej w ciągu 50 rat półrocznych spłaconą była. (*)

Na dobra prywatne ziemskie, obciążone pożyczką z funduszu Skarbowego, według oddzielnych przepisów otrzymaną a dotąd w zupełności niespłaconą, pożyczka z Banku udzieloną być nie może.

Dochodzenie zaległej dla Banku należności prowizyi, i opłaty na umorzenie, odbywać się ma w prostej drodze Administracyjnej. Zaległość jednej raty, pociągając będzie użycie środków przepisanych do odzyskania podatków Skarbowych; zaległość dwóch rat, upoważnia do wystawienia dłużnych dóbr, na wydzierżawienie drogą licytacji; a gdyby krok ten egzekucyi nie zapewnił odzyskania należności, wówczas przedsięwziętą będzie sprzedaż dóbr, według form i przepisów co do tego stopnia egzekucyi, Władzom Towarzystwa Kredytowego służących.

Na udzielanie pożyczek tych użyje Bank naprzód summy do wysokości

(*) Tabella wykazująca postęp umorzenia długu (od 100 do 100000) kapitału za opłatą 5 od sta na prowizyą, a. 1. lub 2. i 3 na kapitał, to jest dla wyjścia z długu:

Za opłatą 1 od sta na kapitał; w latach 36½ czyli półroczach 73

"	"	2	—	—	—	25½	—	—	50½
"	"	3	—	—	—	20.			

znajdują się w Noworoczniku dla Ziemian z. r. 1845.

Rsr. 1,000,000 w miarę zasobów funduszków rozrządzalnych.

Po wypożyczeniu w ten sposób Rsr. 1,000,000 w razie uznanaj przez Rząd potrzeby dalszego rozszerzenia pomocy rolnictwa, Kommissya umorzenia długu krajowego, za złożeniem w depozyt pod jej klucz Rsr. 2,225,000 w obligach Skarbowych 4 procentowych, z kapitału do wolnej dyspozycyi Banku pozostającego, dostarczy 2,000,000 Rsr. w biletach Bankowych, równą z dotychczasowemi formę i przywileje mających; z której to ostatniej summy Bank polski, na wskazany cel użyć będzie mocen 1,000,000 Rsr., a drugi milion mieć będzie w rezerwie do dalszej dyspozycyi Rządu.

W miarę zwracania kommissyi umorzenia wypożyczonych biletów, lub złożenia innych równej wartości papierów Rządowych, też Kommissya powracać będzie Bankowi stosunkową wartość obligów Skarbowych.

W zamiarze przepisania głównych prawideł postępowania przy oszacowaniu dóbr na które pożyczka żądaną będzie, przy obliczaniu wysokości takowych pożyczek, ich ubezpieczeniu hypoteczném i wypłacie, nakoniec, przy poborze przypadających od nich Bankowi opłat, Ra-

da Administracyjna następujące w d. 13
(25) Lipca 1845 r. wydała Postanowienie:

O stosowaniu zasad używanych do ocenienia dóbr Rządowych, dla ustanowienia szacunku dóbr prywatnych i oznaczenia wysokości pożyczek.

Art. 1.

Na dobra ziemskie opłacające rocznie najmniej rubli 7 kop. 50 podatku ofiary stałej, mające urządzoną hypotekę Gubernialną, i tytuł własności sporowi nieuległy, pożyczka z Banku Polskiego, z hypotecznym zabezpieczeniem udzieloną być może.

Art. 2.

Właściciel takich dóbr, pragnący zaciągnąć pożyczkę, winien przy swém podaniu złożyć właściwemu Rządowi Gubernialnemu:

- a) wykaz hypoteczny świeżej daty,
- b) mapę i rejestr pomiarowy, obliczony na miarę nowopolską; (*)
- c) opis przez siebie sporządzony wszelkich źródeł, z których zgodnie z prowadzonymi rejestrami gruntowymi dochód otrzymuje, tudzież wydatków jakie do pozyskania takowego dochodu ponosi.

(*) Do rachunku redukcji miar dawniejszych, wlok, morgów, prętów, na Nowo Polskie jest w Dziale III. niniejszego Noworocznika stosowna tabella.

Gdzieby pomiar wcale nie istniał, tam przez Jeometrę patentowanego uskuteczniiony być winien. Pomiary dawniejsze, z teraźniejszym położeniem dóbr niezgodne, zrewidowane i poprawione być powinny.

Art. 3.

Rząd Gubernialny, za otrzymaniem tych dowodów i uznawszy kwalifikacyą dóbr do pożyczki z Banku Polskiego, wyznaczy na grunt Delegowanego z czynnościami ekonomicznymi obeznanego, którego obowiązkiem będzie przedewszystkiem porównać mapę i rejestr pomiarowy z miejscowością i rejestrami gruntowymi, a następnie jeżeli pomiędzy niemi znajdzie zgodność lub mniej stanowczą różnicę, zajmie się wyprowadzeniem intraty, podług zasad dla szacowania dóbr Rządowych przyjętych, usprawiedliwiając dowodnie różnice jakie pomiędzy opisem przez właściciela złożonym, a sprawdzeniem przez delegowanego wykryte zostaną.

Art: 4.

Dzielo wyprowadzenia intraty, wraz z dowodami, Delegowany złoży Rządowi Gubernialnemu, który takowe sprawdzi, a wrazie uznania dokładności, przedstawi wraz z swoją opinią co do wartości dóbr, Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Art. 5. Kommissyja Rządowa Przychodów i Skarbu, dzieło wyprowadzonej przez Delegowanego intraty, oraz opinija Rządu Gubernialnego ściśle rozważy i wysokość szacunku dóbr według zasad do szacowania dóbr Rządowych ustawni.

O obliczeniu wysokości pożyczek.

Art. 6. Z szacunku dóbr przez Kommissyją Rządową Przychodów i Skarbu ustanowionego potrącone być mają:

a) opłaty wyderkałowe, kanony, kompetenye i inne ciężary wieczyste w Dziale III. wykazu hipotecznego pomieszczone, a to przez obrócenie ich wartości na kapitał na stopę 5% to jest, pomnożeniem przez dwadzieścia, tudzież:

b) dług całkowity Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, bez względu na część już umorzona.

Po strąceniu powyższych ciężarów i wierzytelności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, dwie trzecie części resztującego szacunku będą najwyższą miarą pożyczki, z Banku udzielić się mogącej.

Art. 7.

Decyzją obejmującą powody, na których uzasadni Kommissyja Rządowa Przychodów i Skarbu, wartość dóbr, wysokość ciężarów potrąconych i sumę, jakaby tytułem pożyczki należyć mogła, Kommissyja Rządowa Przychodów i Skar-

bu prześle Bankowi Polskiemu, wraz z wykazem hipotecznym, a nawet i inne dowody udzieli, o ile ich Bank zażądać znajdzie potrzebę.

O warunkach ubezpieczenia pożyczki Bankowej.

Art. 8. Według art. 1. Najwyższego Ukazu z dnia 2 (14) Lipca r. b. pożyczki Bankowe mają być zabezpieczone w Dziale IV. ksiąg hipotecznych, albo w pierwszym miejscu, albo zaraz po wiarygodności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Wszelkie zatem ścieśnienia własności, bądź sposobem ostrzeżenia, bądź czystym prawem rzeczowym w Dziale III. wykazu hipotecznego zapisane, a niedające się liczebnie ocenić i stracić z szacunku dóbr, stosownie do przepisu art. VI. winny być, albo wykreślone, albo też ma być z niemi wyjednane pierwszeństwo dla pożyczki Bankowej.

Art. 9. Właściciel dóbr żądający pożyczki Bankowej, obowiązany będzie udowodnić: że budowle folwarczne i włościańskie do tych dóbr należące, zabezpieczone są w Dyrekeyi Ubezpieczeń i poddać się warunkowi, iż przez czas trwania pożyczki nie wystąpi z Ubezpieczenia.

Art. 10. Również właściciel dóbr pożyczkę Bankową zaciągający, przyjmie obowiązok

urządzenia lasów do nich należących, najdalej w ciągu sześciu lat od daty pozyskania pożyczki i użytkować będzie z nich jedynie według planu gospodarczego, przez Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, a to pod rygorem zwrotu pożyczki środkami exekucyi administracyjnej, na przypadek nie wykonania tego obowiązku, lub odstąpienia od przyjętego. Warunek ten do Działu III Wykazu hipotecznego zapisany być winien.

Art. 11.

Właściciel dóbr pożyczkę Bankową do rąk swych będzie mógł odebrać, jeżeli po wierzytelności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego żadnych innych nie będzie długów, lub jeżeli wszyscy wierzyciele, po kapitale Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego zapisani, odstąpią z niemi pierwszeństwa hipotecznego dla pożyczki Bankowej i należnych od niej procentów i opłaty amortyzacyjnej, tudzież przywiązanego do niej przywileju exekucyi Administracyjnej; pożyczka Bankowa będzie użytą na spłacenie długów hipotecznych bezspornych i sposobem intabulacyi zabezpieczonych, tak iżby, w jednej całości w hipotece była pomieszczoną. Gdyby zaś przez pożyczkę Bankową część tylko wierzytelności obcej była spłaconą, w takim razie zaciągający pożyczkę postarać się winien, aby wierzyciel summy

w części spłaconej, z resztą swęj wierzytelności odstąpił pierwszeństwa dla pożyczki Bankowej.

Art. 12.

Właściciel dóbr uzyskujący pożyczkę z Banku, winien zeznać obligacyą urzędową, w której przyjmuje wszelkie warunki i obowiązki, Najwyższym Ukazem z dnia 2 (14) Lipca r. b. jako téż i niżejśm Postanowieniem przepisane i oznaczy w niej termin półroczny od którego procenta zwyczajne i amortyzacyjne opłacać zamierza.

W akcie tym zastrzeżony być winien także warunek pozyskania zezwolenia Banku, na przypadek gdyby pożyczający chciał, albo opłatę amortyzacyjną powiększyć, albo téż wcześniej spłacić w części lub całości kapitał, z Banku pożyczony.

Art. 13.

Treści do wykazu hipotecznego zaprojektowane obejmować mają w krótkości wszystkie warunki i obowiązki przez właściciela dóbr względem pożyczki Bankowej przyjęte i w obligacyi wyszczególnione. Treści zaś o ustąpieniu pierwszeństwa dla pożyczki Bankowej, z ściągającemi się do niej warunkami, mają być wpisane tak obok téy pożyczki, jako téż obok innych wierzytelności przed którymi służy jęj pierwszeństwo.

Art. 14.

Wszystkie folwarki, wsie i kolonije zarobne lub czynszowe na gruncie dóbr znajdujące się a objęte mappą, rejestrem pomiarowym i wykazem intraty, które posłużyły za podstawę do ustanowienia szacunku, mają być zapisane do Działu I. księgi wieczystej, przed udzieleniem i zabezpieczeniem pożyczki.

Art. 15.

Zabezpieczenie hýpoteczne i wypłata pożyczek, należy do Banku Polskiego, który czynność tę wykonywac będzie albo przez swych Urzędników, albo za pośrednictwem Rządów Gubernialnych, lub za pośrednictwem obrońców Prokuratoryi.

Art. 16.

Po zeznaniu przez właściciela dóbr i wierzycieli, stosownych aktów w księdze wieczystej i po zatwierdzeniu ich przez Wydział hipoteczny, Bank Polski rozpoznaj złozone sobie dowody, a po uznaniu ich za dostateczne i żadnej nie ulegające wątpliwości, wyda upoważnienie do wypłaty pożyczki, temu, dla kogo według tych dowodów i stanu hipotecznego do zapłacenia przypadnie.

Wypłata nastąpić winna w obec Rejenta i świadków za kwitem urzędowym albo w księdze hipotecznej właściwych dóbr zeznanym, albo do hipoteki wniesjonym być powinnym. Chociażby właściciel dóbr

nie odebrał udzielonej pożyczki w części lub całości, z otrzymania jednak takowej na spłatę wierzycieli, wraz z temż pokwitować powinien.

Art. 17.

Koszta delegowanego do oszacowania dóbr, oraz kosztu wszelkich czynności hipotecznych i dostarczenia wszelkich akt i wykazów hipotecznych, w celu pozyskania i podniesienia pożyczki, będą ciężarem właściciela dóbr pożyczki żądającego.

O poborze procentów od pożyczek Bankowych.

Art. 18.

O nastąpioniej wypłacie każdej pożyczki, Bank Polski zawiadomi Komisją Rządową Przychodów i Skarbu, równie jak o terminie, od którego opłata procentu zwyczajnego i amortyzacyjnego liczyć się mają, a to w celu zarządzenia ich poboru na rzecz Banku w Kassach Skarbowych.

Art. 19.

Termina w których należności takowe płacone być mają, stanowią się między pierwszym i trzynastym Kwietnia tudzież pierwszym i trzynastym Października każdego roku.

Art. 20.

Uiszczający się regularnie i w terminach przepisanych z należności, od po-

życki Bankowój, przypadających, nabędzie przez to tytuł do bez warunkowego odstąpienia z tą pożyczką pierwszeństwa dla pożyczek odnowionych, jakieby z Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego udzielić Rząd dozwolił; w przeciwnym razie, pożyczka użyta zostanie na zmniejszenie kapitału, wówczas do zwrotu Bankowi przypadającego.

Art. 21.

Żadne klęski jakieby dobra pożyczką Bankową obciążone dotknąć mogły, nie będą uwalniać od opłat Bankowi należnych. Tylko rozkład jednej raty półrocznej w razie udowodnionego zniszczenia, może być dopuszczalny.

C.

Commentarze

Tom V. str. 175. Art.
308 Pr. kar.

Kara za uszkodzenie onych od Złp 40 do 500. (Rs. 6 do 75) lub areszt publiczny od dni 9 do miesięcy 3.

D.

Dozór nad tem i Art. 1.

ich reperacya. Tom
VI. str. 243 Ukaz N.
P. z d. 22 Listop.
1818 r.

Przy każdym Kościele parafialnym Kolator, Pleban i 3 Parafianów przez nich podanych, a przez Rząd Gubernialny zatwierdzonych, czuwać będą wspólnie nad

całością kościołów i mieszkań Plebańskich, tudzież Cmentarzów.

Art. 2.

Do nich należy:

- a) mieć dozór nad fabryką kościoła, cmentarza i mieszkania Plebańskiego.
- b) zarządzać funduszem przeznaczonym na reperacyą kościoła.
- c) przestrzegać aby dochód z pokładnego obracany był na reperacyą Cmentarza.
- d) czynić za własnem uznaniem z powierzonych sobie funduszków, wydatki nie przenoszące Złp. 50 (Rs. 7 kop. 50) znaczniejsze zaś za poprzedniem upoważnieniem Rządu Gubernialnego.
- e) corocznie przysyłać Rachunki do Rządu Gubernialnego.
- f) tam gdzie nie masz funduszu na zwyczajne koszta utrzymania fabryki kościoła, lub znajdujący się jest niedostatecznym, pomienieni parafianie obmyśleć winni sposoby onegóż zastąpienia.
- g) donosić Rządowi Gubernialnemu o potrzebie znaczniejszych reperacyi lub nowej budowy.

Art. 4.

Do Plebana należy wszelka wewnętrzna mieszkania jego reperacya.

Drogi boczne— lub Art. 29.

polowe. Tom VII Str.

328. Postanowienie

Xięcia Namiestnika

Królewskiego z d. 27

Marca 1822 r.

Drogi boczne lub polowe do przewo-
żenia materiałów do uskuteczniania lub utrzy-
mania dróg bitych służące, a już exy-
stujące, bez zezwolenia Naczelnika Po-
wiatu nie mogą być zamykane; w przy-
padku robienia nowych, nastąpić to nie
może, bez poprzedniczego z właścicie-
lem gruntu ułożenia się.

Drogi niebite, ich Art. 1.

rozświetlanie. Tom

28 str. 311. Postano-

wienie Rady Admini-

stracyjnej z d. 28 Lip-

ca (9 Sierpnia) 1841 r.

Rozświetlanie dróg nie bitych, gdy oka-
że się potrzebne, uskuteczniane będzie nie
kosztem funduszków Szarwarkowych, lecz
Szarwarkiem dwudniowym na utrzymanie
dróg niebitych przeznaczonym, jeżeliby
właściciele lasów wymawiali się dopełnić
tego własną siłą.

Art. 2.

Uznanie potrzeby rozświetlenia dróg nie
bitych, w każdym szczególnym przypadku,
wyrzeczone być ma przez Naczelnie Za-
rządzającego Kommunikacjami lądowymi
i wodnemi.

Drogowego myła

opłata. Ukazem z d.

2 (14) Maja 1837 uchy-

lona. Tom 22 str. 191

W miejsce takowej, prócz funduszków
na służbę Inżynierską i na oczyszczenie
rzek w budżecie skarbowym corocznie
zamieszczanych i prócz dochodów Szar-
warkowego i Mostowego, ustanowiony
jest pobór:

1. Na Granicach Królestwa przy wcho-
dzie i wychodzie od koni bydła i wszel-
kich ciężarów lądem i wodą prowadzo-

nych, oraz od powozów, należy opłata według Taryfry do wzmiankowanego dopiero Ukazu dołączonej.

2. Dodatkowe opłaty:

a) Po groszy 15 od każdego złotego wpływającego do Kass pocztowych od furmanów za ceduły.

b) Po groszy 3 od każdego złotego brutto z wszelkich innych w kassach pocztowych pobieranych opłat.

c) Po groszy 3 od każdego złotego opłaty Stemplowej.

d) Oprócz opłacanego podatku szarwarkowego płacić po Złp 24 od każdego Dymu dworskiego ciągłego i pieszego w posiadłościach położonych na traktach bitych, we wszelkich zaś innych po Złp. 12.

Dymy. Tom II. str. 61. Postanowienie Xiecia Namiestnika Królewskiego d. 30 Września 1816 r.

Ich liczba do stanowienia oddzielnych włości. Art. 77.

We wsiach Plebanie i części od różnych właścicieli posiadane, jeżeli mają w sobie dziesięć dymów, za odrębne włości uważanemi być mogą.

Art. 79.

Każda część mniej jak 10 dymów mająca i jeżeli się styka o granice lub niedaleko jest położoną od innej wsi tegoż samego właściciela, należec może do Zwierzchności tejże wsi.

E.

Elementarne Szkoly. Tom XXXV. str. 275. Postanowienie Rady Administracyjnej z d. 24 Października (5 Listopada) r. 1844.

Art. 1.

Za środki dostateczne do utrzymania szkoły Elementarnej wskazane w §§ 5 i 6 ustawy szkolnej uważane być mają:

a) Dom własny na pomieszczenie szkoły i Nauczyciela z potrzebnymi zabudowaniami gospodarskimi a w braku takowego, stosowny fundusz na najem lokalu.

b) Ogród dla Nauczyciela najmniej mórg 1. miary nowo pols. lub odpowiednie wynagrodzenie w pieniądzach.

c) Opał dla Szkoły i Nauczyciela w naturze lub pieniądzach.

d) Płaca Etatowa Nauczyciela za którą ma być uważana nie tylko składka w pieniądzach ale i inne stałe wyznaczone dochody w ziarnie, jarzynach, gruntach i t. p.

Co wszystko winno być podług cen normalnych oszacowane na pieniądze i do etatu wprowadzone.

e) Fundusz stosowny na wydatki nadzwyczajne, jako to: opłatę podatków, utrzymywanie czystości, materiały pismienne, nagrody dla uczniów, ku-

pno książek do bibliotek szkolnych
i t. p.

Art. 2.

Za płacę dostateczną dla Nauczyciela stosownie do ustępu *d.* powyższego Artykułu naznacza się: w miastach najmniej rocznie Rs. 60, zaś na wsiach najmniej Rs. 45 i podług tego wszystkiego, szkoły Elementarne tak istniejące jak w przyszłości otworzyć się mogące, w miarę posiadanych dostatecznych środków na ich utrzymanie, uważane będą za stałe i podzielone na cztery klasy stosownie do wysokości płacy Nauczyciela, — w miastach najmniej Rs. 60, 90, 120, 150, na wsiach zaś najmniej Rs. 45, 75, 105, 120, rocznie wynoszącą.

Art. 3.

Istniejące obecnie szkoły elementarne podzielone być mają na stałe i niestałe; do pierwszych należą te, które posiadają dostateczne fundusze na ich utrzymanie w art. 1 i 2 niniejszego Postanowienia wskazane, do drugich zaś te, które takowych funduszy nie posiadają.

Art. 4.

Szkoły elementarne stałe, będą mieć ustanowione normalne Etaty, podług zobowiązań w Aktach stowarzyszeń zaciągniętych, których to Szkół wszelkie należności ulegać będą prostej exekucyi Ad-

ministracyjnej, a co do funduszów w gotowiźnie uiszczanych, w pływać będą do właściwych Kass Powiatowych.

Art. 5. Nauczyciele szkół elementarnych stałych przyłączeni zostają do stowarzyszenia Emerytalnego poczynając od dnia 1 Stycznia 1844 roku.

Art. 6.

Składka Emerytalna 6° wynosząca, uiszczana będzie stosownie do art. 16 Ukazu z daty 19 Kwietnia (1 Maja) 1825, oraz art. 1 Ukazu z dnia 2 (14) Lipca 1841 roku, w połowie przez samych Nauczycieli Szkół elementarnych, w połowie zaś przez Skarb Królestwa.

Art. 8.

Wszelkie oszczędności na funduszach dotychczasowych Szkół Elementarnych, w depozycie Banku znajdujące się jak równie i oszczędności na bieżących Etatach Szkół elementarnych stałych osiąga-
ne, stanowić będą ogólny remanent Szkół elementarnych do Dyspozycji Kuratora pozostawiony, z przeznaczeniem takowego na kolejne w miarę uznania potrzeby, uskutecznienie reperacji upadających i stawianie nowych zabudowań szkolnych, jak niemniej zaopatrywanie tychże Szkół, we wszelkie inne w miarę uznania, potrzeby.

Art. 9.

Szkoły elementarne nie stałe w miarę jak udowodnią posiadanie środków potrze-

bnych do ich utrzymania, w art. 1 i 2 niniejszego Postanowienia wskazanych, należeć będą do Szkół elementarnych stałych i korzystać z Dobrodziejstwa przypuszczenia ich Nauczycieli do Stowarzyszenia Emerytalnego.

Exekucya Administracyjna. Art. 7.

Tom 7 st.

23 Post. X. Namiest.

z d. 21 Czerwca 1820.

Exekucya na mieszkańców nie dopełniających przepisów prawa lub urządzeń Rządowych, uskutecznianą szczególnie będzie przez Władzę miejscową, to jest w miastach przez Magistrat, w Gminach wiejskich przez właściwego jój Wójta.

G.

Gminy. Tom. 2 St. 56 Post. X. Namiest. z d. 7 Września 1816 roku.

Art. 64.

Wójt Gminy jest wykonawcą rozkazów Rządowych, ma udział Sądownictwa policyjnego.

Art. 65.

Prośby i żądania Gmin przedstawia Rządowi Naczelnik Powiatu.

Art. 68.

Wójt Gminy może postawić na swoje miejsce Zastępcę za zezwoleniem i potwierdzeniem Rządu Gubernialnego, lecz zostaje za niego odpowiedzialnym.

Art. 72.

Do zwierzchości wiejskich należy:

a) Przestrzeganie bezpieczeństwa, ochędństwa i porządku.

b) Zapobieganie rozszerzaniu się nałógów zdrowiu szkodliwych i moralność kających.

c) Dozieranie robót publicznych, utrzymywanie dróg, mostów, porządków i narzędzi ogniowych, spis coroczny ludności, zasiewów, zbiorów i bydła wszelkiego rodzaju.

d) rozkwaterowanie przeznaczonój w przechodzie ilości wojska.

e) Pobór podatków od szczególnych kontrybuentów i wnoszenie ich do kass Skarbowych.

f) rozkład kar exekucyjnych między dłużnych kontrybuentów.

g) rozkład wszelkich posług prawnie wymaganych.

h) Zaświadczenia i passporta.

i) Zapobieganie próżniactwu, tulaniu się i żebractwu.

Zwierzchności wiejskie utrzymywać będą osobny protokół odebranych Rządowych rozkazów.

Art. 80.

Zwierzchności wiejskie są odpowiedzialnemi za wszelkie nadużycia ich władzy, za wszelką wyrządzoną niesłuszność, za odmówienie sprawiedliwości, zgola za

wszystkie zaniedbania obowiązków im przepisanych.

Post. Nam. Król. z d.
7 Września 1816 roku
Tom II. str. 82.

Art. 1.

W każdej Gminie Wójt miejscowy za odebraniem jakiegokolwiek bądź zbiega wojskowego, dostrzeżenia go w miejscu, lub transportu, obowiązany jest wyznaczyć natychmiast straż z ludzi pewnych, roztropnych, dojrzałych i silnych.

Art. 2.

Gmina odpowiedzialną będzie za powierzonego sobie zbiega, gdyby tenże, czy to na miejscu, czy w drodze uszedł z ich straży.

Art. 3.

W przypadku ujścia zbiega, Gmina obowiązana będzie zapłacić kary Złp. 50 do kassy właściwego powiatu.

Tom VII. str. 81
Ukaz z dnia 17 (29)
Sierpnia 1820 r.

Art. 5.

Gminy obowiązane są utrzymywać w dobrem stanie nie dalej jak w obrębie jednej mili i nie więcej jak po dwa dni z dymu, drogi miejscowe inne jak trakty bite.

Tom VIII. str. 80
Posta. X. Nam Król.
z d. 27 Maja 1823 r.

Art. 6.

Gminy przytrzymujące ludzi występnych, podejrzanych, lub włóczęgów wraz z wy-

wodem słownym powody przytrzymania wyrażającym, dostawić onych do najbliższego miasta swym kosztem są obowiązane.

I.

Instytut. Tom II. str. 4. Post. X. Nam. Król. z d. 24 Sierp. 1816 r.

Art. 1.

Przypadki w których odstąpienie własności prywatnej żądaniem być może, są: zakładanie i regulowanie dróg, oraz branie z przyległego gruntu materiałów do zawiezienia i usypania ich potrzebnych, prostowanie i obwarowanie rzek, uprzątnięcie wszelkich w nich zawad, założenie splawnych kanałów.

K.

Kara. Tom VIII. str. 29 Post. X. N. Kr. z d. 31 Stycznia 1823 r.

Kara na Wójtów Gmin, wiedzących a nie donoszących o przemycaniu żydów, tudzież za danie tymże z rzeczywistością nie zgodnego świadectwa.

Art. 4.

Gdy żyd opatrzony w świadectwo dopuścił się przemycania, w takim razie Wójt Gminy po przekonaniu, że wiedział o przemycaniu, że był przestrzegany a Władzy najbliższej skarbowej nie doniósł, jako spółnik czynu będzie karany, żyd zaś

w głąb kraju ma być przeprowadzony z zachowaniem kar prawem przepisanych.

Art. 5.

Za danie żydowi świadectwa z rzeczywistością niezgodnego, Wójt Gminy jako za występki fałszu będzie poszukiwany, a gdyby się okazało, że żyd przemycał, za współnika będzie uważany.

Klasy służących.
Tom VIII str. 251,
252 Post. X. Nam.
Kr. z d. 24 Grudnia
1823 r.

Którzy ludzie do takowej należą: Przez służących rozumieją się osoby obojęj płci i wszelkiego wyznania, które do usług pospolitych domowych jakiego bądź rodzaju, na czas pewny za umówioną zapłatą, zobowiązują się, a nad któremi Policya, bliższy dozór i pieczę mieć jest obowiązana.

Art. 2.

Do téj klasy należą wszysey ludzie do służby osobistój przeznaczeni, jako to: odzwierni, stróże, stangreci, posługacze, stajenni, kamerdynerzy, lokaje pokojowi, frotery, kucharze, kucharki, pomocnicy kuchenni, garderobiane i młodsze, mamki piastunki, szynkarki, markiery, ogrodnicy, palarze, służący browarni, parobcy, wyrobnicy, oraz wszelka czeladź do robót gospodarskich tak w miastach jako i na wsiach potrzebna.

Art. 3.

Wyłączają się z pod tego urządzenia:
1. Officialisci prywatni i służący domo-

wi wyższej klasy, jako to: Komisarze, Sekretarze, Marszałkowie, Koniuszowie, Murgrabiowie, Panny Dworskie, Ekonomowie, Pisarze prowentowi i tym podobni.

2. Ludzie w usługach u osób wojskowych zostający, jeżeli są objęci Ełatem wojskowym.

Art. 6.

Nie wolno przyjmować służących jak tylko do posług prawu i obyczajności nie przeciwnych.

Art. 9.

Umowy i ugody między panem czyli panią i służącemi zawierane, szczególnie i wyraźniej oznaczać powinny zapewnienia co do rodzaju służby, przeciągu czasu téjże, ilości zapłaty i zobowiązań względem utrzymania na własnym wickie lub płacenia im strawnego, tudzież odzieży czyli liberyi.

Art. 10.

Umowy na piśmie lub ustnie zawierane być mogą.

Art. 11.

Uгода jest zawartą gdy służąca lub służący, podeymuje się obowiązków, do których się godzi, przestaje na przyrzeczonych sobie ze strony pana lub pani warunkach i tym końcem przyjmuje zadatek

Art. 12

Zadatek potrąca się w zasługach, jeżeli się inaczej nie umówiono.

Art. 13.

Służący ugodzeni nie mogą się uwolnić od przyjętej służby przez zwrot zadatku, jak tylko w przypadku pozostania w służbie dotychczasowej, lub w okolicznościach niżej Art. 39 i 41 objętych, co jednak w przypadku pierwszym, zaświadczeniem pana lub pani w przeciągu najdalej w dni 3 od wzięcia zadatku, a w każdym z obydwóch, nie później jak na dwa tygodnie przed terminem zwyczajnym odmienienia się służących, udowodnić powinni.

Art. 14.

Względem przeciągu czasu służby, stanowi zobopólna ugoda, która zawierana być może, na lata, kwartały i miesiące. Gdzie w umowie nie ma oznaczonego czasu służby, takowy rozumie się, że jest na czas w miejscu zwyczajny.

Art. 15.

Dzień wnijsia w służbę nowego slugi, jest terminem wyjścia z służby dawnego.

Art. 16.

Dla porządku i zapobieżenia sprzeczkom i niedogodnościom wynikającym z opóźnień służących i nie regularnego przybywania do służby, ustanawiają się w zwyczajnych służbach kwartalnych dni: 2

Stycznia, 2 Kwietnia, 2 Lipca, i 2 Października, jako termina stałe, w których służący do swych powinności stawić się winni.

Art. 17.

Służący mimo ugody i przyiętego zadatku, w swym czasie, jedynie dla bałamuctwa do służby nie stawający, do dopełnienia zobowiązania zmaglonym zostanie i Pan mocen będzie należytość za dnie opóźnione z zasług onemuż potrącić.

Art. 18.

Jeżeli służący w kilku miejscach służbę razem przyjął, ten pan ma pierwszeństwo do niego, jeżeli go trzymać zechce, który pierwój dał zadatek; innym zadatki zwrócone być powinny.

Art. 19.

Przyjmujący kilka w jednym czasie zadatków, oprócz zwrotu nieprawnie wziętych, za oszukaństwo, podług Prawa ukaranym być ma.

Art. 20.

Przed terminem i bez poprzedniego wypowiedzenia, ani pan służącego oddać, ani służący służby opuścić nie może, chyba za wzajemném zezwoleniem, lub w przypadkach niżej (w art. 39, 41, 55, wyszczególnych).

Art. 21.

Czas do wypowiedzeń obustronnych wyznacza się: w rocznych służbach na

miesiący 3, w kwartalnych na miesiąc jeden, w miesięcznych na dni 15 przed terminem.

Art. 22.

Jeśli z żadnej strony wypowiedzenie w ustanowionym po wyżej czasie nie nastąpiło, służba uważa się za przedłużoną na taki przeciąg czasu, na jakowy poprzednią ugodą była zapewniona.

Art. 23.

Służący powinni się zachować w służbie wiernie, trzeźwo, pilnie, i z należytem dla pana, pani i ich familii uszanowaniem.

Art. 24.

Wszelkie rozkazy pana, pani lub tego który w imieniu pańskim zarządza, z zupełnem posłuszeństwem i szczerością uskuteczniać, tudzież do rozporządzeń i zwyczajów wewnętrznych w domu zaprowadzonych, stosować się są obowiązani.

Art. 25.

Wykraczający przeciw takowym powinnościom, a w szczególności dopuszczający się:

- a) zaniedbania w służbie i nieposłuszeństwa,
- b) przeniewierzeń i oszukaństw, chociaż w drobnej rzeczy.
- c) Zuchwalstwa, kłutni, plotek i obmowy w domu lub za domem.

d) oddalenia się z domu bez wiedzy zezwolenia pana, a tém bardziej przepe-
dzenia nocy za domem.

e) uczęszczanie do szynkowni, pijaństwa
i innych obyczajności przeciwnych bala-
muctw.

f) nie ostrożnego z ogniem obchodze-
nia się.

Gdy po napomnieniu i umiarkowaném
z strony pana lub pani skarceniu, nie
poprawionemi się okażą, za każdém
do policyi zaskarżeniem stosownie do
rozpoznanej winy, policyjnie aresztem
od jednego do dni 8 lub proporcjonal-
ną karą cielesną od 2 do 16 razów
ukaranemi będą. (art. 30.)

Art. 26.

Wspólnicy lub namawiający służących
do występku, podobnież stosownym ka-
rom ulegają.

Art. 27.

Nikt od służących nie powinien naby-
wać fantów i rzeczy bez przekonania się
że te są ich własnością.

Art. 28.

Nabywający bez tej ostrożności, nietylko
w każdym czasie rzecz pańską lub jéj sza-
cunek panu zwrócić obowiązany, ale nadto
w miarę okoliczności karze policyjnej albo
kryminalnej podpadnie.

Art. 29.

Nie wolno utrzymującym szynki przyi-
mować od służących na skład, w za-

staw, a tém bardziej za trunki, jakiegokolwiek bądź rodzaju i wartości fantów i rzeczy, pod karą oprócz zwrotu tychże, zapłacenia za pierwszą razą złp. 40, za drugą, oprócz stosownej kary policyjnej, utraty prawa szynkowania.

Art. 30.

Przepisy powyższe (art. 25, 26, 28, 29,) pociągają za sobą dochodzenia i kary policyjne, o tyle o ile wykroczenia nie są większej wagi i nie należą do przypadków, na które prawo kryminalne kary przepisuje.

Art. 31.

Służący w przeciągu swojej służby obowiązany jest być troskliwym o dobro pańskie, strzedz całości powierzonych sobie rzeczy i zapobiegać ile tylko jest w jego mocy, szkodzie i pokrzywdzeniom pana.

Art. 32.

Jeżeli umyślnie lub z własnej winy, bądź wyraźnie, przeciw rozkazom pańskim postępuje, i szkody panu zrządza, do wynagrodzenia takowej, jest obowiązany.

Art. 33.

Pan mocen jest potracić z zasług szkodę zrzządzoną sobie przez służącego; spór w tej mierze zachodzący, Urząd miejscowy policyjny załatwi, lub w miarę oko-

liczności, gdzie sprawa należeć będzie, odeśle.

Art. 34.

W każdym przypadku, gdzie służący odpowiedzialnym się staje za szkody panu zrządzone, pan mocen jest żądać od policyi miejscowej zatrzymania rzeczy i własności służącego, na zabezpieczenie tejże odpowiedzialności, winien jednak przedmiot niezwłocznie wnieść gdzie z prawa należy i o rozpoczętych krokach prawnych, najdalej w przeciągu dni 3 policyą zawiadomić.

Art. 35.

Służący obowiązany jest donosić panu o niewierności w innych sługach dostrzeżonej.

Art. 36.

Zamierzający wiadomą sobie w drugich współ służących niewierność, pociągniętym być może do wynagrodzenia szkody, w takiej części, w jakowej wykraczający nie jest w stanie onej wynagrodzić.

Art. 37.

Służący samowolnie i bez słusznej przyczyny służbę przed czasem opuszczający, do dopełnienia swych zobowiązań policyjnie zwróconym zostanie i w miarę uznanej winy, karze ulega.

Art. 38.

Przez czas oddalenia się z własnej wi-

ny służącego, lub gdy ten zasłużoną karę aresztu ponosząc, służby swęj nie pełni, wolno panu innego na koszt jego wynająć.

Art. 39.

Mają prawo jednak służący żądać uwolnienia od służby przed terminem bez poprzedniego w art. 21 oznaczonego wypowiedzenia:

1. Gdy pan z zbytnią surowością z nimi się obchodzi, lub przez gwałtowne swe postępowanie, niebezpieczeństwem uszkodzenia onych na zdrowiu zagraża, bądź od podobnych pokrzywdzeń, z strony familii lub domowników, opieką swą, ich nie zasłania.

Wszelkie jednak słowne lub uczynkowe zdrowiu nie szkodzące skarcenia, do których służący złém sprawowaniem się dają powody, niepociągają odpowiedzialności sądowej i nie mogą być przyczyną do uwolnienia się od służby przed terminem.

2. Gdy pan wysłużoną zapłatę im zatrzymuje, niedostateczną żywność daje, lub innych warunków ugody nie uiszcza.

3. Gdy pan naraża ich na zgorszenie, lub namawia do uczynków prawami zakazanych, albo dobrym obyczajom przeciwnych.

4. Gdy pan przedsięwzięje podróż za

Granice na czas dłuższy niż służącego do usług ugodził.

Art. 40.

W przypadkach w art. 39 wyszczególnionych, pan uwolni służącego od służby, a jeżeli w tej mierze, lub względem należytości slugi, porozumienie się między panem i nim nie będzie mogło nastąpić, policya albo rzecz wdaniem się swoim załatwi, lub gdzie z prawa wypada odeśle, służący jednak przed uwolnieniem go, służby opuszczać nie powinien.

Art. 41.

Równie domagać się mogą służący uwolnienia od służby, przed jej ukończeniem, za poprzedniczym jednak uwiadomieniem pana, przynajmniej dwoma tygodniami pierwiej:

- a) gdy ich, rodzice dla nagłej pomocy w gospodarstwie potrzebują mieć przy sobie,
 - b) gdy z powodu spadłej sukcesyi, oddalenie się ich jest potrzebne,
 - c) z przyczyny ożenienia lub zameżcia.
- Istotę i ważność przyczyn takowych gdy pan tego żądać będzie, służący przed Urzędem właściwym udowodnić powinien.

Art. 42.

Sluga odprawiający się, wszystko co mu przez pana powierzone było, oddać winien rzetelnie i w zupełności.

Art. 43.

Rzetelność, łagodność i opieka, są istotne obowiązki pana w postępowaniu względem służących.

Art. 44.

Pan obowiązany regularnie wypłacać mu przyrzeczone i wysłużone zasługi i uiszczać rzetelnie wszelkie z umowy i ugody należące onemuż dostarczenia.

Art. 45.

W wymaganiu od czeladzi i służących powinności, ma mieć wzgląd na ich siły i zdrowie, w karaniu zdrożności winien być sprawiedliwym, umiarkowanym, tudzież opiekę swoją, od czyichkolwiek bądź pokrzywdzeń, onych zasłaniać obowiązany.

Art. 46.

Pan nie powinien zabraniać służącym przyzwoitego czasu do odbywania obowiązków religijnych ich wyznania.

Art. 47.

Jeżeli służący w czasie swój służby na zdrowie zapadnie, pan obowiązany jest mieć staranie o nim, gdy tenże nie ma w bliskości krewnych, mających sposób i obowiązek dania mu ratunku.

Art. 48.

Wydatki na to poniesione, z zasług potrącone być mogą, wykawszy gdyby

choroba z powodu obowiązków służby nastąpiła.

Art. 49.

Służący poprzestać powinien na pomieszczeniu go w Instytucie gdzie chorych pomieszczać można, jeżeli ten na miejscu znajduje się.

Art. 50.

Z końcem służby służącego, ustaje obowiązek pana mieć staranie o utrzymaniu chorego, winien jednak pan donieść o tém zwierzchności miejscowej policyiniej, aby ta dalsze staranie o chorym miała.

Art. 51.

W przypadku, gdy służący przez pokrzywdzenia, lub złe obejścia się pana na zdrowiu uszczerbek poniósł, pan odpowiedzialnym jest za czyn i skutki, podług praw do takowego czynu stosownych.

Art. 52.

Jeżeli w ciągu trwającej służby służący umiera, pan koszta pogrzebu z zasług ponieść jest obowiązany, a służącego sukcesorowie upomnieć się mogą reszty zasług, do dnia zapadnięcia w chorobę.

Art. 53.

Jeżeli pan umiera, biorący spadek po nim, mają obowiązek utrzymać lub wy-

nadgrodzić służącego podług umowy do
zwyczajnego w miejscu, terminu zmiany
służących; a w służbach miesięcznych, do
końca miesiąca.

Art. 54.

Pan służącego przed czasem i bez
przyczyny prawnej oddalający, do wynagrodzenia onegoż obowiązany zostaje.

Art. 55.

Prawne przyczyny dla których pan w
każdym czasie służącego oddalić jest
mocen:

- 1.) Gdy oddane sobie rzeczy przez
swą niezdadność, niedbalstwo, i nie-
ostrożność, wystawia na nieporządek
i szkodę.
- 2.) Gdy w powierzonych wydatkach
o nierzetelność przekonany zo-
stanie.
- 3.) Gdy przeciw panu lub temu, któ-
remu pan zwierzchni dozór powie-
rzył, dopuszcza się nieposłuszeństwa
i nieuszanowania.
- 4.) Gdy popełnił przestępstwo, z po-
wodu którego w czasie indagacji
uwięziony być musiał, lub gdy na
karę dłuższą nad dni ośm aresztu
skazany, i pan z téj przyczyny u-
sługi pozbawiony został.
- 5.) Gdy z ogniem, nieostrożnie obcho-
dzi się.

6.) Gdy dla pijaństwa, bałamuctwa, nie pilnuje służby, lub bez pozwolenia państwa domu odstępuje, mimo napomnień w domu nie nocuje.

7.) Gdy dzieci pańskie do złych czynów namawia, lub dla nich zgorszeniem się staje.

8.) Gdy z powodu nieprzystojnego życia dostanie jakowej zaraźliwej lub obrzydliwej choroby.

9.) Gdy na imie pańskie towary lub inne potrzeby bezpłatnie bierze, albo innych służących do jakiegokolwiek przeniewierzenia się namawia.

10.) Gdy służąca okazała się być w ciąży, w tym jednak przypadku, zwierzchność policyjna przez pana ostrzeżoną być powinna.

Art. 56.

W tych wszystkich przypadkach służący z własnej winy odprawiony, nie jest mocen żądać większego wynagrodzenia jak za czas pełnionej służby.

Art. 57.

Przyczyny w art. 55 upoważniające pana do odprawienia przed czasem służącego, upoważniają również do nieprzyjęcia ugodzonego do nowej służby i odebrania zadatku, gdy z świadectwa ostatniej służby pan się o nich dowie i o rzetelności przekona.

Ar 58.

Pan niemoże znaglić służącego do po-
zostania w usługach po umówionym ter-
minie służby, w czasie przyzwoitym wy-
powiedzianej; ani tym końcem zaświad-
czeń jego zatrzymywać, pod rygorem
wynagrodzenia służącemu szkód z tej
przyczyny wynikłych.

Art. 59.

Pan obowiązany wydać służącemu
świadeztwo rzetelne i zgodne z prawdą
i jest odpowiedzialnym w drodze sądo-
wej, za szkody któreby z przyczyny nie-
rzetelności jego zaświadczenia wynikły.

Art. 60.

Ważne wady i nałogi dostrzeżone,
oraz większe przestępstwa, których się
służący w czasie służby dopuścił, w
świadeztwach takowych wyrażonemi być
powinny.

(Dalszy ciąg w następującym Noworoczniku).

DZIAŁ III.

**Wyrachowania i Wykazy pomocnicze
w działaniach, Tow. Kred. Ziems.,
przemysłu handlu i rolnictwa doty-
czących.**

Niniejszy Wykaz jako też następny obliczenia kar, posłuży jako
dodatkowy ciąg, dołączone, w Słowniczniku dla Ziemian na rok 1845
wydanym, zamieszczonemu w tytule: Wiadomości potrzebne dla
Właścicieli dóbr pożyczki Towarzystwa Kredytowego obciążonych.
(patrz: Wysokość opłat i kary płacone za opóźnienia.)

Ar 58.

Pen niemio obieraj szluzego do po
 zostanie w szluzie po umowieniu
 milie szluzie w czasie przyswojen
 powiedzi; na tym koncem zrow
 oza jego szluzie, pod rycm
 w szluzie szluzie szluzie
 szluzie szluzie szluzie

Ar 59.

Pen szluzie szluzie szluzie
 szluzie szluzie szluzie

szluzie szluzie szluzie
 szluzie szluzie szluzie

Wzrostowania i Wzrostu pomocnicze
we dzialaniach Tow. Kred. Niemie.
przemyslu handlu i rolnictwa doty-

szluzie szluzie szluzie
 szluzie szluzie szluzie

(Dzielnice szluzie w szluzie)

DMB

Należ. po 3 1/2 proc. wroc. złp.	Należ. po 3 1/2 proc. wroc. złp.	Należ. po 3 1/2 proc. wroc. złp.	Należ. po 3 1/2 proc. wroc. złp.	Należ. po 3 1/2 proc. wroc. złp.	Należ. po 3 1/2 proc. wroc. złp.	Należ. po 3 1/2 proc. wroc. złp.	
1000	31	4000	124	7000	217	10000	310
900	27	3600	120	6300	213	9000	273
800	24	3200	117	5600	210	8000	243
700	21	2800	114	4900	207	7000	211
600	18	2400	111	4200	204	6000	181
500	15	2000	108	3500	201	5000	151
400	12	1600	105	2800	198	4000	121
300	9	1200	102	2100	195	3000	91
200	6	800	99	1400	192	2000	61
100	3	400	96	700	189	1000	31
1100	34	4100	127	7100	220	11000	340
1200	37	4200	130	7200	223	12000	370
1300	40	4300	133	7300	226	13000	400
1400	43	4400	136	7400	229	14000	430
1500	46	4500	139	7500	232	15000	460
1600	49	4600	142	7600	235	16000	490
1700	52	4700	145	7700	238	17000	520
1800	55	4800	148	7800	241	18000	550
1900	58	4900	151	7900	244	19000	580
2000	61	5000	154	8000	247	20000	610
2100	64	5100	157	8100	250	21000	640
2200	67	5200	160	8200	253	22000	670
2300	70	5300	163	8300	256	23000	700
2400	73	5400	166	8400	259	24000	730
2500	76	5500	169	8500	262	25000	760
2600	79	5600	172	8600	265	26000	790
2700	82	5700	175	8700	268	27000	820
2800	85	5800	178	8800	271	28000	850
2900	88	5900	181	8900	274	29000	880
3000	91	6000	184	9000	277	30000	910
3100	94	6100	187	9100	280	31000	940
3200	97	6200	190	9200	283	32000	970
3300	100	6300	193	9300	286	33000	1000
3400	103	6400	196	9400	289	34000	1030
3500	106	6500	199	9500	292	35000	1060
3600	109	6600	202	9600	295	36000	1090
3700	112	6700	205	9700	298	37000	1120
3800	115	6800	208	9800	301	38000	1150
3900	118	6900	211	9900	304	39000	1180
4000	121	7000	214	10000	307	40000	1210
4100	124	7100	217	10100	310	41000	1240
4200	127	7200	220	10200	313	42000	1270
4300	130	7300	223	10300	316	43000	1300
4400	133	7400	226	10400	319	44000	1330
4500	136	7500	229	10500	322	45000	1360
4600	139	7600	232	10600	325	46000	1390
4700	142	7700	235	10700	328	47000	1420
4800	145	7800	238	10800	331	48000	1450
4900	148	7900	241	10900	334	49000	1480
5000	151	8000	244	11000	337	50000	1510
5100	154	8100	247	11100	340	51000	1540
5200	157	8200	250	11200	343	52000	1570
5300	160	8300	253	11300	346	53000	1600
5400	163	8400	256	11400	349	54000	1630
5500	166	8500	259	11500	352	55000	1660
5600	169	8600	262	11600	355	56000	1690
5700	172	8700	265	11700	358	57000	1720
5800	175	8800	268	11800	361	58000	1750
5900	178	8900	271	11900	364	59000	1780
6000	181	9000	274	12000	367	60000	1810
6100	184	9100	277	12100	370	61000	1840
6200	187	9200	280	12200	373	62000	1870
6300	190	9300	283	12300	376	63000	1900
6400	193	9400	286	12400	379	64000	1930
6500	196	9500	289	12500	382	65000	1960
6600	199	9600	292	12600	385	66000	1990
6700	202	9700	295	12700	388	67000	2020
6800	205	9800	298	12800	391	68000	2050
6900	208	9900	301	12900	394	69000	2080
7000	211	10000	304	13000	397	70000	2110
7100	214	10100	307	13100	400	71000	2140
7200	217	10200	310	13200	403	72000	2170
7300	220	10300	313	13300	406	73000	2200
7400	223	10400	316	13400	409	74000	2230
7500	226	10500	319	13500	412	75000	2260
7600	229	10600	322	13600	415	76000	2290
7700	232	10700	325	13700	418	77000	2320
7800	235	10800	328	13800	421	78000	2350
7900	238	10900	331	13900	424	79000	2380
8000	241	11000	334	14000	427	80000	2410
8100	244	11100	337	14100	430	81000	2440
8200	247	11200	340	14200	433	82000	2470
8300	250	11300	343	14300	436	83000	2500
8400	253	11400	346	14400	439	84000	2530
8500	256	11500	349	14500	442	85000	2560
8600	259	11600	352	14600	445	86000	2590
8700	262	11700	355	14700	448	87000	2620
8800	265	11800	358	14800	451	88000	2650
8900	268	11900	361	14900	454	89000	2680
9000	271	12000	364	15000	457	90000	2710
9100	274	12100	367	15100	460	91000	2740
9200	277	12200	370	15200	463	92000	2770
9300	280	12300	373	15300	466	93000	2800
9400	283	12400	376	15400	469	94000	2830
9500	286	12500	379	15500	472	95000	2860
9600	289	12600	382	15600	475	96000	2890
9700	292	12700	385	15700	478	97000	2920
9800	295	12800	388	15800	481	98000	2950
9900	298	12900	391	15900	484	99000	2980
10000	301	13000	394	16000	487	100000	3010

WYKAZ *

PRZYPADAJĄCYCH CO PÓŁROKU OPLAT OD POŻYCZEK TOW. KREDYT. ZIEMS. LICZĄC PÓŁROCZNIE 3 OD STA NA PROWIZJĘ, I NA KAPITAŁ, WRAZ Z GROSZEM OD KAŻDEGO OPLACANEGO ZŁOTEGO.

WYKAZ *

PRZYPADAJĄCYCH CO PÓŁROKU OPLAT OD POŻYCZEK TOW.
KREDYT. ZIEMS. LICZĄC PÓŁROCZNIE 3 OD STA NA PROWIZJĘ,
I NA KAPITAŁ, WRAZ Z GROSZEM OD KAŻDEGO OPLACANEGO
ZŁOTEGO.

* Niniejszy Wykaz jako też następny obliczania kar, posłużą jako dalszy ciąg ustępu, w Noworoczniku dla Ziemian na rok 1845 wydany, zamieszczonego w tytule: Wiadomości potrzebne dla Właściciela dóbr pożyczką Towarzystwa Kredytowego obciążonych. (patrz: Wysokość opłat i kary pieniężne za opóźnienie.)

WYKAZ

DO OBLICZANIA KAR ZA ZALEGŁOŚĆ RATY PÓŁROCZNEJ
TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO ZIEMSKIEGO. *

Od zaległości	Kara po		Od zaległości	Kara po	
	12	13		12	13
od Zp. do	Zi. gr.	Zi. gr.	od Zp. do	Zi. gr.	Zi. gr.
1 — 3	1	1	101 — 103	16	17
4 — 6	1	2	104 — 106	16	18
7 — 10	2	3	107 — 110	17	19
11 — 13	2	4	111 — 113	17	20
14 — 16	2	5	114 — 116	18	21
17 — 20	3	6	117 — 120	18	22
21 — 23	4	7	121 — 123	19	23
24 — 26	4	8	124 — 126	19	24
27 — 30	5	9	127 — 130	20	25
31 — 33			131 — 133	20	26
34 — 36			134 — 136	21	27
37 — 40			137 — 140	21	28
41 — 43					
44 — 46	8	16	151 — 153	23	26
47 — 50	9	17	154 — 156	24	27
51 — 53	9	18	157 — 160	24	28
54 — 56	10	19	161 — 163	25	29
57 — 60	10	20	164 — 166	25	30
61 — 63	11	21	167 — 170	26	31
64 — 66	11	22	171 — 173	26	32
67 — 69	12	23	174 — 176	27	33
70 — 73	12	24	177 — 180	27	34
74 — 76	13	25	181 — 183	28	35
77 — 80	13	26	184 — 186	28	36
81 — 83	14	27	187 — 190	29	37
84 — 86	14	28	191 — 193	29	38
87 — 90	15	29	194 — 196	30	39
91 — 93	15	30	197 — 200	30	40
94 — 96	16	31			
97 — 100	16	32			

* patrz uwagę w tytule poprzedniego wykazu zamieszczoną.

Wzrost cm	Wzrost Zp.	Należ. po 3 procenta	Wzrost Zp.	Należ. po 3 procenta	Wzrost Zp.	Należ. po 3 procenta	Wzrost Zp.	Należ. po 3 procenta	Wzrost Zp.
100	3	3	3100	98	3	3100	189	3	9100
200	6	6	3200	99	6	3200	192	6	9200
300	9	9	3300	102	9	3300	195	9	9300
400	12	12	3400	103	12	3400	198	12	9400
500	15	15	3500	105	15	3500	201	15	9500
600	18	18	3600	111	18	3600	204	18	9600
700	21	21	3700	113	21	3700	207	21	9700
800	24	24	3800	117	24	3800	210	24	9800
900	27	27	3900	120	27	3900	213	27	9900
1000	31	31	4000	124	31	4000	217	31	10000
1100	34	34	4100	127	34	4100	220	34	20000
1200	37	37	4200	129	37	4200	222	37	30000
1300	40	40	4300	131	40	4300	224	40	40000
1400	43	43	4400	133	43	4400	226	43	50000
1500	46	46	4500	135	46	4500	228	46	60000
1600	49	49	4600	137	49	4600	230	49	70000
1700	52	52	4700	140	52	4700	232	52	80000
1800	55	55	4800	143	55	4800	234	55	90000
1900	58	58	4900	145	58	4900	236	58	100000
2000	62	62	5000	150	62	5000	242	62	200000
2100	65	65	5100	153	65	5100	244	65	300000
2200	68	68	5200	156	68	5200	246	68	400000
2300	71	71	5300	159	71	5300	248	71	500000
2400	74	74	5400	162	74	5400	250	74	600000
2500	77	77	5500	170	77	5500	253	77	700000
2600	80	80	5600	173	80	5600	256	80	800000
2700	83	83	5700	176	83	5700	259	83	900000
2800	86	86	5800	179	86	5800	272	86	1000000
2900	89	89	5900	182	89	5900	275	89	
3000	93	93	6000	186	93	6000	279	93	

DO OBLICZANIA KAB. NA KALENDRZ DNI POBYTOWE
TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO NIEMIECKIEGO.

Wzrost uwaga w kolumnie poprzedniej wykazany zamieszany.

Od zaległości			Kara po		Od zaległości			Kara po	
			$\frac{1}{2}$ $\frac{o}{o}$	1 $\frac{o}{o}$				$\frac{1}{2}$ $\frac{o}{o}$	1 $\frac{o}{o}$
od Złp. do			Zł gr Zł gr		od Złp. do			Zł gr Zł gr	
1 — 3			1	1	101 — 103			16	1 1
4 — 6			1	2	104 — 106			16	1 2
7 — 10			2	3	107 — 110			17	1 3
11 — 13			2	4	111 — 113			17	1 4
14 — 16			3	5	114 — 116			18	1 5
17 — 20			3	6	117 — 120			18	1 6
21 — 23			4	7	121 — 123			19	1 7
24 — 26			4	8	124 — 126			19	1 8
27 — 30			5	9	127 — 130			20	1 9
31 — 33			5	10	131 — 133			20	1 10
34 — 36			6	11	134 — 136			21	1 11
37 — 40			6	12	137 — 140			21	1 12
41 — 43			7	13	141 — 143			22	1 13
44 — 46			7	14	144 — 146			22	1 14
47 — 50			8	15	147 — 150			23	1 15
51 — 53			8	16	151 — 153			23	1 16
54 — 56			9	17	154 — 156			24	1 17
57 — 60			9	18	157 — 160			24	1 18
61 — 63			10	19	161 — 163			25	1 19
64 — 66			10	20	164 — 166			25	1 20
67 — 70			11	21	167 — 170			26	1 21
71 — 73			11	22	171 — 173			26	1 22
74 — 76			12	23	174 — 176			27	1 23
77 — 80			12	24	177 — 180			27	1 24
81 — 83			13	25	181 — 183			28	1 25
84 — 86			13	26	184 — 186			28	1 26
87 — 90			14	27	187 — 190			29	1 27
91 — 93			14	28	191 — 193			29	1 28
94 — 96			15	29	194 — 196		1	»	1 29
97 — 100			15	1 »	197 — 200		1	»	2 »

Od zaległości	Kara po				Od zaległości	Kara po			
	$\frac{1}{2}$ o		1 o			$\frac{1}{2}$ o		1 o	
od Złp. do	Zł	gr	Zł	gr	od Złp. do	Zł	gr	Zł	gr
201 — 203	1	1	2	1	301 — 303	1	16	3	1
204 — 206	1	1	2	2	304 — 306	1	16	3	2
207 — 210	1	2	2	3	307 — 310	1	17	3	3
211 — 213	1	2	2	4	311 — 313	1	17	3	4
214 — 216	1	3	2	5	314 — 316	1	18	3	5
217 — 220	1	3	2	6	317 — 320	1	18	3	6
221 — 223	1	4	2	7	321 — 323	1	19	3	7
224 — 226	1	4	2	8	324 — 326	1	19	3	8
227 — 230	1	5	2	9	327 — 330	1	20	3	9
231 — 233	1	5	2	10	331 — 333	1	20	3	10
234 — 236	1	6	2	11	334 — 336	1	21	3	11
237 — 240	1	6	2	12	337 — 340	1	21	3	12
241 — 243	1	7	2	13	341 — 343	1	22	3	13
244 — 246	1	7	2	14	344 — 346	1	22	3	14
247 — 250	1	8	2	15	347 — 350	1	23	3	15
251 — 253	1	8	2	16	351 — 353	1	23	3	16
254 — 256	1	9	2	17	354 — 356	1	24	3	17
257 — 260	1	9	2	18	357 — 360	1	24	3	18
261 — 263	1	10	2	19	361 — 363	1	25	3	19
264 — 266	1	10	2	20	364 — 366	1	25	3	20
267 — 270	1	11	2	21	367 — 370	1	26	3	21
271 — 273	1	11	2	22	371 — 373	1	26	3	22
274 — 276	1	12	2	23	374 — 376	1	27	3	23
277 — 280	1	12	2	24	377 — 380	1	27	3	24
281 — 283	1	13	2	25	381 — 383	1	28	3	25
284 — 286	1	13	2	26	384 — 386	1	28	3	26
287 — 290	1	14	2	27	387 — 390	1	29	3	27
291 — 293	1	14	2	28	391 — 393	1	29	3	28
294 — 296	1	15	2	29	394 — 396	2	»	3	29
297 — 300	1	15	3	»	397 — 400	2	»	4	»

Od zaległości		Kara po				Od zaległości		Kara po			
		$\frac{1}{2}$ o		1 o				$\frac{1}{2}$ o		1 o	
od Złp. do		Zł	gr	Zł	gr	od Złp. do		Zł	gr	Zł	gr
401	— 403	2	1	4	1	501	— 503	2	16	5	1
404	— 406	2	1	4	2	504	— 506	2	16	5	2
407	— 410	2	2	4	3	507	— 510	2	17	5	3
411	— 413	2	2	4	4	511	— 513	2	17	5	4
414	— 416	2	3	4	5	514	— 516	2	18	5	5
417	— 420	2	3	4	6	517	— 520	2	18	5	6
421	— 423	2	4	4	7	521	— 523	2	19	5	7
424	— 426	2	4	4	8	524	— 526	2	19	5	8
427	— 430	2	5	4	9	527	— 530	2	20	5	9
431	— 433	2	5	4	10	531	— 533	2	20	5	10
434	— 436	2	6	4	11	534	— 536	2	21	5	11
437	— 440	2	6	4	12	537	— 540	2	21	5	12
441	— 443	2	7	4	13	541	— 543	2	22	5	13
444	— 446	2	7	4	14	544	— 546	2	22	5	14
447	— 450	2	8	4	15	547	— 550	2	23	5	15
451	— 453	2	8	4	16	551	— 553	2	23	5	16
454	— 456	2	9	4	17	554	— 556	2	24	5	17
457	— 460	2	9	4	18	557	— 560	2	24	5	18
461	— 463	2	10	4	19	561	— 563	2	25	5	19
464	— 466	2	10	4	20	564	— 566	2	25	5	20
467	— 470	2	11	4	21	567	— 570	2	26	5	21
471	— 473	2	11	4	22	571	— 573	2	26	5	22
474	— 476	2	12	4	23	574	— 576	2	27	5	23
477	— 480	2	12	4	24	577	— 580	2	27	5	24
481	— 483	2	13	4	25	581	— 583	2	28	5	25
484	— 486	2	13	4	26	584	— 586	2	28	5	26
487	— 490	2	14	4	27	587	— 590	2	29	5	27
491	— 493	2	14	4	28	591	— 593	2	29	5	28
494	— 496	2	15	4	29	594	— 596	3	„	5	29
497	— 500	2	15	5	„	597	— 600	3	„	6	„

Od zaległości	Kara po				Od zaległości	Kara po			
	$\frac{1}{2}$ °		1 °			$\frac{1}{2}$ °		1 °	
od Złp. do	Zł	gr	Zł	gr	od Złp. do	Zł	gr	Zł	gr
601 — 603	3	1	6	1	701 — 703	3	16	7	
604 — 606	3	1	6	2	704 — 706	3	16	7	2
607 — 610	3	2	6	3	707 — 710	3	17	7	3
611 — 613	3	2	6	4	711 — 713	3	17	7	4
614 — 616	3	3	6	5	714 — 716	3	18	7	5
617 — 620	3	3	6	6	717 — 720	3	18	7	6
621 — 623	3	4	6	7	721 — 723	3	19	7	7
624 — 626	3	4	6	8	724 — 726	3	19	7	8
627 — 630	3	5	6	9	727 — 730	3	20	7	9
631 — 633	3	5	6	10	731 — 733	3	20	7	10
634 — 636	3	6	6	11	734 — 736	3	21	7	11
637 — 640	3	6	6	12	737 — 740	3	21	7	12
641 — 643	3	7	6	13	741 — 743	3	22	7	13
644 — 646	3	7	6	14	744 — 746	3	22	7	14
647 — 650	3	8	6	15	747 — 750	3	23	7	15
651 — 653	3	8	6	16	751 — 753	3	23	7	16
654 — 656	3	9	6	17	754 — 756	3	24	7	17
657 — 660	3	9	6	18	757 — 760	3	24	7	18
661 — 663	3	10	6	19	761 — 763	3	25	7	19
664 — 666	3	10	6	20	764 — 766	3	25	7	20
667 — 670	3	11	6	21	767 — 770	3	26	7	21
671 — 673	3	11	6	22	771 — 773	3	26	7	22
674 — 676	3	12	6	23	774 — 776	3	27	7	23
677 — 680	3	12	6	24	777 — 780	3	27	7	24
681 — 683	3	13	6	25	781 — 783	3	28	7	25
684 — 686	3	13	6	26	784 — 786	3	28	7	26
687 — 690	3	14	6	27	787 — 790	3	29	7	27
691 — 693	3	14	6	28	791 — 793	3	29	7	28
694 — 696	3	15	6	29	794 — 796	4	»	7	29
697 — 700	3	15	7	»	797 — 800	4	»	8	»

Od zaległości	Kara po				Od zaległości	Kara po			
	$\frac{1}{2}$ $\frac{o}{o}$		1 $\frac{o}{o}$			$\frac{1}{2}$ $\frac{o}{o}$		1 $\frac{o}{o}$	
od Złp. do	Zł	gr	Zł	gr	od Złp. do	Zł	gr	Zł	gr
801 — 803	4	1	8	1	901 — 903	4	16	9	1
804 — 806	4	1	8	2	904 — 906	4	16	9	2
807 — 810	4	2	8	3	907 — 910	4	17	9	3
811 — 813	4	2	8	4	911 — 913	4	17	9	4
814 — 816	4	3	8	5	914 — 916	4	18	9	5
817 — 820	4	3	8	6	917 — 920	4	18	9	6
821 — 823	4	4	8	7	921 — 923	4	19	9	7
824 — 826	4	4	8	8	924 — 926	4	19	9	8
827 — 830	4	5	8	9	927 — 930	4	20	9	9
831 — 833	4	5	8	10	931 — 933	4	20	9	10
834 — 836	4	6	8	11	934 — 936	4	21	9	11
837 — 840	4	6	8	12	937 — 940	4	21	9	12
841 — 843	4	7	8	13	941 — 943	4	22	9	13
844 — 846	4	7	8	14	944 — 946	4	22	9	14
847 — 850	4	8	8	15	947 — 950	4	23	9	15
851 — 853	4	8	8	16	951 — 953	4	23	9	16
854 — 856	4	9	8	17	954 — 956	4	24	9	17
857 — 860	4	9	8	18	957 — 960	4	24	9	18
861 — 863	4	10	8	19	961 — 963	4	25	9	19
864 — 866	4	10	8	20	964 — 966	4	25	9	20
867 — 870	4	11	8	21	967 — 970	4	26	9	21
871 — 873	4	11	8	22	971 — 973	4	26	9	22
874 — 876	4	12	8	23	974 — 976	4	27	9	23
877 — 880	4	12	8	24	977 — 980	4	27	9	24
881 — 883	4	13	8	25	981 — 983	4	28	9	25
884 — 886	4	13	8	26	984 — 986	4	28	9	26
887 — 890	4	14	8	27	987 — 990	4	29	9	27
891 — 893	4	14	8	28	991 — 993	4	29	9	28
894 — 896	4	15	8	29	994 — 996	5	»	9	29
897 — 900	4	15	9	»	997 — 1000	5	»	10	»

Od zaległości	Kara po		Od zaległości	Kara po	
	$\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	1 $\frac{0}{0}$		$\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$	1 $\frac{0}{0}$
Zlp.	Zlp.	Zlp.	Zlp.	Zlp.	Zlp.
2,000	10	20	11,000	55	110
3,000	15	30	12,000	60	120
4,000	20	40	13,000	65	130
5,000	25	50	14,000	70	140
6,000	30	60	15,000	75	150
7,000	35	70	16,000	80	160
8,000	40	80	17,000	85	170
9,000	45	90	18,000	90	180
10,000	50	100	19,000	95	190
			20,000	100	200

50 Złoty	Kam. po		10 Złoty	Kam. po	
	1	2		1	2
2,000	43	73	10,000	72	107
3,000	53	83	15,000	82	127
4,000	63	93	20,000	92	147
5,000	73	103	25,000	102	167
6,000	83	113	30,000	112	187
7,000	93	123	35,000	122	207
8,000	103	133	40,000	132	227
9,000	113	143	45,000	142	247
10,000	123	153	50,000	152	267

TABLET

OSZCZĘDNOŚĆ ZA WNIOSIE PO LATACH 30.
 OŚCZĘDNOŚĆ CO DZIEŃ $\frac{1}{365}$ CZĘŚĆ DOCHODU DZIENNEGO,
 DO KOŃCA, WNIOSI DOCHODU DZIENNY, TUDŻEŻ ILE,
 WSKAZUJĄ ILE ON 100 (ZŁ. ILE RUBLI) DO 10,000 DOCHODU.

Dochód			Z tego o				Rezultat oszczędności $\frac{1}{10}$ dochodu po upływie lat 20	
roczny	dzienny		na dzienny wydatek		na oszczęd- ność $\frac{1}{10}$			
Złp. lub Rsr.	Złp. lub Rsr.	części setne	Złp. lub Rsr.	części setne	Złp. lub Rsr.	części setne	Złot.pols. lub Ruble sr.	części setne
100		27 39		24 65		2 75	301	24
150		41 09		36 98		4 10	433	50
200		54 79		49 31		5 48	606	10
250		68 49		61 64		6 84	756	50
300		82 19		73 97		8 22	909	15
350		95 89		86 30		9 59	1060	50
400	1	09 58		98 62		10 96	1212	18
450	1	23 28	1	10 95		12 33	1362	59
500	1	36 98	1	23 28		13 70	1515	22
550	1	50 68	1	35 61		15 07	1666	74
600	1	64 38	1	47 94		16 44	1818	26
650	1	78 08	1	60 20		17 80	1969	78
700	1	91 78	1	72 60		19 18	2121	30
750	2	05 47	1	84 92		20 55	2272	82
800	2	19 17	1	97 25		21 92	2424	34
850	2	32 87	2	09 58		23 29	2575	86
900	2	46 57	2	21 91		24 66	2727	38
950	2	60 27	2	34 24		26 03	2878	90
1000	2	73 97	2	46 57		27 40	3030	42
1050	2	87 67	2	58 90		28 77	3181	94
1100	3	01 36	2	71 22		30 14	3333	50
1150	3	15 06	2	83 55		31 51	3485	02
1200	3	28 76	2	95 88		32 88	3636	54
1250	3	42 46	3	08 21		34 25	3788	06
1300	3	56 16	3	20 54		35 62	3939	58
1350	3	69 86	3	32 87		36 99	4091	10
1400	3	83 56	3	45 20		38 36	4242	62
1450	3	97 25	3	57 52		39 73	4394	15
1500	4	10 95	3	69 85		41 10	4545	66
1550	4	24 65	3	82 18		42 47	4697	20

UWAGA. Tabelka ułamków dziesiętnych wykazująca ich wartość w groszach i szelągach znajduje się w Dziale I. Noworocznika z r. 1845.

D o c h ó d			Z t e g o				Rezultat oszczędności $\frac{1}{10}$ dochodu po upływie lat 20	
roczny	dzienny		na dzienny wydatek		na oszczęd- ność			
Zlp. lub Rsr.	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp.pols. lub Ruble sr.	części setne
1600	4	38 35	3	94 51		43 84	4848	70
1650	4	52 05	4	06 80		45 25	5000	24
1700	4	65 75	4	19 17		46 58	5151	76
1750	4	79 45	4	31 50		47 95	5303	28
1800	4	93 15	4	43 83		49 32	5454	80
1850	5	06 84	4	56 15		50 69	5606	32
1900	5	20 54	4	68 48		52 06	5757	84
1950	5	34 24	4	80 81		53 43	5909	36
2000	5	47 94	4	93 14		54 80	6060	88
2050	5	61 64	5	05 47		56 17	6212	40
2100	5	75 34	5	17 80		57 54	6363	95
2150	5	89 04	5	30 10		58 94	6515	47
2200	6	02 73	5	42 45		60 28	6666	99
2250	6	16 43	5	54 78		61 65	6818	51
2300	6	30 13	5	67 11		63 02	6970	03
2350	6	43 83	5	79 44		64 39	7121	55
2400	6	57 53	5	91 77		65 76	7273	07
2450	6	71 23	6	04 10		67 13	7424	59
2500	6	84 93	6	16 43		68 50	7576	11
2550	6	98 62	6	28 75		69 87	7727	63
2600	7	12 32	6	41 08		71 24	7879	15
2650	7	26 02	6	53 41		72 61	8030	67
2700	7	39 72	6	65 74		73 98	8182	19
2750	7	53 42	6	78 07		75 35	8333	71
2800	7	67 12	6	90 40		76 72	8485	23
2850	7	80 82	7	02 73		78 09	8636	75
2900	7	94 51	7	15 05		79 46	8788	27
2950	8	08 21	7	27 38		80 83	8939	79
3000	8	21 91	7	39 71		82 20	9091	35
3050	8	35 61	7	52 04		83 57	9242	87

UWAGA. Tabliczka planków dziesiętnych wyrażających ich wartość w złotych i setniakach znajduje się w Dziale II. Noworocznik z r. 1916.

Dochód			Z tego				Rezultat	
roczny			na dzienny		na oszczędność		oszczędności	
dzienny			wydatek		dność		po upływie	
							lat 20	
Zlp. lub Rsr.	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlot.pols. lub Ruble sr.	części setne
3100	8	49 31	7	64 37		84 94	9394	40
3150	8	63 01	7	76 70		86 31	9545	90
3200	8	76 71	7	89 03		87 67	9697	45
3250	8	90 40	8	01 36		89 04	9848	95
3300	9	04 10	8	13 69		90 41	10000	45
3350	9	17 80	8	26 02		91 78	10152	00
3400	9	31 50	8	38 35		93 15	10303	50
3450	9	45 20	8	50 68		94 52	10455	05
3500	9	58 90	8	63 01		95 89	10605	50
3550	9	72 60	8	75 34		97 26	10757	05
3600	9	86 30	8	87 66		98 63	10908	55
3650	10	00 00	9	00 00	1	00 00	11060	05
3700	10	13 69	9	12 33	1	01 36	11211	60
3750	10	27 39	9	24 65	1	02 94	11363	10
3800	10	41 09	9	36 98	1	04 10	11514	60
3850	10	54 79	9	49 31	1	05 47	11666	15
3900	10	68 49	9	61 64	1	06 84	11817	65
3950	10	82 18	9	73 97	1	08 21	11969	20
4000	10	95 88	9	86 30	1	09 58	12120	70
4050	11	09 58	9	98 62	1	10 95	12272	20
4100	11	23 28	10	10 98	1	12 24	12423	75
4150	11	36 98	10	23 28	1	13 69	12575	25
4200	11	50 68	10	35 61	1	15 06	12726	75
4250	11	64 38	10	47 94	1	16 43	12878	30
4300	11	78 08	10	60 20	1	17 80	13029	80
4350	11	91 77	10	72 60	1	19 17	13181	35
4400	12	05 47	10	84 92	1	20 54	13332	85
4450	12	19 17	10	97 25	1	21 91	13484	35
4500	12	32 87	11	09 58	1	23 28	13635	90
4550	12	46 57	11	21 91	1	24 65	13746	40

D o c h ó d			Z t e g o				Rezultat oszczędności $\frac{1}{10}$ dochodu po upływie lat 20	
roczny	dzienny		na dzienny wydatek		na oszczęd- ność $\frac{1}{10}$			
Zlp. lub Rsr.	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Złot.pols. lub Ruble sr.	części setne
4600	12	60 27	11	34 24	1	26 02	13938	85
4650	12	73 97	11	46 57	1	27 39	14087	30
4700	12	87 66	11	58 90	1	28 72	14240	90
4750	13	01 36	11	71 22	1	30 13	14392	40
4800	13	15 06	11	83 55	1	31 50	14543	95
4850	13	28 76	11	95 88	1	32 87	14695	45
4900	13	42 46	12	08 21	1	34 24	14846	95
4950	13	56 16	12	20 54	1	35 61	14998	50
5000	13	69 86	12	32 87	1	36 98	15150	00
5050	13	83 56	12	45 20	1	38 35	15301	55
5100	13	97 25	12	57 52	1	39 72	15453	05
5150	14	10 95	12	69 85	1	41 09	15604	60
5200	14	24 65	12	82 18	1	42 46	15756	10
5250	14	38 35	12	94 51	1	43 84	15907	64
5300	14	52 05	13	06 80	1	45 20	16059	15
5350	14	65 75	13	19 17	1	46 57	16210	65
5400	14	79 44	13	31 50	1	47 94	16362	20
5450	14	93 14	13	43 83	1	49 31	16513	70
5500	15	06 84	13	56 15	1	50 68	16665	25
5550	15	20 54	13	68 48	1	52 05	16816	75
5600	15	34 24	13	80 81	1	53 43	16968	30
5650	15	47 94	13	93 14	1	54 79	17119	80
5700	15	61 64	14	05 47	1	56 16	17271	30
5750	15	75 33	14	17 80	1	57 53	17422	85
5800	15	89 03	14	30 10	1	58 90	17574	35
5850	16	02 73	14	42 45	1	60 27	17725	85
5900	16	16 43	14	54 78	1	61 64	17877	40
5950	16	30 13	14	67 11	1	63 01	18028	90
6000	16	43 83	14	79 44	1	64 38	18180	45
6050	16	57 53	14	91 76	1	65 75	18332	00

D o c h ó d			Z t e g o				Rezultat oszczędności $\frac{1}{10}$ dochodu po upływie lat 20	
roczny	dzienny		na dzienny wydatek		na oszczęd- ność $\frac{1}{10}$			
Złp. lub Rsr.	Złp. lub Rsr.	części setne	Złp. lub Rsr.	części setne	Złp. lub Rsr.	części setne	Złot.pols. lub Ruble sr.	części setne
6100	16	71 22	15	04 10	1	67 12	18483	50
6150	16	85 92	15	16 43	1	68 49	18635	05
6200	16	98 62	15	28 75	1	69 86	18787	55
6250	17	12 32	15	41 08	1	71 23	18939	10
6300	17	26 02	15	53 41	1	72 60	19089	60
6350	17	39 72	15	65 74	1	73 97	19241	10
6400	17	53 42	15	78 07	1	75 34	19392	65
6450	17	67 11	15	90 40	1	76 71	19544	15
6500	17	80 81	16	02 73	1	78 08	19695	65
6550	17	94 51	16	15 05	1	79 46	19847	20
6600	18	08 21	16	27 38	1	80 82	19998	70
6650	18	21 91	16	39 71	1	82 19	20150	25
6700	18	35 61	16	52 04	1	83 56	20301	75
6750	18	49 31	16	64 37	1	84 93	20453	30
6800	18	63 01	16	76 70	1	86 30	20604	80
6850	18	76 70	16	89 03	1	87 67	20756	30
6900	18	90 40	17	01 36	1	89 04	20907	85
6950	19	04 10	17	13 69	1	90 41	21059	35
7000	19	17 80	17	26 02	1	91 78	21210	90
7050	19	31 50	17	38 35	1	93 15	21362	40
7100	19	45 20	17	50 68	1	94 52	21513	90
7150	19	58 90	17	63 01	1	95 89	21665	45
7200	19	72 50	17	73 34	1	97 26	21816	95
7250	19	86 20	17	87 66	1	98 62	21968	50
7300	20	00 00	18	00 00	2	00 00	22120	00
7350	20	13 69	18	12 33	2	01 36	22271	50
7400	20	27 39	18	24 65	2	02 75	22423	00
7450	20	41 09	18	36 98	2	04 10	22574	55
7500	20	54 79	18	49 31	2	05 47	22726	10
7550	20	68 49	18	61 64	2	06 84	22877	60

Dochód			Z tego				Rezultat	
roczny			na dzienny		na oszczęd-		oszczędności	
dzienny			wydatek		ność $\frac{1}{10}$		$\frac{1}{10}$ dochodu	
Złp. lub Rsr.	Złp. lub Rsr.	części setne	Złp. lub Rsr.	części setne	Złp. lub Rsr.	części setne	Złot.pols. lub Ruble sr.	części setne
7600	20	82 19	18	73 97	2	08 22	23029	10
7650	20	95 89	18	86 30	2	09 58	23179	65
7700	21	09 58	18	98 62	2	10 95	23331	15
7750	21	23 28	19	10 98	2	12 32	23482	65
7800	21	36 98	19	23 28	2	13 69	23634	20
7850	21	50 68	19	35 61	2	15 06	23785	70
7900	21	64 38	19	47 94	2	16 43	23937	25
7950	21	78 08	19	60 20	2	17 80	24088	75
8000	21	91 78	19	72 60	2	19 17	24240	25
8050	22	05 47	19	84 92	2	20 54	24391	80
8100	22	19 17	19	97 25	2	21 92	24544	40
8150	22	32 87	20	09 58	2	23 28	24695	95
8200	22	46 57	20	21 91	2	24 65	24847	50
8250	22	60 27	20	34 84	2	26 02	24999	11
8300	22	73 97	20	46 57	2	27 39	25150	50
8350	22	87 67	20	58 90	2	28 76	25302	11
8400	23	01 36	20	71 22	2	30 13	25453	50
8450	23	15 06	20	83 55	2	31 50	25605	10
8500	23	28 76	20	95 88	2	32 88	25756	60
8550	23	42 46	21	08 21	2	34 24	25908	10
8600	23	55 16	21	20 54	2	35 61	26058	60
8650	23	69 86	21	32 87	2	36 98	26210	10
8700	23	83 56	21	45 20	2	38 35	26361	65
8750	23	97 25	21	57 52	2	39 72	26513	15
8800	24	10 95	21	69 85	2	41 09	26664	65
8850	24	24 65	21	82 18	2	42 46	26816	20
8900	24	38 35	21	94 51	2	43 84	26967	70
8950	24	52 05	21	06 80	2	45 20	27119	20
9000	24	65 75	21	19 17	2	46 57	27270	75
9050	24	79 45	21	31 50	2	47 94	27422	25

Dochód			Z tego				Rezultat oszczędności $\frac{1}{10}$ dochodu po upływie lat 20	
roczny	dzienny		na dzienny wydatek		na oszczęd- ność $\frac{1}{10}$			
Zlp. lub Rsr.	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Zlp. lub Rsr.	części setne	Złot.pols. lub Rubli sr.	części setne
9100	24	93 15	22	43 83	2	49 31	27573	70
9150	25	06 84	22	56 15	2	50 68	27725	30
9200	25	20 54	22	68 48	2	52 05	27876	80
9250	25	34 24	22	80 81	2	53 42	28028	35
9300	25	47 94	22	93 14	2	54 79	28179	85
9350	25	61 64	23	05 47	2	56 16	28331	40
9400	25	75 34	23	17 80	2	57 53	28482	90
9450	25	89 04	23	30 10	2	58 90	28634	40
9500	26	02 73	23	42 45	2	60 27	28785	95
9550	26	16 43	23	54 78	2	61 64	28937	45
9600	26	30 13	23	67 11	2	63 01	29089	11
9650	26	43 83	23	79 44	2	64 38	29240	40
9700	26	57 53	23	91 77	2	65 75	29392	05
9750	26	71 23	24	04 10	2	67 12	29543	55
9800	26	84 93	24	16 43	2	68 49	29695	00
9850	26	98 62	24	28 75	2	69 86	29846	60
9900	27	12 32	24	41 08	2	71 23	29998	10
9950	27	26 02	24	53 41	2	72 60	30149	60
10000	27	39 72	24	65 74	2	73 97	30301	10

Wzrost (od 1 do 50 lat) Kapitału Złp. 1,000 z procentem składanym, dodając do tegoż co rok, po Złp. 1,000 także na procent składany.		Wzrost (od 1 do 50 lat) Kapitału Złp. 1,000 z procentem składanym, dodając do tegoż co rok, po Złp. 1,000 także na procent składany.		Wzrost (od 1 do 50 lat) Kapitału Złp. 1,000 z procentem składanym, dodając do tegoż co rok, po Złp. 1,000 także na procent składany.		Wzrost (od 1 do 50 lat) Kapitału Złp. 1,000 z procentem składanym, dodając do tegoż co rok, po Złp. 1,000 także na procent składany.		Wzrost (od 1 do 50 lat) Kapitału Złp. 1,000 z procentem składanym, dodając do tegoż co rok, po Złp. 1,000 także na procent składany.		Wzrost (od 1 do 50 lat) Kapitału Złp. 1,000 z procentem składanym, dodając do tegoż co rok, po Złp. 1,000 także na procent składany.	
1	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
2	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
3	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
4	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
5	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
6	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
7	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
8	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
9	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
10	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
11	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
12	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
13	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
14	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
15	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
16	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
17	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
18	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
19	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
20	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
21	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
22	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
23	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
24	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
25	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
26	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
27	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
28	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
29	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
30	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
31	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
32	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
33	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
34	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
35	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
36	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
37	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
38	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
39	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
40	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
41	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
42	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
43	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
44	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
45	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
46	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
47	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
48	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
49	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
50	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

TABELKA

WZROSTU (OD 1 DO 50 LAT) KAPITAŁU ZŁP. 1,000 Z PRO-
CENTEM SKŁADANYM, DODAJĄC DO TEGOŻ CO ROK, PO
ZŁP. 1,000 TAKŻE NA PROCENT SKŁADANY.

Lata	Natura kapitałów	4 $\frac{\circ}{\circ}$		5 $\frac{\circ}{\circ}$	
		Cząstkowy wzrost kapitałów	Całkowity wzrost kapitałów	Cząstkowy wzrost kapitałów	Całkowity wzrost kapitałów
1	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1040 ,,	,, ,,	1050 ,,	,, ,,
2	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1081 60 1040 ,,	2121 ,,	1102 50 1050 ,,	2152 50
3	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1124 86 2121 60	3246 ,,	1157 63 2152 50	3310 13
4	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1169 86 3246 46	4416 ,,	1215 51 3310 13	4525 64
5	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1216 65 4416 32	5632 ,,	1276 28 4525 64	5801 92
6	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1265 32 5632 97	6898 ,,	1340 10 5801 92	7142 02
7	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1315 93 6898 29	8214 ,,	1407 10 7142 02	8549 12
8	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1368 57 8214 22	9582 ,,	1477 46 8549 12	10026 58
9	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1423 31 9582 79	11006 ,,	1551 33 10026 58	11577 91
10	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodat.	1480 24 11006 10	12486 ,,	1628 89 11577 91	13206 80
11	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1539 45 12486 34	14025 ,,	1710 34 13206 80	14917 14
12	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1601 03 14025 79	15626 ,,	1795 86 14917 14	16713 ,,
13	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1665 07 15626 82	17291 ,,	1885 65 16713 ,,	18598 65
14	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1731 68 17291 89	19023 ,,	1979 93 18598 65	20578 58
15	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1800 94 19023 57	20824 ,,	2078 93 20578 58	22657 51
16	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1872 98 20824 51	22697 ,,	2182 87 22657 51	24840 38
17	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	1947 90 22697 49	24645 ,,	2292 02 24840 38	27132 40

Lata	Natura kapitałów	4 $\frac{0}{0}$		5 $\frac{0}{0}$	
		Częstkowy wzrost kapitałów	Całkowity wzrost kapitałów	Częstkowy wzrost kapitałów	Całkowity wzrost kapitałów
18	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2025 24645	82) 39) 26671	21((27132	62) 40) 29539 02
19	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2106 26671	85) 21) 28778	06((29539	95) 02) 32065 97
20	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2191 28778	12) 06) 30969	18((32065	30) 97) 34719 27
21	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2278 30969	77) 18) 33247	95((34719	96) 27) 37505 23
22	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2369 33247	92) 95) 35617	87((37505	26) 23) 40430 49
23	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2464 35617	72) 87) 38082	59((40430	52) 49) 43502 01
24	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2563 38082	30) 59) 40645	89((43502	10) 01) 46727 11
25	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2665 40645	84) 89) 43311	73((46727	35) 11) 50113 46
26	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2772 43311	47) 73) 46084	20((50113	67) 46) 53669 13
27	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2883 46084	37) 20) 48267	57((53669	46) 13) 57402 59
28	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	2998 48967	70) 57) 51966	27((57402	13) 59) 61322 72
29	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	3118 51966	65) 27) 55084	92((61322	14) 72) 65438 86
30	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	3243 55084	40) 92) 58328	32((65438	94) 86) 69760 80
31	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	3373 58328	13) 32) 61701	45((69760	04) 80) 74298 84
32	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	3508 61701	06) 45) 65209	51((74298	94) 84) 79063 78
33	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.)	3648 65209	38) 51) 68857	89((79063	19) 78) 84066 97
34	(Kapit. pierwot. (Kapitał dodat.	3794 68857	32) 89) 72652	21((84066	35) 97) 89320 32

Lata	Natura kapitałów	4 %		5 %	
		Częstkowy wzrost kapitałów	Całkowity wzrost kapitałów	Częstkowy wzrost kapitałów	Całkowity wzrost kapitałów
35	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	3946 72652	09 21) 76598	30(5516 89320	02) 94836 34
36	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	4103 76398	93 30) 80702	23(5791 94836	82) 100628 16
37	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	4268 80702	09 23) 84970	32(6081 100628	41) 106709 57
38	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	4438 84970	81 32) 89409	13(6385 106709	48) 113095 05
39	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	4616 89409	37 13) 94025	50(6704 113095	75) 119799 80
40	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	4801 94025	02 50) 98826	52(7039 119799	99) 126839 79
41	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	4993 98826	06 52) 103819	58(7391 126839	99) 134231 78
42	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	5192 103819	78 58) 109012	36(7761 134231	59) 141993 37
43	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	5400 109012	50 36) 114412	86(8149 141993	67) 150143 04
44	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	5616 114412	52 86) 120029	38(8557 150143	15) 158700 19
45	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	5841 120029	18 38) 125870	56(8985 158700	01) 167685 20
46	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	6074 125870	82 56) 131945	38(9434 167685	26) 177119 46
47	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	6317 131945	82 38) 138263	20(9905 177119	97) 187025 43
48	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	6570 138263	53 20) 144833	73(10401 187025	27) 197426 70
49	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	6833 144833	35 73) 151667	08(10921 197426	33) 208348 03
50	(Kapit. pierwot. (Kapit. dodatk.	7106 151667	68 08) 158773	76(11467 208348	40) 219815 43

TABELLA

ZAMIANY ŻŁOTYCH POLSKICH NA RUBLE SREBRNE

I ODWROTNIE.

ZŁOTE POLSKIE

Złot. pol.		czynią		Złot. pol.	czynią		Złot. pol.	czynią	
Złp.	gr.	rubli	kop.		rub.	kop.		rub.	kop.
—	1	—	$\frac{1}{2}$	13	1	95	54	8	10
—	2	—	1	14	2	10	55	8	25
—	3	—	$1\frac{1}{2}$	15	2	25	56	8	40
—	4	—	2	16	2	40	57	8	55
—	5	—	$2\frac{1}{2}$	17	2	55	58	8	70
—	6	—	3	18	2	70	59	8	85
—	7	—	$3\frac{1}{2}$	19	2	85	60	9	—
—	8	—	4	20	3	—	61	9	15
—	9	—	$4\frac{1}{2}$	21	3	15	62	9	30
—	10	—	5	22	3	30	63	9	45
—	11	—	$5\frac{1}{2}$	23	3	45	64	9	60
—	12	—	6	24	3	60	65	9	75
—	13	—	$6\frac{1}{2}$	25	3	75	66	9	90
—	14	—	7	26	3	90	67	10	5
—	15	—	$7\frac{1}{2}$	27	4	5	68	10	20
—	16	—	8	28	4	20	69	10	35
—	17	—	$8\frac{1}{2}$	29	4	35	70	10	50
—	18	—	9	30	4	50	71	10	65
—	19	—	$9\frac{1}{2}$	31	4	65	72	10	80
—	20	—	10	32	4	80	73	10	95
—	21	—	$10\frac{1}{2}$	33	4	95	74	11	10
—	22	—	11	34	5	10	75	11	25
—	23	—	$11\frac{1}{2}$	35	5	25	76	11	40
—	24	—	12	36	5	40	77	11	55
—	25	—	$12\frac{1}{2}$	37	5	55	78	11	70
—	26	—	13	38	5	70	79	11	85
—	27	—	$13\frac{1}{2}$	39	5	85	80	12	—
—	28	—	14	40	6	—	81	12	15
—	29	—	$14\frac{1}{2}$	41	6	15	82	12	30
1	—	—	15	42	6	30	83	12	45
2	—	—	30	43	6	45	84	12	60
3	—	—	45	44	6	60	85	12	75
4	—	—	60	45	6	75	86	12	90
5	—	—	75	46	6	90	87	13	5
6	—	—	90	47	7	5	88	13	20
7	—	1	5	48	7	20	89	13	35
8	—	1	20	49	7	35	90	13	50
9	—	1	35	50	7	50	91	13	65
10	—	1	50	51	7	65	92	13	80
11	—	1	65	52	7	80	93	13	95
12	—	1	80	53	7	95	94	14	10

NA RUBLE SREBRNE.

Złote Polskie	czynią rubli sr./ kop.		Złote Polskie	czynią Rubli	Złot. Pol.	czynią Rubli
95	14	25	19000	2850	60000	9000
96	14	40	20000	3000	61000	9150
97	14	55	21000	3150	62000	9300
98	14	70	22000	3300	63000	9450
99	14	85	23000	3450	64000	9600
100	15	—	24000	3600	65000	9750
200	30	—	25000	3750	66000	9900
300	45	—	26000	3900	67000	10050
400	60	—	27000	4050	68000	10200
500	75	—	28000	4200	69000	10350
600	90	—	29000	4350	70000	10500
700	105	—	30000	4500	71000	10650
800	120	—	31000	4650	72000	10800
900	135	—	32000	4800	73000	10950
1000	150	—	33000	4950	74000	11100
1100	165	—	34000	5100	75000	11250
1200	180	—	35000	5250	76000	11400
1300	195	—	36000	5400	77000	11550
1400	210	—	37000	5550	78000	11700
1500	225	—	38000	5700	79000	11850
1600	240	—	39000	5850	80000	12000
1700	255	—	40000	6000	81000	12150
1800	270	—	41000	6150	82000	12300
1900	285	—	42000	6300	83000	12450
2000	300	—	43000	6450	84000	12600
3000	450	—	44000	6600	85000	12750
4000	600	—	45000	6750	86000	12900
5000	750	—	46000	6900	87000	13050
6000	900	—	47000	7050	88000	13200
7000	1050	—	48000	7200	89000	13350
8000	1200	—	49000	7350	90000	13500
9000	1350	—	50000	7500	91000	13650
10000	1500	—	51000	7650	92000	13800
11000	1650	—	52000	7800	93000	13950
12000	1800	—	53000	7950	94000	14100
13000	1950	—	54000	8100	95000	14250
14000	2100	—	55000	8250	96000	14400
15000	2250	—	56000	8400	97000	14550
16000	2400	—	57000	8550	98000	14700
17000	2550	—	58000	8700	99000	14850
18000	2700	—	59000	8850	100000	15000

RUBLE SREBRNE

ko- pie- jek.	czynią		ko- pie- jek.	czynią		Ruble		czynią		Ruble	czynią	
	złp.	gr.		złp.	gr.	rubli	k.	złp.	gr.		złp.	gr.
1	—	1	40	2	20	—	80	5	10	21	140	—
1	—	2	41	2	22	—	81	5	12	22	146	20
2	—	4	42	2	24	—	82	5	14	23	153	10
3	—	6	43	2	26	—	83	5	16	24	160	—
4	—	8	44	2	28	—	84	5	18	25	166	20
5	—	10	45	3	—	—	85	5	20	26	173	10
6	—	12	46	3	2	—	86	5	22	27	180	—
7	—	14	47	3	4	—	87	5	24	28	186	20
8	—	16	48	3	6	—	88	5	26	29	193	10
9	—	18	49	3	8	—	89	5	28	30	200	—
10	—	20	50	3	10	—	90	6	—	31	206	20
11	—	22	51	3	12	—	91	6	2	32	213	10
12	—	24	52	3	14	—	92	6	4	33	220	—
13	—	26	53	3	16	—	93	6	6	34	226	20
14	—	28	54	3	18	—	94	6	8	35	233	10
15	1	—	55	3	20	—	95	6	10	36	240	—
16	1	2	56	3	22	—	96	6	12	37	246	20
17	1	4	57	3	24	—	97	6	14	38	253	10
18	1	6	58	3	26	—	98	6	16	39	260	—
19	1	8	59	3	28	—	99	6	18	40	266	20
20	1	10	60	4	—	1	—	6	20	41	273	10
21	1	12	61	4	2	2	—	13	10	42	280	—
22	1	14	62	4	4	3	—	20	—	43	286	20
23	1	16	63	4	6	4	—	26	20	44	293	10
24	1	18	64	4	8	5	—	33	10	45	300	—
25	1	20	65	4	10	6	—	40	—	46	306	20
26	1	22	66	4	12	7	—	46	20	47	313	10
27	1	24	67	4	14	8	—	53	10	48	320	—
28	1	26	68	4	16	9	—	60	—	49	326	20
29	1	28	69	4	18	10	—	66	20	50	333	10
30	2	—	70	4	20	11	—	73	10	51	340	—
31	2	2	71	4	22	12	—	80	—	52	346	20
32	2	4	72	4	24	13	—	86	20	53	353	10
33	2	6	73	4	26	14	—	93	10	54	360	—
34	2	8	74	4	28	15	—	100	—	55	366	20
35	2	10	75	5	—	16	—	106	20	56	373	10
36	2	12	76	5	2	17	—	113	10	57	380	—
37	2	14	77	5	4	18	—	120	—	58	386	20
38	2	16	78	5	6	19	—	126	20	59	393	10
39	2	18	79	5	8	20	—	133	10	60	400	—

NA ZŁOTE POLSKIE.

Ruble	czy n i ą		Ruble	czy n i ą	
	Złot. pol.	gr.		Złot. pol.	gr.
61	406	20	200	1333	10
62	413	10	300	2000	—
63	420	—	400	2666	20
64	426	20	500	3333	10
65	433	10	600	4000	—
66	440	—	700	4666	20
67	446	20	800	5333	10
68	453	10	900	6000	—
69	460	—	1000	6666	20
70	466	20	2000	13333	10
71	473	10	3000	20000	—
72	480	—	4000	26666	20
73	486	20	5000	33333	10
74	493	10	6000	40000	—
75	500	—	7000	46666	20
76	506	20	8000	53333	10
77	513	10	9000	60000	—
78	520	—	10000	66666	20
79	526	20	11000	73333	10
80	533	10	12000	80000	—
81	540	—	13000	86666	20
82	546	20	14000	93333	10
83	553	10	15000	100000	—
84	560	—	16000	106666	20
85	566	20	17000	113333	10
86	573	10	18000	120000	—
87	580	—	19000	126666	20
88	586	20	20000	133333	10
89	593	10	30000	200000	—
90	600	—	40000	266666	20
91	606	20	50000	333333	10
92	613	10	60000	400000	—
93	620	—	70000	466666	20
94	626	20	80000	533333	10
95	633	10	90000	600000	—
96	640	—	100000	666666	20
97	646	20			
98	653	10			
99	660	—			
100	666	20			

Na końcu Działu I. Noworocznika za rok 1845 podane były sposoby zamiany Złp. na Ruble i odwrotnie, szczupłość jednak miejsca nie dozwoliła dodać jednocześnie Tabelki wskazującej na rzut oka gotowe liczby do każdej ilości szukaney, tą więc tabelką uzupełniamy dalszy ciąg Noworocznika, z wzmianką: iż oprócz sposobu podanego, można także zamienić Ruble srebrne na Złote polskie, jak następuje:

Ruble srebrne z kopiejkami,
(bez względu na przecinek) Rsr. 769488 k. 86 ile czynią Złp.
pomnożyć przez 20.

Przykład:

W iloczynnie ztąd wynikłym
odznaczyć kopiejki, odcinając
przecinkiem od prawej strony
iloczynu 1 lub 2 cyfry (odpo-
wiednio ilości cyfer kopiejek)
Następnie iloczyn podzielić
przez 3 i odznaczyć przecin-
kiem na dziesiętne Cyfry ko-
piejek, a iloraz okaże liczbę
szukaną Złp., w którym cyfry
dziesiętne, będą wartością gro-
szy.

$$\begin{array}{r}
 769488,86 \\
 \times 20 \\
 \hline
 15389777,20 \quad 3 \\
 15 \quad \hline
 5129925,7333 \\
 3 \\
 3 \\
 \hline
 8 \\
 6 \\
 \hline
 29 \\
 27 \\
 \hline
 27 \\
 27 \\
 \hline
 7 \\
 6 \\
 \hline
 17 \\
 15 \\
 \hline
 22 \\
 21 \\
 \hline
 10 \\
 9 \\
 \hline
 1,10 \\
 9 \\
 \hline
 10 \\
 9 \\
 \hline
 \text{I i tak dalej}
 \end{array}$$

Z przykładu jednak okazuje się, że dzielna 15389777;20 do podzielenia przez 3, nie dała się podzielić w zupełności czyli bez reszty, bo została w końcu dzielenia liczba 1, aby więc ściślejszą zgodność otrzymać, należało liczbę tę zamienić na dalsze dziesiętne dodając zera—i dalej dzielić. — O ile zaś w takim przypadku, więcej zer dodanych będzie, tem ściślej iloraz do najprawdziwszego doprowadzonym zostanie.

Zatem Rsr. 769488 kop. 86, czynią Złp. 5,129,925 $\frac{7333}{10000}$ czyli gr. 22 — patrz Tabelkę zamiany ułamków dziesiętnych w Noworoczniku z roku 1845.

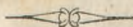
MIARY DRÓŻNE.

Podział mili Polskiej.

Mila	Pół mili	Cwierć mili	Pół ćwierci mili czyli staje mi- lowe	Łokci	Cali	Linii	Milimetrów
1	2	4	8	14816	123,74	8534311	48952
	1	2	4	7408	61,87	4267155	74476
		1	2	3704	30,93	2133577	87238
			1	1852	16,46	1066788	93619

W ustanowieniu tej mili, miano wzgląd na werstę rosyjską, chcąc jej długość wziąć za staję, a tem samém uczynić milę polską równą ośmiu werstom, okazuje się jednak że:

Wersta = 1066788 milimetrom 72754, jest zatem mniejszą od prawnego staja na 8 milimetrów 20865, mila zaś prawna jest większą od 8 werst na 2 cale 8 linii 8346. Na traktach pocztowych liczą na 1 milę siedm werst, ta więc mila pocztowa krótszą jest od mili polskiej prawnej i zawiera tylko 12964 łokci 8 cali 4 linii 54 = 7467465 milimetrów 09278.

ZAMIANA

DAWNIEJSZYCH MIAR POWIERZCHNI NA NOWO-POLSKĄ.

Polska dawna koronna				N o w o - P o l s k a					
Włoki	Morgi	Sznu- ry □	Pręty □	Włoki	Morgi	Sznu- ry □	Pręty □	Pręci- ki □	Ułamki 10-tne pręcika □
„	„	„	1	„	„	„	1	6	8994
„	„	„	2	„	„	„	2	13	7988
„	„	„	3	„	„	„	3	20	6982
„	„	„	4	„	„	„	4	27	5977
„	„	„	5	„	„	„	5	34	4971
„	„	„	6	„	„	„	6	41	3965
„	„	„	7	„	„	„	7	48	2960
„	„	„	8	„	„	„	8	55	1954
„	„	„	9	„	„	„	9	62	0948
„	„	„	10	„	„	„	10	68	9942
„	„	1	„	„	„	1	6	89	9428
„	„	2	„	„	„	2	13	79	8857
„	1	„	„	„	1	„	20	69	8286
„	2	„	„	„	2	„	41	39	6573
„	3	„	„	„	3	„	62	9	4859
„	4	„	„	„	4	„	82	79	3146
„	5	„	„	„	5	1	3	49	1432
„	6	„	„	„	6	1	24	18	9719
„	7	„	„	„	7	1	44	88	8005
„	8	„	„	„	8	1	65	58	6292
„	9	„	„	„	9	1	86	28	4578
„	10	„	„	„	10	2	6	98	2865
1	„	„	„	1	2	„	20	94	8596
2	„	„	„	2	4	„	41	89	7193
3	„	„	„	3	6	„	62	84	5789
4	„	„	„	4	8	„	83	79	4386
5	„	„	„	5	10	1	4	74	2983
6	„	„	„	6	12	1	25	69	1579
7	„	„	„	7	14	1	46	64	0176
8	„	„	„	8	16	1	67	58	8773
9	„	„	„	9	18	1	88	53	7369
10	„	„	„	10	20	2	9	48	5966

Chelmińska Stara				Nowo-Polska					
Włoki	Morgi	Sznu- ry □	Pręty □	Włoki	Morgi	Sznu- ry □	Pręty □	Pręci- ki □	Ułamki 10-tne pręcika □
»	»		1	»	»	»	1	»	0816
»	»		2	»	»	»	2	»	1632
»	»		3	»	»	»	3	»	2449
»	»		4	»	»	»	4	»	3265
»	»		5	»	»	»	5	»	4081
»	»		6	»	»	»	6	»	4898
»	»		7	»	»	»	7	»	5714
»	»		8	»	»	»	8	»	6530
»	»		9	»	»	»	9	»	7347
»	»		10	»	»	»	10	»	8163
»	»		100	»	»	1	»	8	1636
»	»		200	»	»	2	»	16	3273
»	1		»	»	1	»	»	24	4909
»	2		»	»	2	»	»	48	9819
»	3		»	»	3	»	»	73	4729
»	4		»	»	4	»	»	97	9639
»	5		»	»	5	»	1	22	4549
»	6		»	»	6	»	1	46	9459
»	7		»	»	7	»	1	71	4369
»	8		»	»	8	»	1	95	9279
»	9		»	»	9	»	2	20	4189
»	10		»	»	10	»	2	44	9099
1	»		»	1	»	»	7	34	7298
2	»		»	2	»	»	14	69	4597
3	»		»	3	»	»	22	4	1896
4	»		»	4	»	»	29	38	9195
5	»		»	5	»	»	36	73	6494
6	»		»	6	»	»	44	8	3793
7	»		»	7	»	»	51	43	1092
8	»		»	8	»	»	58	77	8391
9	»		»	9	»	»	66	12	5690
10	»		»	10	»	»	73	47	2989

Miara Chelmin- ska nowa			Miara Polska nowa					
Włóki	Morgi	Prety □	Włóki	Morgi	Sznu- ry □	Prety □	Pręciki □	Ułamki 10-tne pręcika □
—	—	1	—	—	—	1	3	2310
—	—	2	—	—	—	2	6	4620
—	—	3	—	—	—	3	9	6930
—	—	4	—	—	—	4	12	9240
—	—	5	—	—	—	5	16	1550
—	—	6	—	—	—	6	19	3860
—	—	7	—	—	—	7	22	6170
—	—	8	—	—	—	8	25	8480
—	—	9	—	—	—	9	29	0790
—	—	10	—	—	—	10	32	3100
—	—	100	—	—	1	3	23	1005
—	—	200	—	—	2	6	46	2010
—	1	—	—	1	—	9	69	3015
—	2	—	—	2	—	19	38	6031
—	3	—	—	3	—	29	7	9046
—	4	—	—	4	—	38	77	2062
—	5	—	—	5	—	48	46	5077
—	6	—	—	6	—	58	15	8093
—	7	—	—	7	—	67	85	1109
—	8	—	—	8	—	77	54	4124
—	9	—	—	9	—	87	23	7140
—	10	—	—	10	—	96	93	0155
1	—	—	1	—	2	90	79	0467
2	—	—	2	1	2	81	58	0934
3	—	—	3	2	2	72	37	1401
4	—	—	4	3	2	63	16	1868
5	—	—	5	4	2	53	95	2335
6	—	—	6	5	2	44	74	2803
7	—	—	7	6	2	35	53	3270
8	—	—	8	7	2	26	32	3737
9	—	—	9	8	2	17	11	4204
10	—	—	10	9	2	7	90	4671

Miara Litewska				Miara Polska nowa					
Włóki	Morgi	Sznu- ry □	Pręty □	Włóki	Morgi	Sznu- ry □	Pręty □	Pręci- ki □	Ułamki 10-tne pręcika □
—	—	—	1	—	—	—	1	27	2191
—	—	—	2	—	—	—	2	54	4382
—	—	—	3	—	—	—	3	81	6574
—	—	—	4	—	—	—	5	8	8765
—	—	—	5	—	—	—	6	36	0956
—	—	—	6	—	—	—	7	63	3148
—	—	—	7	—	—	—	8	90	5339
—	—	—	8	—	—	—	10	17	7530
—	—	—	9	—	—	—	11	44	9722
—	—	—	10	—	—	—	12	72	1913
—	—	1	—	—	—	1	27	21	9134
—	—	2	—	—	—	2	54	43	8268
—	1	—	—	—	1	—	81	65	7403
—	2	—	—	—	2	1	63	31	4806
—	3	—	—	—	3	2	44	97	2210
—	4	—	—	—	5	—	26	62	9613
—	5	—	—	—	6	1	8	28	7017
—	6	—	—	—	7	1	89	94	4420
—	7	—	—	—	8	2	71	60	1824
—	8	—	—	—	10	—	53	25	9227
—	9	—	—	—	11	1	34	91	6631
—	10	—	—	—	12	2	16	57	4034
1	—	—	—	1	8	—	49	72	2104
2	—	—	—	2	16	—	99	44	4208
3	—	—	—	3	24	1	49	16	6312
4	—	—	—	5	2	1	98	88	8416
5	—	—	—	6	10	2	48	61	0520
6	—	—	—	7	18	2	98	33	2624
7	—	—	—	8	27	—	48	5	4728
8	—	—	—	10	5	—	97	77	6832
9	—	—	—	11	13	1	47	49	8936
10	—	—	—	12	21	1	97	22	1040

Miara Magde- burska			Miara Polska nowa					
Włoki	Morgi	Pręty □	Włoki	Morgi	Sznu- ry □	Pręty □	Pręciki □	Ułamki 10-tne pręcika □
—	—	1	—	—	—	—	76	0061
—	—	2	—	—	—	1	52	0123
—	—	3	—	—	—	2	28	0185
—	—	4	—	—	—	3	4	0247
—	—	5	—	—	—	3	80	0309
—	—	6	—	—	—	4	56	0371
—	—	7	—	—	—	5	32	0433
—	—	8	—	—	—	6	8	0495
—	—	9	—	—	—	6	84	0557
—	—	10	—	—	—	7	60	0619
—	—	100	—	—	—	76	—	6191
—	1	—	—	—	1	36	81	1145
—	2	—	—	—	2	73	62	2290
—	3	—	—	1	1	10	43	3435
—	4	—	—	1	2	47	24	4580
—	5	—	—	2	—	84	5	5725
—	6	—	—	2	2	20	86	6870
—	7	—	—	3	—	57	67	8015
—	8	—	—	3	1	94	48	9160
—	9	—	—	4	—	31	30	0306
—	10	—	—	4	1	68	11	1451
1	—	—	—	13	2	4	33	4353
2	—	—	—	27	1	8	66	8706
3	—	—	1	11	—	13	—	3060
4	—	—	1	24	2	17	33	7413
5	—	—	2	8	1	21	67	1767
6	—	—	2	22	—	26	—	6120
7	—	—	3	5	2	30	34	0474
8	—	—	3	19	1	34	67	4827
9	—	—	4	3	—	39	—	9181
10	—	—	4	16	2	43	34	3534

Miara Wiedeńska		Miara Polska nowa					
Morgi	Sążnie □	Włóki	Morgi	Sznury □	Prety □	Pręciki □	Ułamki 10-tne pręcika □
—	1	—	—	—	—	19	2756
—	2	—	—	—	—	38	5513
—	3	—	—	—	—	57	8270
—	4	—	—	—	—	77	1026
—	5	—	—	—	—	96	3783
—	6	—	—	—	1	15	6540
—	7	—	—	—	1	34	9297
—	8	—	—	—	1	54	2053
—	9	—	—	—	1	73	4810
—	10	—	—	—	1	92	7567
—	100	—	—	—	19	27	5673
—	200	—	—	—	38	55	1347
—	300	—	—	—	57	82	7020
—	400	—	—	—	77	10	2694
—	500	—	—	—	96	37	8368
—	600	—	—	1	15	65	4041
—	700	—	—	1	34	92	9715
—	800	—	—	1	54	20	5389
—	900	—	—	1	73	48	1062
—	1000	—	—	1	92	75	6737
1	—	—	1	—	8	41	0778
2	—	—	2	—	16	82	1556
3	—	—	3	—	25	23	2334
4	—	—	4	—	33	64	3112
5	—	—	5	—	42	5	3890
6	—	—	6	—	50	46	4668
7	—	—	7	—	58	87	5446
8	—	—	8	—	67	28	6224
9	—	—	9	—	75	69	7002
10	—	—	10	—	84	10	7780

ZAMIANA WAG HANDLOWYCH POLSKICH NA FRANCUSKIE WIEDENSKIE I ODWROTNE.

Polskie funty	Francuskie		Wiedenskie		Liczba obrotów	Francuskie kilogramy		Wiedenskie funty	
	kilogr.	gram. $\frac{1}{100}$	miligr. $\frac{1}{100}$	loth $\frac{1}{16}$	quant $\frac{1}{4}$	funty	luty	funty	luty
1	—	405	504	23	0,68	2	14,914	1	12,193
2	—	811	008	14	1,37	4	29,828	2	24,385
3	1	216	512	5	2,05	7	12,742	4	4,578
4	1	622	016	28	2,74	9	27,656	5	16,771
5	2	027	520	19	3,42	12	10,570	6	28,964
6	2	433	024	11	0,11	14	24,484	8	9,157
7	2	838	528	2	0,79	17	8,398	9	21,350
8	3	244	032	25	1,48	19	23,313	11	1,513
9	3	649	536	6	2,16	22	6,227	12	13,736
10	4	055	040	16	2,84	24	21,141	13	25,928
20	8	110	080	7	1,69	49	10,282	27	19,857
30	12	165	120	15	0,54	73	31,423	41	13,786
40	16	220	160	23	3,38	98	20,564	55	7,714
50	20	275	200	30	2,23	123	9,705	69	1,643
60	24	330	240	43	1,08	147	30,846	82	27,572
70	28	385	280	50	3,92	172	19,988	96	21,500
80	32	440	320	21	2,77	197	9,129	110	15,429
90	36	495	360	29	1,62	221	30,270	124	9,357
100	40	550	400	5	0,46	246	19,411	138	3,286
500	202	752	—	28	2,30	1233	1,055	690	16,430

Dalszy ciąg zamiany wag.

Pol- skie cen- tnary	Francuskie			Wiedeńskie			Ilość ob- cych wag	Francuskie miriagr. (10 k.)			Wiedeńskie centn. (110 lb.)		
	kilogr.	gram.	miriagr.	centn. (100 lb.)	pund	lotb		czynią polskich					
								cent	funt.	lotów	cent	funt.	lotów
1	40	550	400	—	72	12,1	1	—	24	21,1	1	38	3,28
2	81	100	800	1	44	24,2	2	—	49	10,3	2	76	6,57
3	121	651	200	2	17	4,3	3	—	73	31,4	4	14	9,86
4	162	201	600	2	89	16,4	4	—	98	20,5	5	52	13,44
5	202	753	—	3	61	28,5	5	1	23	9,7	6	90	16,43
6	243	302	400	4	34	8,6	6	1	47	30,8	8	28	19,72
7	283	852	800	5	6	20,8	7	1	72	19,9	9	66	23,00
8	324	403	200	5	79	0,9	8	1	97	9,1	11	4	26,29
9	364	953	600	6	51	13,0	9	2	21	30,3	12	42	29,57
10	405	504	—	7	23	25,1	10	2	46	19,4	13	81	0,86

WYRACHOWANIE OBJĘTOŚCI KUBICZNEJ NACZYN.

Podług zasad Ejtelwejna, garniec ma cali kubicznych reńskich 315 czyli warszawskich $343\frac{1}{4}$.

I. Wymiar naczyń kadzi okrągłych.

- a) Cale szerokości dna wewnątrz,
- b) Cale szerokości kadzi u wierzchu,
- c) Cale wysokości kadzi wewnątrz,

Cale szerokości dna wewnątrz a , mnożą się przez cale b , ilość ztąd wynikła mnoży się przez cale c , nakoniec tę ilość z mnożenia wypadającą, mnożyć przez liczbę 4, a ztąd wyrachowaną sumę dzielić przez liczbę 1373. Wyniknie sprawdzenie ilości garncy z przemierzenia wodą.

II. Wymiar kadzi owalnych.

- a) Cale szerokości kadzi wewnątrz,
- b) Cale szerokości kadzi u wierzchu,
- c) Cale długości kadzi wewnątrz,
- d) Cale długości kadzi u wierzchu,
- e) Cale wysokości pionowej,

Zebrać cale a i b i średnią przez przecięcie wyrachować ilość, toż samo uczynić z calami c , d , dwie te ilości pomnożyć jedną przez drugą, a tę sumę przez cale e , to jeszcze pomnożyć przez liczbę 4, z czego wypadła ilość podzielić przez liczbę 1373.

Kadz okrągła z drzewa, trzymająca: średnicy łokci 3 cali 9: wysokości łokieć 1 cali 6. Mieści w sobie garncy $570\frac{1}{2}$.

Taż sama kadz przerobiona na owalną, ze względem iż obwód pierwszej równa się obwodowi drugiej — której długości będzie łokci 3 cali 14: szerokości łokci 3 cali 2; wysokości łokieć 1 cali 6. Mieści w sobie tylko garncy $553\frac{7}{10}$.

Przyczyną tej różnicy w kadziach drewnianych jest: iż klepki przeciw środkowe, nie mogą mieć zupełnie wykształconego owalu. W kadziach z innego materiału gietkiego, np. z miedzi, cynku i t. p. dającego się dobrze wykształcić, żadna różnica nie miałaby miejsca.

GATUNKI GRUNTU

Podług ich zmieszania ziemi i według oznaczyć się mającego stosunku ich wartości (*) z *Thaera*.

Nr	Nazwanie gruntu według płodów	Nazwanie gruntu po częściach składu	W stu częśc. zawiera				Stosunek wartości
			Gliny	Piasku	Wapna	Pruchnicy	
1	Psz. tłusty	Pruchniczny glinkowaty	74	10	$4\frac{1}{2}$	$11\frac{1}{2}$	100
2	" "	Tęgi grunt	81	$6\frac{3}{4}$	4	$8\frac{1}{4}$	98
3	" "	" "	79	$10\frac{1}{2}$	4	$6\frac{1}{2}$	96
4	" "	Marglo: tłusty grunt	40	22	34	4	90
5	Łącz. lasow	Pruchniczny puleh: grunt	14	49	10	27	90
6	Jęczmienny tłusty	Pruchniczny piaskowy	20	67	3	10	78
7	Psz. tłusty	Bujna glinka	58	36	2	4	77
8	Pszenny	Marglowy	56	30	12	2	75
9	" "	Glinkowaty	60	38	—	2	70
10	" "	Rendzina iłowata	48	50	—	2	65
11	" "	Rendzina	68	30	—	2	60
12	Jęczmien. N. 1	" "	38	60	—	2	60
13	" N. 2	" "	33	65	—	2	60
14	" "	Rendzina piaszczysta	28	70	—	2	40
15	Owsianny	" "	$23\frac{1}{2}$	75	—	$1\frac{1}{2}$	30
16	" "	Piasek rendz.	$18\frac{1}{2}$	80	—	$1\frac{1}{2}$	20
17	Żytni	" "	14	85	—	1	15
18	" "	Piaszczysty	9	90	—	1	10
19	Żytni 6 letni	" "	$4\frac{1}{4}$	95	—	$\frac{3}{4}$	5
20	" 9 letni	" "	2	$97\frac{1}{2}$	—	$\frac{1}{2}$	5

(*) Przypuszcza się tu najlepsze położenie gruntu.

* GATUNKI GRUNTU Z WYKAZANIEM PŁONU, JAKI KTÓRE Z MORGĄ

Nr.	GATUNEK I NAZWA GRUNTU	Klasa*
1	* Gliniasty pruchniczny czarnoziem, (pszenny tłusty).	I.
2	** Rędzinny, (żyzny jęczmienny).	I.
3	Gliniasty, (pszenny).	II.
4	Rędzinny (jęczmienny dobry).	II.
5	Rędzina piaszczysta, (jęczmienny lekki).	I.
6	Rędzinny, (jęczmienny słaby).	III.
7	Gliniasty, (pszenno owsiany).	III.
8	Rędzina piaszczysta.	II.
9	Piasek rędzinny.	—
10	Rędzina piaszczysta lub piasek rędzinny.	III.
11	Gliniasty i rędzinny.	IV.
12	Lekki piaszczysty.	I.
13	Suchy piaszczysty.	II.
14	Piaszczysty suchy ubogi zwirowaty.	III.

* Gliniasty dobry grunt zawierać powinien $\frac{3}{5}$ glinki $\frac{2}{5}$ wapna i piasku.

** Rędzina jest to grunt co piasek z ilem obejmuje.

NOWOPOL. WYDAJA. (podług dzieła Dyr. Inst. Agr. Oczapowskiego).

SKŁAD I POŁOŻENIE	P L O N						
	Pszeni- cy	Zyta	Jęcz- mienia	Owsa	Bobu	Grochu	Koni- czyny
	K o r c e						Cent
Zyzny, głęboki, wilgoć przepuszcza- jący, wapna cokolwiek w składzie swoim zawierający, mający dobre położenie, bez żadnych wad.	15	—	15	24	12	—	100
Zamożny, głęboki, wilgoć przepu- szczający, wapna cokolwiek mają- cy, dobre położenie	9	10	12	—	—	8	89
Zamożny, zwiezły, w dobrém i dogo- dném położeniu bez wad	11	—	11	17	10	—	90
Dość zamożny, rzadko kiedy wapno zawierający, bez wad, (spada do Nr. 4).	do 12	—	do 12	do 18	—	—	—
W dobrym stanie nawozów, głęboki, położenie równe i dogodne, (spada do Nr. 8).	7	8	9	—	—	6	78
Mniej żyzny, wilgotno zimny mający niektóre inne wady, (spada do Nr. 4).	—	8	8	—	—	5	56
Twardy, ubogi, płytki, wilgotno - zi- mny, wiele wad mający, (spada do Nr. 11).	—	7	8	—	—	5	67
Jest to odmiana, niższego stopnia na- leżąca (do Nr. 5)	8	—	—	8	8	6	67
Wilgoć w sobie zatrzymujący, odmia- na stopniowa klasy poprzedzają- cej	—	6	6	niepe	wny	—	—
Łatwo wysychający żytni 2-letni	—	5	—	—	—	—	—
Grunt glejowaty, zimny owsiany, chuda glina	—	—	5	—	—	—	—
Wilgoć w sobie zawierający, to jest na pozbycie się wilgoci nie tak bar- dzo wystawiony, żytni 3-letni.	4	—	—	6	—	—	—
Grunt żytni 4-letni	—	4	—	—	—	—	—
Żytni 6-letni, po długim odłogu daje plonu	—	3	—	—	—	—	—
	—	3	—	—	—	—	—

POWIEKSZANIE SIĘ I ZMNIEJSZANIE SIŁY GRUNTU PRZY RÓŻNYCH METODACH GOSPODARSTWA.

(Podług P. Schnée).

I. Proste trzechpolowe gospodarstwo.

	Powieksza- nie się siły	Zmniejsza- nie się siły
1. Ugór.	10 stopni	— stopni
6 fur gnoju	60 —	— —
2. Żyta $2\frac{3}{4}$ korce	— —	30 —
3. Jęczmienia $2\frac{3}{4}$ korce	— —	21 —
4. Ugór	10 —	— —
5. Żyta $1\frac{1}{2}$ korca	— —	17 ⁵ —
6. Owsa $1\frac{3}{4}$ korca	— —	10 —
7. Ugór słabo mierzwiony	28 —	— —
8. Żyta korcy $1\frac{3}{4}$	— —	20 —
9. Jęczmienia	— —	10 ⁵ —
	108 —	109 —

II. Wydoskonalone trzechpolowe gospodarstwo.

	Powieksza siłę o	Zmniejsza siłę o
1. 6 fur gnoju czyli mierzwy	60 stopni	— stopni
Groch	— —	10 —
2. Żyta $2\frac{1}{4}$ kor:	— —	25 —
3. Jęczmienia $2\frac{1}{4}$ kor:	— —	17, ⁵ —
4. Ugór	10 —	— —
8 fur mierzwy z hórtowaniem	80 —	— —
5. Żyta korcy 3	— —	35 —
6. Jęczmienia 3 kor:	— —	24, ⁵ —
7. Konieczyny	12 —	— —
8. Żyta $2\frac{1}{2}$ kor:	— —	30 —
9. Jęczmienia $2\frac{1}{4}$ kor:	— —	17, ⁵ —
	162 —	159 ⁵ —

III. Gospodarstwo przemienne z pastwiskami o 7-miu polach.

	Powiększa siłę o	Zmniejsza siłę o
1. Ugór	12 stopni	— stopni
5 ⁵ fur mierzwy	58 —	— —
2. Żyta korcy 3 $\frac{1}{4}$	— —	37, ⁵ —
3. Jęczmienia korcy 3 $\frac{1}{4}$	— —	26, ²⁵ —
4. Owsa korcy 3.	— —	17, ⁵ —
5. Koniczyna na zieloną paszę. . .	10 —	— —
6. i 7 pole na pastwisko	20 —	— —
	100 —	81, ²⁵ —

IV. Gospodarstwo przemienne z pastwiskami o 10ciu polach.

	24 stopni	— stopni
1. Ugór i 14 fur mierzwy	24 stopni	— stopni
2. Żyta korcy 3	— —	35 —
3. Owsa korcy 4.	— —	22, ⁵ —
4. Ugór i 5 fur mierzwy	60 —	— —
5. Żyta korcy 3	— —	35 —
6. Jęczmienia korcy 3.	— —	24, ⁵ —
7. Koniczyna na zieloną paszę . .	10 —	— —
8. 9. 10. Pastwisko	30 —	— —
	124 —	117 —

V. Dwunastopolowe przemienne gospodarstwo z pastwiskami.

	42 stopni	— stopni
1. Ugór i 3, ² fur mierzwy	42 stopni	— stopni
2. Żyta korcy 2 $\frac{3}{4}$	— —	32, ⁵ —
3. Jęczmienia korcy 2 $\frac{3}{4}$	— —	22, ⁷⁵ —
4. Owsa korcy 2 $\frac{1}{4}$	— —	12, ⁵ —
5. Ugór i 6 fur gnoju	70 —	— —
6. Żyta korcy 3	— —	25 —
7. Jęczmienia 2 $\frac{3}{4}$ kor:	— —	21 —
8. Owsa 2 $\frac{1}{4}$ kor:	— —	12, ⁵ —
9. Koniczyna na zieloną paszę. . .	10 —	— —
10. 11. 12. Pastwiska	30 —	— —
	152 —	126, ²⁵ —

VI. *Gospodarstwo holsztyńskie 10 polowe.*

	Powiększa siłę gruntu o	Zmniejsza siłę gruntu o
1. Owsa korey $4\frac{3}{4}$	stopni	27, ⁵ stop
2. Ugór i 8 fur gnoju	92 —	— —
3. Żyta korey 4	— —	45 —
4. Jęczmienia korey 4	— —	31, ⁵ —
5. Żyta korey $2\frac{1}{4}$	— —	25 —
6. Koniczyna na zieloną paszę . .	10 —	— —
7. 8. 9. 10. Pastwiska	40 —	— —
	142 —	129 —

VII. *Ośmiopolowe płodozmienne gospodarstwo
z pastwiskiem.*

	100 stopni	30 stopni
1. 9 fur gnoju i ziemniaki.	— —	31, ⁵ —
2. Jęczmienia korey 4	— —	10 —
3. Groch i 3 fury gnoju.	30 —	40 —
4. Żyta korey $2\frac{1}{4}$	— —	— —
5. Koniczyna na zieloną paszę . .	12 —	— —
6. i 7. Pastwisko	20 —	— —
8. Owsa korey $4\frac{3}{4}$	— —	27, ⁵ —
	162 —	139 —

VIII. *Gospodarstwo płodozmienne ośmiopolowe
bez pastwisk, przy karmi stajennój.*

	100 stopni	30 stopni
1. 9 fur mierzwy i kartofli z tego k. $34\frac{1}{2}$	— —	31, ⁵ —
2. Jęczmienia korey 4	15 —	— —
3. Koniczyna	— —	32, ⁵ —
4. Owsa korey $5\frac{1}{2}$	— —	10 —
5. 5 fur mierzwy i groch.	40 —	45 —
6. Żyta korey 4	— —	— —
7. Zielona koniczyna i 3 wozy gnoju	40 —	— —
8. Żyta korey $3\frac{1}{2}$	— —	40 —
	195 —	189 —

IX. *Plodozmiennie gospodarstwo 10 polowe, przy karmie stajennej bydła i z 2 działami pastwisk dla owiec.*

	Powiększa siłę gruntu o	Zmniejsza siłę gruntu o
1. Owsa kor. $5\frac{1}{2}$	— stopni	32, ⁵ stop
2. Ugór z wyką i horto 1800 owiec na mórg	50 —	— —
3. Żyta kor. 4	— —	45 —
4. Groch i 6 fur mierzwy	60 —	10 —
5. Żyta kor. $3\frac{1}{2}$	— —	40 —
6. Kartofle i 10 fur mierzwy	110 —	30 —
7. Jęczmienia korcy $4\frac{3}{4}$	— —	38, ⁵ —
8. Koniczyna	15 —	— —
9. i 10 Pastwisko	30 —	— —
	265 —	196 —

Gospodarstwo zatem pod

liczbą I. traci w 9 latach I stopień siły

»	II.	zyskuje	9	»	$2\frac{1}{2}$	»
»	III.	»	7	»	$18\frac{3}{4}$	»
»	IV.	»	10	»	7	»
»	V.	»	12	»	$25\frac{3}{4}$	»
»	VI.	»	10	»	13	»
»	VII.	»	8	»	23	»
»	VIII.	»	8	»	6	»
»	IX.	»	10	»	69	»

Czas siewu i zbioru; jako też czas wzrostu, od siewu aż do zbioru.

Gatunki zboża	Czas siewu	Czas zbioru	Czas stania na roli od zasiania do dojrzałości
Pszenica . . .	Koniec Sierpnia do środka Października	w Sierpniu	46 — 48 tygod.
Żyto	Wrzesień, Październik	Lipcu i Sierpniu	42 — 44 „
Jęczmień . . .	Koniec Kwietnia do ostatniego Maja	w Sierpniu	10 — 14 „
Owies	Połowa Marca do ostatniego kwietnia	Od połowy Sierpnia do Września	16 — 18 „
Groch	Marzec, Kwiecień	Sierpień, Wrzesień	16 — 20 „
Wyka	Kwiecień do pół Maja	Wrzesień	20 — 22 „
Tatarka	Czerwiec, Lipiec	Wrzesień i Październik	12 — 14 „
Rzepak zimowy	Sierpień	Czerwiec, Lipiec	44 — 45 „
Rzepak letni . .	Czerwiec	Wrzesień	12 — 14 „
Kartofle	Maj, Czerwiec	Październik	20 — 22 „

Wyrachowanie kosztów na przychowanie pięknego, rasowego lub pospolitego konia (według Karbego).

Imo Koń rasowy w pięciu latach ma wartość w przecięciu 60 dukatów czyli około 1000. złp.

Wychowanie tegoż kosztuje:

	Złp.	gr.
a) Owies w pierwszym roku życia to jest od 1 Września do 1 Maja codziennie po 1 garncu czyli blisko 8 korcy, po złp. 6.	48	—
b) Przez ten cały czas codziennie 3 funty siana czyli centnarów 6 i pół po złp. 3.	19	15
c) Pastwisko przez 4 let. pory po złp. 30.	120	—
d) Owies przez następne 3 zimy po półtora garnca dziennie 36 korcy po złp. 6.	216	—
e) Pielęgnowanie zużycie sprzętów i t. p.	120	—
f) Zużycie kłaczy, kosztu stanowienia i mitręga czasu.	120	—
Ogółem kosztuje przychówek.	643	15

lecz za takiego konia można czasem 100 dukatów i więcej otrzymać.

2do Koń średniego gatunku w czterech latach wart jest w przecięciu 40 dukatów.

czyli złp. 720 gr. —

Kosztuje wychowanie:

	Złp.	gr.
a) W pierwszym roku wieku przez 8 miesięcy po pół garnca owsa, czyni korcy 4 po złp. 6.	24	—
przez tenże czas siana po 3 funty	19	15
b) Letnie pastwisko przez 3 lata	90	—
c) Owsa na trzy zimy po 1 garncu dziennie uczyni 24 korce, po złp. 6.	144	—
d) Pielęgnowanie, sprzęty i t. p.	60	—
e) Zużycie kłaczy, odstanowienie	72	—
Ogół kosztów na przychówek.	409	15

3tio. Koń pospolity w 3 latach, może być

wart w przecięciu zlp. 250 g. —

Wychowanie kosztuje:		Zlp.	gr.
a)	W pierwszym roku wieku	24	—
b)	Letnie pastwisko przez dwa lata . . .	60	—
c)	Owsa na 2 zimy 16 korcy po zlp. 6 . .	96	—
d)	Pielegnowanie i oprzet	36	—
e)	Zuzycie klaczy, stanowienie i mitrega.	45	—
Powtorzenie Ogól kosztu		261	—
1.	Koń rasowy 5 letni ma wartosc . . .	1000	—
	Koszta przychowku wynoszą . . .	643	15
	Czysty zysk uczyni.	356	15
2.	Koń sredniego gatunku wart . . .	720	—
	Koszta przychowku wynoszą . . .	409	15
	Więc czysty zysk zostaje:	310	15
3.	Pospolity koń może być wart. . . .	250	—
	Koszta przychowku uczynią	261	—
	Niema żadnego zysku, lecz strata.	11	—

Bez żadnej wątpliwości chów koni miernych stratnym jest dla gospodarzy, lecz nie chów koni dobrych, na które zawsze się pokup znajdzie po cenach wyższych.

W Roczniku Gospodarstwa Krajowego Tom IV. Nr. 2. Rok III. (1845) zamieszczony jest artykuł: *Zasada dobrze pojętej spółki na podziale pracy opartej do chowu koni w Polsce zastosowana (przez Hr. A. Z.) zasadę tę dosłownie umieszczamy:*

„Dawna zasada (mówi autor artykułu) była: trzy-
 „mac własnych ogierów, i jak najwięcej klacz
 „stadnych, otóż wnoszę: abyśmy nie wszyscy ogie-
 „ry utrzymywali, — wszyscy zaś po kilka tylko
 „klacz wyborowych chowali.”

„Tu właśnie stosuje się zasada podziału pracy, jedni bowiem zajmą się chowem koni krwi czystej na przymnożenie ogierów stadnych, drudzy poprzestaną na produkcji koni *pół krwi* czyli krzyżowanych, do wielu użytków bardzo przydatnych; inni nareszcie samém sprowadzeniem sztuk oryginalnych z miejsc najlepszych zatrudnią się.

„Każdy rolnik przy swojém gospodarstwie, choćby do własnej jazdy stara się o parę dobrych koni, przy nich jeżeli starannego ma człowieka, śmiało chować może parę klacz na matki, ale chcąc przyjść do dobrych źrebiąt, należy starać się o klacze wyborowe. Lepiej, taniej i pewniej, dwie dobre utrzymywać, jak dziesięć miernych.

„Skoroby się ten zwyczaj u nas upowszechnił, trafią się wkrótce tacy którzy się chwycą spekulacyi sprowadzenia ogierów doskonałych. Takich jednak ogierów drogo zakupionych i kosztownie utrzymanych, do stanowienia tanio udzielać nie można i nie należy z 2ch względów:

1. Że właściciel takiego ogiera musi mieć z niego tyle dochodu, aby się sam w liczne stado nie potrzebował zapędzać, a miał wszelako procent od kapitału, na ryzyko i powoli na fundusz, do odnowienia ogiera w swoim czasie.
2. Że właściciel klaczy, wydawszy znaczną kwotę za odstanowienie jej, będzie miał szczególne staranie o matce i przychowku, przez co jedynie do dobrych koni krajowych i to wkrótce przyjść możemy.”

„Tu właśnie stosuje się zasada podziału pracy. Jedni bowiem zajmują się chowem koni krwi czystej na przynależne nie omówów stałych, drudzy poprzestają na produkcyi koni pol. krwi czyli krzyżowanych, do wielu tysięcy par. Ilość przystających; inni narazie samej sprawozdaniem zmięk oryginalnych z miarą najlepszych zatknięcie się. „Kiedykolwiek przy swoim gospodarstwie, choćby do własnej jazdy stara się o parę dobrych koni, przy nich jest starożytnego ma człowieka, amato chować może pa- rę klaczy na malin, ale czego pragnie do dobrych wędzi, należy starać się o klacze wyborowe. Lepiej, taniej i pe- wniej, niż dobie utrzymywac, jak dzisiaj mienionych. „Skoroby się ten zwyczaj u nas unowocześnił, trafia się w końcu tacy którzy się chwycił sprowadzić sprowadzić nie ogierów doskonałych. Takich jednak ogierów drogo zabieganych kosztownie utrzymujących do stanowienia ta- kiego udziału nie można i nie należy z ich wagiłow:

1. Ze właściciel takiego ogiera musi mieć z niego ty- le dochodu, aby się sam w licznym stado nie potra- dował zapracować, a miał wszelako procent od kap- tału, na ryzyko i powoli na fundusz, do odwołania ogiera w swoim czasie.
2. Ze właściciel klaczy, wydawczy znaczne kwoty za odstawienie jej, będzie miał szczególne staranie o macie i przychowku, przez co jedynie do dobrych koni krajowych i to w końcu przyląd możemy.

ODRZEWIE.

DZIAŁ IV.

Wyjątki z Budownictwa.

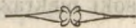
Drzewo sosnowe gdy wyrasta na wzgórzach i przeżywa na niepogody i wietrzy wyłamane było, zawsze jest cięższe i mocniejsze niż to, które wyrosło w dolinach i jest powiekszej części nadgryzione, gębienie i w grzybnie.

O zdrowiu albo uszkodzeniu tego drzewa najlepiej przekonać się można, gdy po opłóceniu go na południowej stronie od kory, uderzenie młotem wydaje głos twardy, świeży i pełny; w przeciwnym bowiem razie gdy będzie przytłumiony i próżny, to można niezawodnie sądzić że drzewo jest zgębie albo spróchniałe. W popielistym koku wpadające miejsca na stronie wypa-

DEJIN IV.

772/881 z Budowianca.

O DRZEWIE.*

Najpospolitsze drzewo używane w kraju naszym do budownictwa, oprócz dębowego i olszowego które potrzebowaniem bywa tylko do ważniejszych sztuk budowli, jest sosnina, z powodu, że rośnie najprędzej i najprościej, przytém że prawie najobficiej znajduje się we wszystkich okolicach i lasach. Sosna bowiem rośnie w najzimniejszych i najcieplejszych krajach, na równinach i na pagórkach, a szczególnie w suchym, piaszczystym, kamienistym i gliniastym gruncie, i może nabyć po 140 latach najwyższą doskonałość z grubością 3 lub więcej nawet stóp przy zupełnie pionowym wzroście.

Drzewo sosnowe gdy wyrasta na wzgórzach i przez to najwięcej na niepogody i wichry wystawione było, zawsze jest twardsze i mocniejsze aniżeli to, które wyrosło w nizinach i jest powiększej części nadgniłe, gębczaste lub grzybiaste.

O zdrowiu albo uszkodzeniu tego drzewa najlepiej przekonać się można, gdy po оголоczeniu go na południowej stronie od kory, uderzenie młotem wydaje głos czysty, świeży i pełny; w przeciwnym bowiem razie gdy tenże będzie przytłumiony i próżny, to można niezawodnie sądzić że drzewo jest zgniłe albo spróchniałe. W popielaty kolor wpadające miejsca na stronie wypu-

* p: dz: Nauka Budownictwa praktycz: p. M. Rouget. w Wars. r. 1827.

klój, a z siwemi zmieszane czerwoniawe wydrążenia lub zglebienia kory, są także oznaką zdrowego drzewa.

Najlepsza pora do ścinania lub spuszczenia drzewa przeznaczonego do budownictwa, jest miesiąc Grudzień, Styczeń i Luty, kiedy soki niekrążą, lecz owszem znajdują się w najgłębszém usposobieniu. Przy wycinaniu jednak pniów pilną baczność mieć potrzeba, ażeby nietylko drzewo podrąbywane było przy samej ziemi, ale też żeby obalało się bez uszkodzenia innych przyległych, i trafiało na miejsce najdogodniejsze do wywozu.

Drzewo powinno być zaraz po ścięciu okrzesane od wszelkich gałęzi; a ponieważ doświadczenia czynione umyślnie w tym celu, przekonały: że wyparowanie soków nierównie bywa pędsze w drzewie obrobioném, aniżeli w nieobrobioném, i że utrzymuje drzewo w dobroci swój zapobiegając szkodliwemu a zwyklemu szczepaniu się podczas wysychania; przeto należy go także obrobić albo przynajmniej z kory obrać jak najprędzej po ścięciu.

Drzewo do budownictwa, dzieli się zwykle na dwa gatunki: to jest na *budulec* czyli obrobione już belki lub drzewo, tudzież na *piłowiec* lub na *kłoce tartakowe* czyli pospolite sztuki drzewa nie obrobionego, które służy do wydawania mniejszego budulcu, i rzniete bywa na bale, tarcice, deski, łaty, i t. p.

WADY DRZEWA BUDOWLANEGO.

Drzewo zwiecznione w którym współśrodkowe słoje łatwo się oddzielają; to kalectwo zrażdzone w nim bywa przez wiatry silne w czasie wiosennego napływu soków.

Zadziorne w którym przez zrastanie się włókien, przy wygladzaniu powstają zadziory.

Gwiazdziste w którego przecięciu poprzeczném od-

krywamy szczeliny, od środka w gwiazdkę rozchodzące się, skutkiem przemrożenia lub nagłego suszenia drzewa.

Sękowate, mające mnóstwo sęków.

Nie obielone, nie obdarte z kory, na ziemi złożone.

Tłuste — lekkie miękkie i słabego spojenia, w którym środek na w pół jest zgniły.

BUDULEC. Budulec dzieli się pospolicie, pod względem wielkości, czyli szerokości i długości budowli, do jakiej używanym bywa, na cztery gatunki. Mianowicie zaś:

- 1) na extra-grube drzewo, mające 24 do 30 łokci długości i 12 do 14 cali grubości w końcu cieńszym,
- 2) na pospolito-grube drzewo, mające 20 do 22 łokci długości i 10 do 11 cali grubości w końcu cieńszym,
- 3) na średnie drzewo mające 18 do 20 łokci długości a 8 do 9 cali grubości w końcu cieńszym,
- 4) na małe drzewo, mające tylko 18 łokci długości a 6 do 7 cali grubości w końcu cieńszym.

Pierwszego gatunku drzewa używa się bardzo rzadko do budynków wiejskich, a osobliwie gospodarskich.

Drugiego gatunku, używa się do wszystkich rodzajów budowli, bądź w całkowitości, bądź też przerznęte.

W pierwszym razie służy takowe drzewo w budowlach mających 20 i więcej łokci szerokości, na belki, na podwaliny, na podciągi w domach o dwóch piętrach, na naróżne słupy w domach drewnianych i t. d. a nakoniec i do wszelkich robót hydraulicznych. W drugim zaś razie bywa pospolicie przerzynane na *półdrzewo*, na *krzyżowe drzewo* i na *łaty* do dachów.

Słupki dachowe, szturmbanty, opaski, sztybry, rygle i szpanrygle, równie jako i ławy i podciągi w jednopiętrowym domu gospodarskim lub wiejskim robią się z pół-

drzewa. Murlaty zaś, słupki, podkłady, przypuśnice, krokwie, opaski, banty, miecze i rygle w dachu, robione bywają z krzyżowego drzewa.

Trzeciego gatunku drzewo, bywa używane do budynków mających 15 do 18 łokci szerokości, na balki, słupki, szturmbanty, sztychy, sztybry, ławy i do innych sztuk dymnikowych, nieprzerznięte; lecz w takowym razie bierze się już na krokwie, na kielbalki, na rygle i na inne części budowli półśredniego drzewa:

Do budynków nakoniec, mających mniej od 15 łokci można użyć czwartego gatunku na krokwie i rygle.

PIŁOWIEC. Piłowiec składa się albo z tartych już i na sprzedaż wystawionych balów, tarcie, desek i łat gotowych, a których ilość potrzebna do budowli zaraz wyrachowaną być może do kosztorysów, albo z tartakowych kłoców czyli zwyczajnych sztuk drzewa mającego dopiero na powyżej wymienione przedmioty być rzniętém.

Kłoc tartakowe mają pospolicie 12 łokci i więcej długości, a 12, 15 do 16 cali grubości; mogą wprawdzie być dobrze użyte i zwyczajne kłoc opałowego nawet drzewa, które wydadzą deski 18 a czasem tylko 12 stóp długie, lecz w każdym razie muszą bale i deski być przyjęte po 12, 18 albo 24 stóp, czyli 6, 9 albo 12 łokci długie, tak z powodu obrachowywania onych do mostów jako i z powodu zwyczajnego podzielenia balek w budowlach.

Ilość balów i desek jaką można urządzić z jednego kłoca mającego 12 łokci długości, przypuszczając, że odrzynek w czopie lub w cieńszym końcu zostanie 1 cal grubym, że żaden bal niebędzie miał mniej od 10 cali szerokości, i że rznięcie najwięcej $\frac{1}{4}$ cala będzie wynosiło, okazuje następująca tablica, która może oraz słu-

żyć do wynalezienia ilości mających się rznąć tarcie z dłuższego drzewa.

Jedna gwiazdka umieszczona przed liczbą wskazuje iż jeszcze jedną deskę jednocalową urznąć można; dwie gwiazdki oznaczają jedną $1\frac{1}{2}$ calową deskę; a nakoniec trzy gwiazdki jedną 3 calową deskę.

Średnica Kłoców w cięszym końcu	Z tych można urznąć										
	D e s e k				B a l ó w				Ł a t		
	Skrzynk: $\frac{3}{4}$ cal: grub:	Szalowych 1 cal grub:	Stolarskich $1\frac{1}{4}$ cala grubych	Szpunto: $1\frac{1}{2}$ cala grubych	2 cale grubych	3 cale grubych	4 cale grubych	3 i $1\frac{1}{2}$ cali grubych	$2\frac{1}{2}$ i $1\frac{1}{2}$ cali grubych		
cali											
12	9	7	6	5	4	3	2	18	24		
$12\frac{1}{2}$	9	7	6	5	4	3	2				
13	10	8	*6	*5	*4	3	2				
$13\frac{1}{2}$	11	9	7	6	5	3	*2				
14	11	9	*7	*6	5	4	3				
$14\frac{1}{2}$	12	9	8	7	5	4	3	30	35		
15	12	10	8	7	**5	4	3				
$15\frac{1}{2}$	13	11	9	*7	6	*4	3				
16	14	11	9	8	6	**4	*3				
$16\frac{1}{2}$	14	11	9	8	*6	***4	3				
17	15	12	10	*8	**6	5	**3				
$17\frac{1}{2}$	15	12	10	9	7	5	3				
18	16	13	*10	9	7	5	4	40	50		
$18\frac{1}{2}$	16	13	11	9	7	*5	4				
19	17	13	11	*9	**7	*5	4				
$19\frac{1}{2}$	17	14	*11	10	8	**5	4				
20	18	14	12	10	8	6	*4				
$20\frac{1}{2}$	18	15	12	*10	8	6	*4				
21	19	15	12	11	*8	6	***4	50	65		
$21\frac{1}{2}$	19	15	13	11	**8	6	***4				
22	20	16	13	11	9	6	5				
$22\frac{1}{2}$	20	16	*13	*11	9	*6	5				
23	21	17	14	12	9	**6	*5				
$23\frac{1}{2}$	21	17	14	12	**9	7	*5				
24	22	17	*14	*12	10	7	**5	60	80		

Dawniej można było liczyć każdej desce lub balowi z dobrego kłosa po 6 kwadratowych łokci lub 24 takich-że stóp powierzchni; lecz teraz, liczy się powiększej części desce lub balowi 20 stóp kwadratowych lub 5 takich-że łokci. Podobnie i łaty rachują się tylko po 10 łokci długości. Co do innego drzewa, następująca tablica może służyć za skazówkę:

Gatunek Drzewa	Całe pnie		przerzniete drzewa	
	dlugość	grubość	sze- rok:	gru- bość
	Stóp	Cali	Cali	Cali
1. Extra grube drzewo . . .	48do50	12do14	—	—
a) rzniete z niego <i>całe drzewo</i> od dolnego końca, aż do połowy będzie miało	—	—	12	11
od połowy do górnego końca	—	—	11	10
b) rzniete z niego <i>półdrzewo</i> od dolnego końca aż do połowy	—	—	12	5 $\frac{1}{2}$
od połowy do górnego końca	—	—	11	5
c) rzniete z niego <i>krzyżowe drzewo</i> od dolnego końca aż do połowy	—	—	6	5 $\frac{1}{2}$
od połowy do górnego końca	—	—	5 $\frac{1}{2}$	5
2. Pospolite grube drzewo . .	40—45	10—11	—	—
a) rzniete z niego <i>całe drzewo</i> , od dolnego końca do połowy	—	—	10	9
od połowy do górnego końca	—	—	9 $\frac{1}{2}$	8
b) rzniete z niego <i>pół-drzewo</i> , od dolnego końca do połowy	—	—	9	5
od połowy aż do górnego końca	—	—	8 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$
c) rzniete z niego <i>krzyżowe drzewo</i> od dolnego końca aż do połowy	—	—	5	4 $\frac{1}{2}$

Gatunek drzewa	Całe pnie		przerzniete drzewo	
	dlugość	grubość w wierz:	sze- rok:	gru- bość
	Stóp	Cali	Cali	Cali
od połowy aż do górnego końca	—	—	4 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$
3. Średnie drzewo	36 do 40	8 do 9	—	—
a) rznięte z niego <i>całe drzewo</i>				
w 1-jej połowie	—	—	8	7
w drugiej połowie	—	—	7 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$
b) rznięte z niego <i>poł-drzewo</i> ,				
w pierwszej połowie	—	—	7	4
w drugiej połowie	—	—	6 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$
c) rznięte z niego <i>krzyżowe drzewo</i> ,				
w pierwszej połowie	—	—	4	3 $\frac{1}{2}$
w drugiej połowie	—	—	3 $\frac{1}{2}$	3
4. Małe drzewo	30—36	6 — 7	—	—
Nie bywa rznięte z powodu nader małej grubości				
5. Bałowe pnie	30	5	—	—
rznięte bywają tylko na pokład mostów i wydają po 2 bale kaźden				
	24	2 $\frac{1}{2}$	—	—
6. Żerdzie do lat	25 do 30	3 — 4	—	—
bywają przelupane, i kaźda wydaje 2łaty po				
	20	1 $\frac{1}{2}$	—	—

Grubość balek i innych rozmaitych sztuk drzewa składających całą ciesielkę, powinna być jak najściślej zastosowana do wielkości budowli, a osobliwie do szerokości onej i do ilości środkowych ścian znajdujących się w podłuż, które najwięcej do dźwigania całego pokrycia domu przyczyniają się. Podzieliwszy zatem budowlę na trzy klasy, to jest na wielką, na średnią, i na małą,

przylączamy tu następującą tablicę, wskazującą grubość jaką wszystkie sztuki drzewa w budowlu mieć powinny.

Grubość i Nazwisko (*) Sztuk Drzewa	Budowle		
	wielka	średnia	mała
	Cali	Cali	Cali
Na Balki	10do12	9—10	8—9
„ Podwaliny lub ławy	9—10	8— 9	7—8
„ Podnosze	10—12	9—10	8—9
„ Opaski	9—10	8— 9	7—8
„ Słupki	9— „	8— „	7— „
„ Murlaty	6— „	6— „	6— „
„ Poddaszne ławy	11—12	9—10	8—9
„ Poddaszne opaski	9—10	8— 9	7—8
„ Szybry w leżącym dachu	12—14	11—12	10—11
„ Dachbanty	7— 8	6— 7	5—6
„ Szpanrygle	9—10	8— 9	7—8
„ Podnosze w dachu	10—12	9—10	8—9
„ Kielbalki	8— 9	7— 8	6—7
„ Banty czyli Hanbalki	7— „	6— „	5— „
„ Narożne krokwie	10—12	9—10	8—9
„ Krokwie	8— „	7— „	6— „
„ Pół-krokwie	8— „	7— „	6— „
„ Przypuśnice lub knaggi	6— „	5— „	4— „
„ Dachrygle	6— „	5— „	4— „
„ Szybry w stojącym dachu . .	9—10	8— 9	7—8
„ Zastrzały	9— „	8— „	7— „

Wyrachowanie ilości drzewa potrzebnego na budowle jest tak obszerne i trudne, że bardzo często, pomimo przylączenia nawet dodatku znacznego do ilości rachun-

(*) objaśnienie wyrazów i nazwisk, patrz Alfabetyczny zbiór, w końcu niniejszego dzieła.

kiem ustanowionej, drzewo oznaczone w kosztorysie niewystarcza i wprowadza budowniczego w kłopot. Dla zapobieżenia zatem takowej niedogodności, i ułatwienia sposobu wynajdowania z krótkością i pewnością ilości materiału, przytaczamy tu następujące prawidła, pomocne w wykonaniu rachunku z większą dokładnością:

RUSZTY.

Balki i bale z których składają się *leżące ruszty*, podobnie jak i rusztowe pale, bale, szpuntpale i szpuntbale do palowych rusztów, mierzą się na łokcie lub na stopy, a ilość pniów drzewa i pilowcu podług ich grubości i długości. Na balki i na pale używane bywa całe drzewo, na szpuntpale pół-drzewo; a na szpuntbale i na pokład rusztów używa się 3 lub 4 calowych bali.

DREWNIANE ŚCIANY.

- 1) Summa bieżących stóp na *podwatiny* lub *podciągi* wynajduje się przez dodanie razem wszystkich ścian podłużnych i poprzecznych. Bierze się do nich pół-drzewa z pospolito-grubych sztuk, albo całego średniego drzewa.
- 2) Zmierzywszy długość wszystkich ścian mających jednakową wysokość, podzieliwszy summę (gdy słupki w rysunku nie są oznaczone) przez 3 albo $3\frac{1}{2}$ stóp, jako zwyczajną ich odległość od siebie, i pomnożywszy potem takowy iloraz przez wysokość piętra, znajdzie się liczba stóp na *słupki*, do któ-

rych używane bywa krzyżowe drzewo z pospolito-grubych sztuk, albo pół-drzewo z średnich sztuk.

- 3) Summa bieżących stóp frontowych ścian; tudzież wewnętrznie równoległo przechodzących ścian, wydaje liczbę stóp na *opasne sztuki*, do których bierze się pół-drzewo z średnich sztuk.
- 4) Długość wszystkich ścian rozmnożona przez ilość razy jaką te zaryglowane być mają, wydaje liczbę na *rygle*, robione powszechnie z krzyżowego drzewa pospolito-grubych sztuk.

BALKOWANIE.

Kiedy budynek ma być pokryty dachówką, to zwyczajne oddalenie balek mieć powinno po $3\frac{1}{2}$ stóp od jednego środka do drugiego. Jeżeli zaś budynek niema dźwigać wielkiego ciężaru, wtedy dosyć jest oddalić balki na 4 stopy, a przy słomianém lub gontowém pokryciu dachu i 5 do $5\frac{1}{2}$ stóp odległości od jednego środka do drugiego.

- 1) Summa bieżących stóp balkowych, które zwykle z całego drzewa biorą się, a z pół-drzewa tylko do domów niemających wielkiej szerokości, może być wynaleziona bez rysunku, przez podzielenie frontowej długości domu, przedziałem balek, i rozmnożenie wynikłego ztąd ilorazu przez szerokość domu.
- 2) *Przetrumfowania* z całego lub z pół-drzewa, wypadają tylko przy wschodach albo przy kominowych rurach: można zatem wynaleźć liczbę bieżących stóp przez dodanie szerokości otworu wschodów, i dubeltowej długości kominowych rur, skoro te niemożną być przeprowadzone między balkami.
- 3) Summa frontowych długości wydaje liczbę stóp krzyżowego drzewa na *murlaty*.

WIĄZANIE DACHU Z DUBELTOWO STOJĄCYM STOLCEM.

- 1) Ile wyrachowało się dachowych balek, tyle też będzie potrzeba *par krokwi* krzyżowego drzewa z pospolito-grubych sztuk, albo pół-drzewa z średnich sztuk, lub nakoniec całego drzewa z małych sztuk; rozmnożywszy zaś te przez długość, będzie liczba podłużnych stóp na krokwie.
- 2) Dwa razy wzięta dubeltowa długość frontu, wydaje liczbę bieżących stóp pół-drzewa na *Opaski* czyli *Dachramy*.
- 3) W pokryciu dachówką rachuje się między dwoma głównemi związaniami *trzy*, a w pokryciu gontami albo słomą *cztery* próżne wiązania; przeto więc, liczba krokwi podzielona przez 3 lub 4, wydaje ilość *słupków* krzyżowego drzewa z grubych sztuk, albo pół-drzewa z średnich sztuk: rozmnożywszy zaś tę przez zwyczajną wysokość 7 lub 8 stóp, będziemy mieli liczbę bieżących stóp drzewa.
- 4) Długość *kielbalków* (pospolicie równa połowie szerokości budowli) pomnożona przez ilość balek, wydaje liczbę stop potrzebnych pół-drzewa z średnich sztuk.
- 5) Ile wyrachowanych jest par krokwi, tyle potrzeba też *knagów* czyli *przypuśnic* z krzyżowego drzewa, mających długość zastosowaną do sterczenia gzym-su, i leżących przeto na pojedynczych, na podwójnych, i na potrójnych trempłach, równie z krzyżowego drzewa podłożonych.
- 6) *Hanbalki* czyli *Szturmbanty* które potrzebne bywają tylko do bardzo szerokich domów dla podpierania górnej części krokiew, i robią się z krzyżo-

wego drzewa grubych sztuk, albo z pół-średniego drzewa, powinny być ilości równej kielbalków i mają podług prawideł połowę ich długości.

7) Podwójna ilość słupków rozmnożona przez 4 lub 5 stóp wydaje liczbę stóp krzyżowego drzewa na *miecie* czyli *stolcowe banty*.

8) *Drewniane gible* zajmują oprócz kielbalków, jeszcze słupki i rygle z mocnego drzewa krzyżowego i rachują się na stopy lub łokcie.

WIĄZANIE DACHU Z DUBELTOWO LEŻĄCYM STOLCEM.

1) *Ławy i Opaski* z półdrzewa, czynią przy wyrachowaniu podwójną długość frontu w stopach lub łokciach.

2) Ile znajduje się głównych związań tyle powinno liczyć się *Szpanryglów* z pół-drzewa, mających kilka stóp mniej długości od kielbalków.

3) Drzewo do *Bantów* pomiędzy stolcowymi słupkami z mocnego krzyżowego drzewa wynajduje się: gdy przyjmiemy zawsze 8 bantów między dwoma głównymi związaniami na obydwie fronty, i pomnożemy takową sumę przez 6, 8 albo 9 stóp, stosownie jak odległe od siebie są krokwie.

4) Inne zaś *drzewo do wiązania* liczy się tak jak w dubeltowo-stojącym stole.

PULPITOWE CZYLI PULPITOWE DACHY.

Pulpitowe dachy, mające tylko po jednej stronie płaszczyznę pochyłą, a po drugiej prostopadle stojącą ścianę wysoką, bywają również w prostych i w piętrowych czyli mansardowych dachach. Sposób obrachowania drzewa jest ten sam co i poprzedzających, z tą tylko ró-

żnicą, że do pułpitowych dachów mierniej szerokości rachuje się na stolec tak zwaną *kozłową opaskę* składającą się z opaski idącej wzdłuż budynku z pół-drzewa, z słupków oddalonych od siebie 12 do 16 stóp z mocnego krzyżowego, i z bantów słabego podobnegoż drzewa. Prócz tego należą tu *krokwie* z mocnego drzewa krzyżowego, *knagi* i *tremple* z słabszego; a do wysokości ściany *podwalina* lub *ława* z pół-drzewa, *opaska* i *słupki* z mocnego krzyżowego drzewa, i 1, 2, 3, lub 4 *zaryglowania* z słabego drzewa krzyżowego, które rachują się wiadomym już sposobem.

W A L M Y, (walmowe, wielo-okapowe dachy).

Długość *narożnych krokwii* u dachów, wynajduje się przez wymierzenie onej na rysunku, podobnie jako i *pół-krokwii* czyli *Szyfiszparów* które stawiane bywają w tej samej od siebie odległości i z tego samego drzewa co krokwie.

BALOWE DACHY

w mieszkalnych domach, oprócz zwyczajnie przechodzącej balki z całego drzewa i murlatu z krzyżowego drzewa potrzebują: — dubeltowo razem przybitych desek lub tarcie na krokwie, łączanych zastrzałów pod krokwiami, wierzchnego balu i słabych knag z balów lub z małego krzyżowego drzewa. W innych zaś budynkach, potrzebują jeszcze podwaliny z pół-drzewa na której wspierają się krokwie spuszczone wewnątrz aż do dołu; a na miejsce głównej balki małych tylko sztychów, w których krokwie zawarte bywają.

Krokwie mierzą się pospolicie podług ich łukowości na profilu; biorąc liczbę stóp na $1\frac{1}{2}$ calowe deski, po-

dwójną, i podzieliwszy znaną sumę stóp przez zwy-
czajną długość deski, (stóp 20), okaże się ilość desek ja-
ka na jedną krokiew potrzebna będzie.

ŁACENIE DACHÓW CZYLI PRZYBIJANIE ŁAT NA DACHACH.

W pokrywaniu dachówką, oddalają się łąty po $5\frac{1}{2}$, 7
aż do 8 albo 11 do 12 cali jedna od drugiej. Skoro
więc wiadomą zostanie przez porachowanie dachówek li-
czba rzędów wypadająca na jedną płaszczyznę, tedy po-
trzeba tylko ilość łąt wychodzących na jedną długość fron-
tową, rozmnożyć przez rzędy dachówek dla otrzymania liczy-
by takowych łąt na całą stronę dachu. Podwoiwszy po-
tém znaleziony iloczyn, wypadnie całkowita ilość łąt na
cały dach, które powinny być rachowane tylko po 20
stóp długości. W pokrywaniu zaś słomą, łąty oddalo-
ne bywają pospolicie po ośmnaście cali jedna od
drugiej.

I tak np. przypuśćmy jakiego budynku długość da-
chu na 80 stóp, a szerokość 40 stóp i $5\frac{1}{2}$ calową odle-
głość łąt czyli 68 rzędów: wypadnie zatem na jedną fron-
tową długość $\frac{80}{2} = 4$ łąt, albo na jedną stronę dachu,
 $4 \times 68 = 272$; a na obydwie strony 544 sztuk czyli $9\frac{1}{3}$
kóp ordynaryjnych łąt.

Zdoświadczenia także okazuje się iż:

Do 1. kwadratury czyli do $36 \square$ łokci pojedynczego dachu
przy $7\frac{1}{2}$ calowej odległości łąt potrzeba . $11\frac{1}{2}$ sztuk łąt.
Do 36 kwadratowych łokci dubeltowego da-
chu przy $5\frac{1}{2}$ calowej odległości $15\frac{1}{2}$ sztuk łąt.

- Do 36 kwadratowych łokci koronowego dachu przy 11 calowej odległości. 8 sztuk lat.
- Do 36 kwadratowych łokci gontowego dachu przy 12 calowej odległości lat $7\frac{1}{4}$ sztuk lat.
- Do 36 kwadratowych łokci słomianego lub trzcinowego dachu przy 18 calowej odległości lat 5 sztuk lat.

GONTOWE POKRYCIE DACHU.

Gonty sosnowe jakie używane bywają powszechnie do pokrywania dachów, mają pospolicie 1 łokieć długości a 4 do 5 cali szerokości. Jedna ich strona podłużna jest zakończona ostro w kształcie klinu, a druga będąca grubsza na $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ cala zajmuje w sobie fałc czyli fugę przeznaczoną do mieszczenia ostrego brzegu drugiego gonta, który przykładą się zwykle jak najściślej obok tegoż pierwszego, i nakoniec obadwa do lat przybijane bywają łatwałami.

W wyborze gontów, osobliwie na to uważać trzeba, żeby takowe niebyły połupane albo krzywe, gdyż niemożliwyby się łatwo i bez znacznego ociesywania ostrza w fałce wtykać. Kolor czerwoniawy albo *luczywa*, jest znakiem zdrowego i dobrego gatunku drzewa z którego gonty zrobione zostały; inne bowiem wpadające w popielaty lub niebieskawy, powinny być odrzucone jako bardzo skłonne do prędkiego zepsucia się na deszczu.

Doświadczenie okazało że do 1 kwadratowego łokcia pokrycia jakiegokolwiek dachu, potrzeba 14 lub 15 sztuk gontów i 21 do 24 sztuk gontali: albo też do 36 kwadratowych łokci, $8\frac{1}{2}$ kóp gontów a 14 do 15 kóp gontali.

WIAŻĄCE SZTUKI WEWNĄTRZ BUDOWLI.

1. Podzieliwszy przez 3 lub $3\frac{1}{2}$ stopy całą długość sklejonej przestrzeni, znajdziemy liczbę *legarów* na podłogi, które po rozmnożeniu przez szerokość piwnic wydadzą ilość bieżących stóp potrzebnego na ten koniec grubego krzyżowego drzewa.
2. *Pół-drzewo na futryny* do drzwiów lub okien znajduje się przez dodanie do podwójnej szerokości drzwi, dubeltową onych wysokość, z dołączeniem na każdą stronę, ucha wchodzącego w ścianę, 6 do 12 cali długiego.
- 3 *Proste i składane w kącie, dymnikowe czyli kapowe sztuki* robione bywają zwyczajnie z całego drzewa stosownie do wielkości ognisk.

STAJNIE DLA KONI I OBORY DLA KRÓW.

Bale do *żłobów* rachują się na bieżące stopy: do 1 stopy takowego żłobu potrzeba 3 stóp, $2\frac{1}{2}$ do 3 cali grubych balów sosnowych. *Słupki żłobowe* z pospolitego drzewa całego, mają 4 do 5 stóp długości: *legary* z mocnego krzyżowego drzewa 8 do 10 stóp, *filary* czyli *słupy* z słabego drzewa całego 7 stóp, a *podkładane bale* 2 lub $2\frac{1}{2}$ cali grubości i 10 cali szerokości.

Do obór potrzeba przy niespajanych lecz całkowicie wydrążonych żłobach—podwaliny z półdrzewa rozciągającej się wzdłuż jednej ich strony, i w odległości 15 stóp przechodzących słupków, a czasem pojedynczych albo podwójnych podciągów z całego drzewa, ryglów, małych dążków

do przedziału stanowisk, i parociągów z $1\frac{1}{4}$ cali grubych desek, wyprowadzonych aż do szczytu dachu.

NATYKANIE CZYLI SZTAKOWANIE.

Do jednéj kwadratury glinowych przegród rachuje się $\frac{1}{2}$ sztuki, a do jednéj kwadratury płaszczyzny każdego piątra w świetle, $\frac{3}{4}$ sztuk odartego drzewa które, równie jak i średni budulec 40 stóp długie a 8 lub 10 cali grube u wierzchniego końca być powinny. Jeżeli zaś przychodzi ich użyć na odrzynki czyli odrzuty z tartakowych kłóców do szтакowania, to wypadnie do 5 lub 6 stóp długości balek przy 3 stópowej szerokości ogródki 21 stóp odrzynku, mającego blisko $1\frac{1}{2}$ do 2 cali grubości a 10 cali szerokości.

Przy obliczaniu ilości drzewa potrzebnego do szтакowania, rachuje się bardzo często do wiszących czyli sufitowych przegród jeszcze raz tyle sztuków ile do stojących czyli do ściennych przegród, kiedy tamte mają być gęsto, te zaś rzadko i rozlegle szтакowane. Wychodzi więc w wiszących przegrodach na każdą stopę długości 4 sztuków 3 stopy szeroko, a w stojących przegrodach 2 sztuków 3 stopy wysoko. Jeden sążeń drzewa mający 6 stóp szerokości i wysokości a 3 stopy długości, wydaje 480 sztuków, łatwo więc będzie znaleźć liczbę sążniowego drzewa:

1. *w sufitowych polach*, gdy wszystkie bieżące stopy (to jest między-miejsca balek) rozmnoży się przez ilość sztuków wychodzących na 1 stopę długości, czyli 4 sztuk, i podzieli takowy iloczyn przez 480.
2. *w stojących polach*, gdy policzy się najprzód dłu-

gość ściany z odtrąceniem grubości wszystkich słupków; a potem gdy podzieli przez 3 stopy, czyli długość sztuków, całą wysokość ściany po odtrąceniu ryglów, końcem zaś otrzymania ilości sztuków na wysokość, mnoży się stopy długości ściany przez dwa i dzieli takowy iloczyn przez 480.

STOLARSKA ROBOTA.

Wszelkie bale dębowe i sosnowe, tudzież cale i półdeski stolarskie do różnych *drzwi* i *okien*, bywają rachowane na stopy lub łokcie; inne zaś deski bądź sosnowe bądź też dębowe jakie używają się na *posadzki*, na *lamperye* i tym podobne wykładunki, rachują się na kwadratowe stopy lub łokcie, i z tychże liczba sztuk dochodzoną bywa.

W S C H O D Y.

Summa całej szerokości i pół wysokości jednego stopnia wydaje summę wschodowych ścian czyli wangi do jednego stopnia na jedną stronę. Jeżeli więc rozmnoży się ta summa przez całą liczbę stopni, to iloczyn wyda ścienne drzewo do jednej strony, a wzięwszy go podwójnie, będzie do obudwóch stron; w rachunku tym należy zawsze liczyć przy wązkich wschodach 2 cale, przy szerokich zaś $2\frac{1}{2}$ do 3 cali grubości. Gdy podzielimy ogólną długość wszystkich stopni przez długość 2 calowego bala, wyniknie liczba bali potrzebnych na stopnie.

Pięć razy wzięta summa szerokości jednego stopnia

daje ilość potrzebnego drzewa mocnego krzyżowego na rygle do spoczników czyli podestów z przekątnemi zastrzałami; a podzieliwszy kwadratową powierzchnię spocznika przez kwadratową miarę stolarskiej deski, wyniknie liczba potrzebnych desek do wyłożenia zupełnego.

Wnioski z doświadczenia:

Następujące wnioski lubo niepodają ilości drzewa potrzebnego do ciesielki tak dokładnie jak poprzedzające prawidła, mogą jednak znacznie oszczędzić pracy i ułatwić wynalezienie ilości jego w wielu sztukach:

1. Dwa słupki, 2 sztybry (gdy te rachowane są) i 4 banty lub miecze do słupków, potrzebują w stojącym stolcu $\frac{2}{3}$ tyle całego drzewa, ile budynek w balce jest szerokim.
2. Dwa słupki, 1 szpanrygiel i 2 banty lub miecze potrzebują w leżącym stolcu prostych dachów, dwa razy, a mansardowych dachów $1\frac{1}{4}$ razy tyle stóp całego drzewa, ile budowla w balce ma szerokości.
3. Sześć razy wzięta długość wystawiania gzymsu, wydaje długość knagi czyli przypuśnicy.
4. W prostych dachach potrzeba na dachgible takiej połowy stóp drzewa, ile wynosi ich kwadratowa objętość.
5. Do wielkiej siennej luki (Heu-luke) 5 stóp wysokości a 3 stóp szerokości potrzeba z krokwią 8 razy tyle stóp drzewa, ile wysoki i szeroki jest otwór w świetle.
6. Do futryny na drzwi lub okno, potrzeba $2\frac{1}{2}$ razy tyle drzewa, ile otwór futryny jest wysokim i szerokim w świetle.
7. Dla wynalezienia potrzebnego drzewa na laufry, na rygle, na banty, i t. d. do bramy, wypada tylko

dość wysokość i szerokość bramy, i wziąć na pospolitą bramę do stodół 4 razy, a na wielką bramę zajezdną 6 razy tę sumę.

W podawanych na budowie anszlagach napotykamy częstokroć wyrazy, dla niebędącego technikiem, obce, i powiększej części z obcych języków w budownictwie przyswojone tak, że nie raz trudność zachodzi zrozumienia w anszlagu, co rzeczywiście jaki wyraz znaczy, jaką część lub częśćkę w budowlu przedstawia;—to więc spowodowało nas do zebrania ile tylko objętość pisma naszego dozwoliła, Wyrazów powszechniej w budownictwie używanych, i takowe w sposobie alfabetycznym dołączamy.

Dla bliższego zaś i specjalnego obeznania z wyrazami tego rodzaju, wyszło w r. 1843 w Warszawie, dziełko, pod tytułem:

Nomenklatura Architektoniczna czyli Słownik Ciesliczych wyrazów. przez P. K. Podczaszyńskiego.

ALFABETYCZNY ZBIÓR

POWSZECHNIEJSZYCH WYRAZÓW TECHNICZNYCH W BUDOWNICTWIE, I ICH ZNACZENIE.

A.

ABRYS (Abriss) Rysunek budowy, składa się z trzech części:

1. *Planta* czyli *Grundriss* przedstawia przecięcie poziome budowli.
2. *Przecięcie pionowe*, rysunek budynku przeciętego, z wykazaniem wymiaru części wewnętrznych budowli.
3. *Facjata* czyli *Elewacja*, wzniesienie, rysunek budowli widziany z frontu.

Anker, inaczej *kotew*, jest to sztaba żelazna płaska, lub kwadratowa, zakończona dwoma lub trzema odnogami zagiętymi śrubowo, iżby z muru w którym się osadza z łatwością wydobyta być nie mogła. Przy dawaniu gzem-sów robi się w kształcie lit: T. nad sklepieniem zaś dla znacznej ich długości składa się zwykle z dwóch sztuk połączonych z sobą ogniowami.

B.

BALASY (geländer) słupki przy galerji, lub balustradzie robione z kamienia, gipsu lub drzewa.

BANTY (Baender) przy wiązaniu ścian, dachów, pasy stolcowe, rozpora stolcowa (Spannriegel) co się pod rozporą krokwi znajduje, (Szpanrygiel pod kielbalką).

Belkowanie, gzemsowanie, brusowanie, tramowanie, związanie słupów tramem, nadtramem i okapem przy zakończeniu ściany. (Bindebalken).

Błok (Kloben) kółko złóbkowane do ciągnięcia po niém sznura z ciężarem, osadza się na osi.

Bonie, boniowanie (Bäurischwerke) ozdoba, wydatne kamienie w ścianie, pocięcie tynku na kształt kamieni.

1. Brewno, patrz *Budulec*.

2. Bruss, trama, drzewo grube na 4 kanty ociosane.

3. Brussowanie, patrz *belkowanie*.

4. Budulec, drzewo ociosane do użytku budowlanego, które może być grube, średnie i cienkie, (brewno).

Buksztelle, (Bogen-stellung, Bogengerüste) kręgi, krążyńy, łuki z desek, rusztowanie do robienia sklepień.

C.

Calec, ziemia mocna pod fundamenta, grunt twardy i stały.

Ciesielski zamek, (Verbindung) łączenie drzewa z drzewem za pomocą *wrębów* i *nacięć*.

Cokuł, odsadzka, mur liczący się od poziomu,— od bruku do podłogi parterowej.

Czeluść, otwór ogniska w piecu.

Czop, (Zapfen) przy spajaniu drzewa, część wydatna przez zaciosanie, wpuszczona w wydrążenie sobie odpowiadające.

D.

Dachy: są różne.

Dach jedno-spadkowy, pulpitowy, (Pultdach).

Dach na dwa okapy, dwuspadkowy, szczytowy, (Giebel dach).

Dach wielo-okapowy, namiotowy, (Walmdach).

Dach wokoło okapowy, stożkowy, ostrokągowy.

Dach o czterech spadkach.

F.

Fale, (pfelz, pfalz) brzegi wydrążone, np. w tarcicach, gontach, dla spojenia z drugimi.

Filunek, (filung), otoczenie wznioślejszemi brzegami powierzchni np. w murze, dna we drzwiach.

Fronton, przyczolek, (frontispice, Vosgiebel) frontowy szczyt domu.

Futrowanie, cembrowanie, okładanie kamieniem, murem, lub drzewem muru, studni i t. d.

G.

Gąsior, dachówka wypukła do nakrywania dachu i na grzbiecie po krawędziach.

Gibel, (Giebel) szczyt, ściana szczytowa, patrz *szczyt*.

Grzęda, (Hahnbalcken) przy wiązaniu dachu, rozpóra wyższa, grzęda, tram, belka, (balcken).

H.

Hahnbalcka, (Hahnbalcken) sztrumbant, przy wiązaniu dachu, małe i górne kielbalki zowią się hanbalkami, patrz *kielbalcka*.

J.

Jęta, (Dachbalken) trama, belka cieńsza, dachowa, w której po końcach osadzają się spodki obudwóch krokwi.

Jaskółczy ogon, w robocie ciesielskiej, jest sposób spojenia, wiązania z sobą kawałków drzewa, przez *nacięcie* u jednego kawałka, a *wręb* u drugiego, w kształcie ogonka jaskółczego, tak iż *nacięcie* z *wrębem* do siebie zupełnie przystają, i kawałki drzewa tém silniej łączą.

K.

Kalenica, snopki maczane w glinie do poszycia strzechy.

Kapitel, wierzch słupa, kolumny, bywa rzeźbą *zdobiony*.

Kielunek, (Kehle) wgłębienie, pochodzące od załamków dachu.

Kielbalka, służy przeciw nachyleniu się i gięciu krokwi.

Knagi, (Knagen) inaczej przypuśnice zwane, z krzyżowego drzewa przy wiązaniu dachu, służą do spadku wody deszczowej, żeby ta nie po ścianach lecz przynajmniej o $\frac{3}{4}$ lub 1 łokieć opodal ściekała.

Kobylice, kozły, (Rüst-bok) przy rusztowaniach, cztery nogi w tramiku, (patrz tramik) osadzone, służące do ułożenia na nich rusztowania, pomostu.

Kostka, sześcian prostokątny, bryła zawarta sześciu kwadratowymi ściankami.

Kotew, patrz *Anker*.

Koziół, patrz *Kobylice*.

Krajnik, wieniec, gzyms, górna część belkowania, czyli tramowania, formująca okap przy kolumnach, słupach.

Kragasztyny, (Kragstein) w ścianach kamień od spodu krzywo-podciosany, ze ściany sterczący, do podpierania ściennego pasa, lub wysoku jakiego w murze.

Kragasztyny są, albo kamienne, albo drewniane, cięśle nazywają je śmigami.

Krokiew, (Sparren) kawałek drzewa, tramik, współ z drugim złożony, na podobieństwo lit. A. przy wiązaniu dachu.

Krzyżulec, belka na 4 sztuki czyli części przetrzięta, które się także zwykle używają do wiązania dachowego.

L.

Lamperja, tafłowanie, (Täfelwerk) ściana w pokoju u dołu drewnianą deską otoczona;—u malarzypas u dołu ściany zrobiony.

Laufry, słupki przy bramach, aby muru przez wjeżdżanie nie psuć.

Legary, (Traeger) podkłady do których się podłoga przytwierdza.

L.

Ława, (Dachstuhlswelle) podwalina stolcowa, w dachu.

Łuk, (Bogen) w sklepieniach, pas sklepiony w kształcie łuku.

M.

Miecz, (Trageband, Stütze) przy wiązaniu dachu zastrzał ukośny wiążący razem słupek stolcowy z kielbalką,

Międzytramie, przestrzeń między jedną a drugą balką.
 Murlat, (Mauerlatte) sztuka drzewa leżąca na murze, na niej spoczywają balki. W drewnianych budynkach nazywa się to *Ocapem*, płatwą ścienną.

N.

Nasyp, ziemia lub gruz na pułapie ślepym dla ciepła dawane.

O.

Obrębek, spajanie blach przy zachylaniu ich brzegów, Szew w robocie blacharskiej.

Ocap, płatwa ścienna, oczep, patrz *Murlat*.

Okap, (Dachtraufe) dach nad ścianę wypuszczony, aby woda po ścianach nie ściekała i aby uczynić wygodniejsze około domu przejście w czasie deszczu.

Okno stropowe, miejsce na komin, albo na wschody pomiędzy belkami zostawione.

Opaska, wexel, (Dachstuhlsette) sztuka drzewa wzdłuż dana, wiążąca słupy na których dach się opiera za pomocą krokwi.

Opierzenie, znaczy obicie ściany deskami.

Ostrzew, (Raucher) rodzaj drabiny, drzewo nabite kółkami drewnianymi czyli szczeblami, do włożenia na mur, na drzewo przy budowli.

Otoczyna, patrz *filung*.

P.

Pacha (Gewölbewinkel) w sklepieniu, miejsce próżne ponad grzbietem sklepienia.

Pas stolcowy (Spannriegel) łączący przy wiązaniu dachu, opaskę pod krokwiami, bant.

Paz, (zobacz *falc*).

Płachetka, w murowaniu, powierzchnia łącząca inne proste lub krzywe, np. nad oknami, drzwiami.

Podciąg, siestrzan, (Tragebalken, unterzüge) belka trzymająca na sobie przeszło innych balek.

Podkładzina, podwalina, (Unterlage) drzewo służące za spód w ścianie drewnianej, albo w dachu pod słupami.

Podłoga ślepa, dająca się pod posadzkę taflową.

Podnosze, w wiązaniu dachu płatwa stolcowa.

Podnóże, (Saülenstuhl) przy kolumnie, słupie, czworogran za podstawę okrągłej kolumnie służący, podkład, baza.

Podsiebitka, przy suficie, powłoka wapna z gipsu na trzcinie.

Podstawa, fundament przy kolumnie, słupie, na ziemi.

Podstopek krokwi (Stichbalken) krótka belka pod końcem krokwi, sztych.

Podwalina, przycieś, patrz *podkładzina*.

Podziałka, skala, (Maasstab) linijka prosta, na której mieści się podział miar długości, do użytku przy rysunkach budowli, pomiarach geometrycznych.

Pokład, pomost, tło, *pomost* zowią gdy z drewna jest ułożony, *pokład* gdy z kamieni, *bruk* w stajniach, podłoga.

Polepa, robi się z gliny i słomy, lub też z gliny, pilśni, plew i popiołu, służy do wylepiania pułapów i niekiedy do ścian drewnianych.

Półczyna, drzewo połowiczne, gdy belka na dwie części przecięta, część taką zowią *półczyna*—*półdrzewo*.

Pomost, patrz *pokład*.

Posilek, w *ciesielstwie*, kawałek drzewa dla mocy dodawany, np. w zamku ciesielskim, pięcie, przy spajaniu.

Posowa, ściel, pokład z desek, żerdzi lub chrustu na belkach, gliną polepiony.

Powała, (Schwellenwerk) przy dachach, wiązanie kraciaste, — przedział każdego piątra uformowany z belek, pułapu i polepy nazywamy powałą.

Przepierzenie, ściana cienka z deszczek lub cegły rębem układanej, dla przedzielenia pokoju.

Przetrumfowanie, patrz *trumfowanie*.

Przęsło, w parkanie, sztachetach, osadzenie razem sztachet, szczeblów złożonych, do postawienia parkanu. Część parkanu, sztachet, lub jakiegokolwiek ogrodzenia zawarta pomiędzy dwoma słupami przyległemi, nazywa się przęsłem.

Przycieś, patrz *podkładzina, podwalina*.

Przyczolek, patrz *fronton*.

Pułap, strop, sufit z podłogą na tymże suficie będącą. *Pułap ślepy*, jest to wyłożenie deskami miejsc pomiędzy belkami dla nasypiania gruzu pod dającą się na wierzchu podłogę. Dwa są gatunki pułapu, jeden poddaszny a drugi między piętami; pierwszy różni się od drugiego tém: że deski pułap formujące układają się na balkach — na zakładkę. W drugim zaś deski wsuwają się do czoła pomiędzy belki, na których ubija się polepa; i dla tego że jest niewidzialnym, nazywa się ślepym.

R.

Rapować, przy *murowaniu*, pierwsze narzucenie ściany tynkiem grubym czyli wyprawą wapna z grubym piaskiem, która się wygląda.

Rówek, część zagłębiona w sposobie rowku w tarcicy do spojenia z drugą, na boku której, jest odpowiednia temuż rowkowi część wystająca, która się nazywa *wpustem*.

Rozwora, rozpora, w *ciesielstwie* drzewa kawalek, pomiędzy inne wpędzony, dla rozparcia onych, jakby szczebel w drabinie.

Ruszt, pokład na fundamenta, kratowanie.

Rygle, (Riegel) wiązanie w ścianach, poziomo leżące kawalki drzewa, pomiędzy słupami i zastrzałowemi bantami, ukośnie stojącemi. Od spodu ściany jest *podwalina*, a góry *opaska płatwa* czyli *ocap*, a w środku równoległe do nich są *rygle*, tu jeszcze gdy dodamy: *słupy* i *zastrzałowe banty*, a nad *opaską*, *ocap* i *belki*, będzie cały zewnętrzny skład budowli pod dach.

Rzeszot dachowy, krata z lat pod krycie dachu przygotowana.

S.

Siestrzan, patrz *podciąg*.

Skala, patrz *podziałka*.

Skobel, cienki kawalek żelaza zgięty w kształcie szczypców, z dwoma ostreimi końcami do wbijania w drzewo.

Słup, sztyber, (Stublsaülen) słupy, w ścianach drewnianych, stoją na podwalinach za pomocą wpuszczonego czopu.

Stępka, gniazdo (Zapfenloche) wycięte dziury w balach, w które się zasadzają słupy.

Stojec, storezyk, stolec, słupek w wiązaniu dachu, bywa albo stojący, albo leżący do wspierania krokwi.

Przez wyraz stolec rozumie się związanie krokwi ze słupkami, płatwami i kielbalkami.

Stolowanie, (Bretterdecke) układanie desek na powale, lub na podłogę.

Storeczyk, patrz *stojec*.

Strop, patrz *pułap*.

Strzepia, sztrab, (Verzahnung) wysławianie umyślnie cegieł w murze dla połączenia z nim tego, który dalej będzie się prowadzić.

Światło, szerokość lub wysokość zmierzona np. drzwiów, okna, muru; mówi się np: światło między belkami, słupami, to jest odległość między jedną belką a drugą, między jednym a drugim słupem.

Szablon, szablon, model rysunku, naturalnej wielkości z deszczki wyrzynięty, podług którego robota w budowlu ma być wykonana.

Szczyt (Giebel) ściana w trójkąt pod dach zakończona.

Szpanrygle, patrz *Banty*.

Sztrakowanie, wykładanie żerdziami sufitu.

Sztaki, żerdzie.

Szyber, blacha do zasuwania komina, zaś przy wiazaniu dachu jest to samo co kielbalka w stojącym dachowym stolcu.

Szyja, u kapitelu, część liściem ozdobiona.

T.

Tarka, deszczka mularska z rękojeścią, do gładzenia tynku.

Tło, patrz *pokład*.

Trama, patrz *Brus*.

Tramik, cieńszy kawałek drzewa ciesielskiego, belka cięsza, beleczka patrz *Jetka*.

Tramowanie patrz *Brusowanie*.

Trumfowanie, przetrumfowanie, znaczy ułożenie otworu do wyprowadzenia wschodów i kominów.

Trzon, w kolumnie, środkowa część kolumny, słupa, licząc bez podstawy i kapitelu.

W.

Watek, pierwiastek, watek budowlany, nazywa się każdy materiał z którego budowa lub część jej być mogą np. watek kamienny, drzewny, żelazny. i t. p.

Węgiel zrzebu, róg ściany w budynku.

Wexel patrz *opaska*.

Wiązanie, połączenie różnych części drzewa np. w dachu, murlatu, balek, krokwi, kielbasków, giblowych sztybrów, stolcu lub sztybru, słupów, przypusnie albo knagów.

Wieniec, patrz *Krajnik*.

Wozem, układanie cegły w poprzek muru, mówi się: kłaść cegłę, jedną przez głowę a drugą wozem, to jest jedną w zdłuż, a drugą w poprzek.

Wpust, patrz *rowek*, rówek.

Wręb, w ciesielstwie, zacięcie drzewa odpowiednio drugiemu przy spajaniu kawałów drzewa.

Wylot, luneta w sklepieniu, otworyna okna, drzwi lub dla odwrócenia w pewne miejsce ciężaru sklepienia.

Wylotowy komin, komin prosty przez który wskrós przejrzeć można.

Wyprawa ścienna, tynk, narzucenie ściany zaprawą z wapną lub gipsu.

Z.

Zamek ciəsielski, patrz *ciəsielski zamek*.

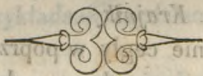
Zaprawa wapienna, mieszanina wapna z piaskiem za pomocą wody.

Zastrzał, sztuka obrobionego drzewa, utwierdzona czyli wczopowana w *podwalinie i opasce*.

Zastrzałowe banty, patrz *Rygle i dodatek* tam zamieszczony.

Zazębienie, spajanie drzewa za pomocą wycinanych zębów jak u pily trackiej.

Zrąb (Zulage) ściana złożona z drzewa obrobionego lub okrągłego.—Mówi się: że budowle jakie wyprowadzone są po zrąb, to jest: że na ich ścianach mogą już belki być zaprowadzone.

2.

Zainwek cieszelski, pałac cieszelski zamek.

Zaprawa wapniana, mierzana wapią z piaskiem w pomocy wody.

Zastęzał, szlaka obrabianego drzewa, utwierdzone były wcinowanymi w podziałki i spazie.

Zastawowe hantły, pałac Angla i domki tam to mieszczony.

Zaigłnienie, spójanie drzewa za pomocą wycinanych zębów jak u pily trzcinowej.

Złaz (Zulaga) sciana złożona z drzewa obrabianego lub okrągłego. Mówi się: za budowie jak: wyprowadzone są po zgrab. **ЗЕТАСОО** meki był zaprawa.

W roku 1845 ogłoszoną została w Warszawie drukiem:

Mysł o uregulowaniu handlu okowitą, za pomocą Spółki Akcyjnej, — napisał Jan N. Herman b. Dyr: Żyw: Wojsk b. X. War: b. Radca Kom: Centr: Likw: Członek Tow: Rol: Kr: Sas: i t. d.

Celem spółki być ma, skupować okowitę i nagromadzić kapitał nakładowy, aby za pomocą onegóż, podnieść ceny okowity, zapewnić jej odbył i nadać temu produktowi przymiot płodu wywozowego.

Odsyłając czytelników naszych do wzmiątkowanej książeczki niektóre paragrafy z niej umieszczamy, aby przez to zwrócić uwagę ziemian na przedmiot tyle ich obchodzący: przy względzie: iż przedsiębiorstwa w połączonych siłach, z gruntowną znajomością rzeczy, trafnie i odpowiednio uorganizowane, znakomite przynieść mogą korzyści.

§. 1. Spółka, pod firmą „Spółka Wyrobów Wódczanych,” zawiązuje się na lat 12.

§. 2. Składać się będzie z Akcjonariuszów dwóch klas:

Klasa I. Akcjonariusze właściciele gorzeln.

— II. Akcjonariusze kapitaliści.

§. 4. Każdy akcjonariusz klasy I, dostawi co rok w czasie od 1 Listopada do 1 Kwietnia, 8,000 garncy okowity próby 10tej z dodaniem po 2 od sta na uschnięcie, a to w cenie jaką Komitet spółki ustanawiać będzie, (patrz niżej §. 25).

Każdy Akcjonariusz klasy II. zapłaci za jedną akcyę po złp. 500 w dwóch ratach, pierwszą złp. 250 przystępując do spółki, drugą przy otrzymaniu akcyi.

§. 6. Każdy akcjonariusz klasy I. otrzyma przy dostawie okowity całkowitą należność za takową.

§. 9. Spółka zaprowadzi najlepiej wydoskonalony aparat do dystylowania okowity — podług najuczeńszych Chemików i Dystylatorów.

§. 10. Wyrabiać się będzie arak w gatunku najdoskonalszym.

§. 12. Po ustaleniu i zaprowadzeniu porządku wewnętrznego i nadaniu należytego ruchu czynnościom, Dyrektor spółki rozpocznie korespondencyą z domami lub towarzystwami handlowymi zagranicznymi i wszelkich dołoży starań, aby spirytus na apparatach spółki oczyszczony, zagraniczny znalazł odbyć.

§. 25. Ustanowi się Komitet nadzorczy z 6 akcjonariuszów w połowie klasy I. w połowie klasy II.

UWAGA. Paragraf 4, 6, 14, i 29 w dzielu umieszczony, mają podlegać zmianie, dlatego tu §. 4 i 6 położono podług zmian, jakie są zamierzone.

SPIS PRZEDMIOTÓW

W NOWORODCZNIKU NA R. 1846 ZAMIESZCZONYCH.

DZIAŁ I.

TREŚĆ PRAWA CYWILNEGO, OBEJMUJĄCA PRZEPISY KAŻDEMU
OBYWATELOWI NIEZBĘDNIIE DO WIADOMOSCI POTRZEBNE.

Ogólna zasada prawa str. 1

Prawo Cywilne, podział kodexu Cyw: Kr: Pol;

A: *O prawach Osobistych.* Stan Cywilny,
środek nabycia.

Powód utraty Stanu Cywilnego lub zawieszenie
w używaniu onego 2 — 3

Właściwość Sądów Król: zamieszkanie, nieo-
becność od 4 do 6

Akta Stanu Cywilnego — 7 — 8

Małżeństwo. Warunki do zawarcia, przeszko-
dy, zapowiedź, obrzęd Ślubu, nieważność,
skutki unieważnienia, Ustanie pożycia małż:
przez rozłączenie, Sady do spraw małż:
prawa wynikające z małżeństwa, Stosunki
majątkowe prawem ustanowione, Stosun-
ki majątkowe umówione, Rząd posagowy,
Wspólność majątkowa, Prawa ze śmierci
małżonka wynikające dla pozostałego,
Obowiązki z małżeństwa wypływające — 9 — 24

Wywód rodu, Dzieci prawe. Dowody rodu
dzieci prawych, Dzieci naturalne, Upra-
wnienie, Uznanie, Przysposobienie, Wa-
runki przysposobienia, formy przysposo-
bienia, skutki przysposobienia — 25 — 32

Opieka dobrowolna, Władza rodzicielska,
Maloletność, Opieka, Prawna, Opieka te-
stamentowa, Opieka nadana, Rada fami-
lijna, Skład rad rodzinnych, Obowiązki i
władza Rady rodzinnej, Powody uwolnie-
nia się od opieki, Powody niezdolności
do sprawowania opieki, Powody do złożenia
opieki, Obowiązki opiekuna głównego,

Obowiązki szczególne matki głównej opie-	
kunki, Obowiązki opiekuna przydanego	— 32 — 46
Ustanie opieki, Skutki sprawowania opieki,	
Usamowolnienie, Pozbawienie własnej wo-	
li, Przyczyny, Skutki, Ustanie, Ograni-	
czenie własnej woli	— 46 — 50

DZIAŁ II.

ALFABETYCZNY WYCIĄG Z DZIENNIKA PRAW KRÓL. POLSK.
OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW ADMINISTR. I SKARBOWYCH,
KTÓRE WŁASCICIEŁOM ZIEMSKIM, OBCEMI BYĆ NIEPOWINNY.

A.

Administracya Szpitalów parafialnych . . .	— 53 — 54
--	-----------

B.

Bank polski, Czynności Banku, Prawa i przy-	
wileje, o depozytach, przyjmowanie sum	
na przekaz, przyjmowanie kapitału na	
procent, O składach i pożyczce na zastaw	
plodów krajowych i towarów, Przedaż	
na wypłatę w ratach: Cynku, Machin rolni-	
czych. — O biletach Bankowych, — Pożyczka	
na dobra Ziemskie	— 55 — 73

C.

Cmentarze	73
---------------------	----

D.

Dozór nad temiz i ich reparacye	73 — 74
Drogi boczne lub polowe, drogi nie bite, ich	
rozświetlenie	75
Drogowego myta opłata	— 75 — 76
Dymy	76

E.

Elementarne szkółki	77 — 80
Exekucye Administracyjne	80

Gminy i obowiązki Wójta Gminy 80 — 83

I. Instytutu 83

K. Kara 83 i 84
Klasy służących 84 do 98

DZIAŁ III.

WYRACHOWANIA I WYKAZY POMOCNICZE W DZIAŁANIACH:
TOWARZ. KRED. ZIEMSK. — ROLNICTWA, HANDLU I PRZEMYSŁU
DOTYCZĄCYCH.

A). Procentowe.

1. Wykaz do wyrachowania wysokości
opłaty na ratę od pożyczek Tow. Kr.
Ziem. licząc od Zł. 100 do 1,000,000 od 101 do 102
2. Wykaz do obliczania kar za zale-
głość raty półrocz. Tow. Kr. Z. . — 103 — 110
3. Tabelka wskazująca ile od 100 (zp.
lubrs.) do 10000 dochodu rocznego,
wynosi dochód dzienny, tudzież ile
oszczędzając co dzień $\frac{1}{10}$ część do-
chodu dziennego, oszczędność ta wy-
niesie po 20 latach. — 111 — 119
4. Tabelka wzrostu (od 1 do 50 lat),
kapitału zlp. 1000 z procentem skła-
danym, dodając do tegoż co rok po
zł. 1000 także na procent składany. — 121 — 124
5. Tabelka zamiany zlp. na Ruble sr.
i odwrotnie, tudzież dalszy ciąg spo-
sobów zamiany monety téj, w Nowo-
roczniku z r. 1845 zamieszczonych. — 125 — 131

B). Miar i Wag.

1. Miara długości mili drogowej 132
2. Zamiana, włók, morgów, przętów,

miar różnych dawnych na nowo-polskie. od 133 do 139

3. Zmiana wag francuskich i austriackich na polskie i odwrotnie . . . — 140 — 141

4. Sposób obliczania objętości kubicznej naczyn, kadzi i t. p. 142

C). Rolnictwa.

1. Gatunki gruntu podług ich zmieszania ziemi i według oznaczyć się mającego stosunku ich wartości . . . 143

2. Gatunki gruntu z wykazaniem plonu, jaki wydają — 144 — 145

3. Powiększanie się i zmniejszanie siły gruntu przy różnych metodach gospodarstwa. — 146 — 149

4. Czas siewu i zbioru jakoteż czas wzrostu, od siewu aż do zbioru . . . 150

5. Koszt na przychowanie pięknego rasowego konia, tudzież Zasada dobrze pojętej spółki, na podziale pracy opartej do chowu koni w Polsce zastosowana — 151 — 153

DZIAŁ IV.

WYJĄTKI Z BUDOWNICTWA.

O drzewie i wyrachowania różnych materiałów budowlanych w drzewie . . . — 157 — 176

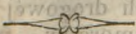
Alfabetyczny Zbiór wyrazów technicznych w budownictwie — 177 — 188

W DODATKU:

Projekt Spółki gorzelnianej P. Hermana.

Wykaz numerów L. Z. wylos. w d. 1 Paź. 1845 i Lw Zch zakwestjonowanych.

Wykaz numerów L. Z. wylosowanych a do d. 20 Wrześ 1845 niewykupionych.

WYKAZ

NUMERÓW LISTÓW ZASTAWNYCH

NA POSIEDZENIU PUBLICZNEM

DYREKCYI GŁÓWNEJ TOW. KREDYT. ZIEM.

w dniu 1ym i 2im Października 1845 roku wylosowanych, które
w drugim półroczu 1845 r. spłacone i umorzone być mają.

Numeri Liste der polnischen Pfandbriefe, die in Folge der am 1ten
und 2ten October 1845 stattgehabten Ziehung
im zweiten Semester 1845

nach ihrem Nominal-Wertbe in polnischem klingendem Contant
eingelöst werden.

WARSZAWA.

w Drukarni Jana Jaworskiego

Krakowskie-Przedmiescie Nr. 369.

I^{mo} LISTY ZASTAWNE WYŁOSOWANE.

KTÓRYCH AMORTYZACJA KONCZY SIĘ W ROKU 1851.

A	B	B	B	B	B	B	C	C	C
20,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	1,000	1,000	1,000
48	2,231	62,504	153,054	153,067	161,031	191,780	3,023	8,191	13,420
56	234	661	752	701	162,084	804	689	295	470
85,312	337	723	703	712	238	822	944	867	649
94,556	353	750	771	872	317	847	949	959	656
100,126	357	773	871	877	376	852	4,143	9,025	664
140	362	778	154,063	156,023	508	917	326	93	877
156,539	429	818	65	95	575	953	377	168	910
678	446	863	73	161	667	963	803	350	935
849	497	872	90	296	676	995	807	383	937
920	519	898	147	382	706	192,035	930	10,034	14,048
966	588	954	158	423	852	184	974	88	54
158,086	637	986	353	466	927	190	984	496	65
127	728	86,352	372	157,022	163,008	236	5,031	686	66
292	751	373	414	100	52	336	50	887	74
335	762	401	426	211	97	394	120	925	152
400	813	402	430	273	187,286	411	203	11,207	358
188,545	825	425	454	285	322	486	220	612	405
667	888	448	581	356	369	500	266	858	417
703	954	87,065	584	883	429	774	365	12,061	483
189,437	3,041	188	678	158,646	432	193,227	570	105	494
480	44	91,570	757	695	449	276	6,047	166	520
195,076	50	602	916	705	651	305	111	214	572
195,078	75	692	917	718	696	636	214	243	578
	164	790	155,018	758	926	680	673	482	629
B. 5,000	172	812	95	771	959	705	773	499	631
814	280	817	125	889	188,123	741	810	516	670
1,407	437	92,040	286	921	221	912	693	591	711
562	494	75	364	159,022	268	194,032	934	769	712
646	61,823	103	401	61	946	90	951	804	745
724	869	443	459	137	196,506	246	956	13,002	635
844	62,007	101,596	565	161,307	535	293	7,008	70	840
943	17	945	575	472	814	333	182	111	897
2,137	42	102,195	585	492	994	425	613	212	915
145	332	214	603	567	996	478	635	215	935
2,209	62,474	153,574	155,608	161,650	191,773	672	7,942	13,222	14,999
						194,702			

C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000
15,016	67,540	87,871	93,381	106,469	108,980	112,016	115,201	119,075	122,122
186	621	890	463	531	109,145	225	118,236	124	131
256	70,251	900	576	567	157	227	138,271	214	170
411	275	906	593	618	159	249	319	391	224
63,204	348	960	652	641	203	310	333	398	147,766
292	623	970	662	652	313	348	706	474	861
375	719	990	673	711	367	380	754	591	998
409	837	88,017	676	804	372	389	787	595	148,040
420	843	179	704	949	390	422	116,023	654	81
537	904	214	778	965	474	435	38	832	312
796	71,003	379	103,786	971	480	439	47	834	329
64,033	108	457	820	107,018	606	450	123	873	353
65	229	544	836	144	734	491	209	922	362
249	331	566	847	234	790	634	309	120,184	479
274	361	89,078	929	293	829	643	419	206	566
334	403	137	950	437	879	648	505	210	678
341	411	325	986	469	943	651	615	212	692
409	434	409	104,025	549	110,160	731	790	214	761
412	593	448	36	556	330	783	818	240	774
531	645	484	63	565	342	980	839	352	809
533	701	648	74	570	363	113,176	910	407	904
534	753	673	157	667	390	178	911	431	933
671	776	994	384	745	408	183	117,118	651	149,037
65,131	827	90,193	411	760	526	317	212	669	89
238	971	480	834	776	540	502	230	702	166
262	977	750	869	783	556	538	464	907	247
437	72,035	91,044	888	930	701	569	818	940	339
716	101	160	950	103,015	771	617	849	952	464
785	202	194	981	138	806	909	867	121,013	515
840	307	206	105,058	81	870	911	894	43	619
847	442	414	68	82	956	956	906	139	658
987	446	423	85	112	995	114,007	118,065	205	660
66,104	454	92,550	115	149	111,128	279	69	326	690
125	544	716	244	185	246	314	449	422	724
136	626	723	259	242	324	438	451	520	872
259	735	739	662	283	384	534	454	540	945
287	87,269	803	699	341	585	558	570	561	993
372	358	930	715	436	672	729	697	571	150,131
383	392	93,102	786	448	680	887	894	593	140
914	400	121	862	478	654	896	933	669	296
67,178	488	256	918	544	702	904	956	685	322
202	523	267	106,037	800	903	115,073	973	786	474
204	545	318	101	836	911	160	119,020	122,004	552
265	638	329	106,463	849	111,917	193	39	35	559
67,439	87,662	93,333	108,871	112,010	115,196	119,056	122,120	150,570	

C. 1,000	C. 1,000	C. 1,000	C. 1,000	C. 1,000	C. 1,000	C. 1,000	D. 500	D. 500	D. 500
150,774	163,115	168,243	171,658	176,212	179,359	182,660	15,725	20,567	69,582
805	118	311	668	266	368	670	16,140	669	676
814	326	351	680	483	302	676	256	731	911
834	401	393	716	523	408	653	284	741	921
867	421	486	722	586	444	707	379	770	123
870	478	494	730	605	587	183,092	791	536	147
918	567	500	173,521	716	646	276	796	951	164
159,432	614	502	572	740	651	321	806	21,043	122,263
500	810	505	714	772	679	886	912	63	336
848	875	520	745	825	701	184,097	919	118	420
922	876	612	783	934	767	236	937	169	472
160,077	904	675	940	986	822	253	17,209	184	487
229	932	704	954	177,045	825	274	297	188	585
240	956	740	174,020	46	871	318	305	241	689
257	993	796	78	96	180,088	492	411	246	778
307	166,039	804	166	150	94	542	418	392	845
413	125	989	207	220	239	749	542	437	848
429	146	169,028	245	241	299	185,329	552	482	938
498	148	190	321	316	335	460	587	708	123,040
716	219	196	390	382	347	195,399	602	758	127
721	254	363	414	482	501	416	628	896	243
795	312	534	416	499	533	517	998	22,037	324
979	414	590	437	612	605	523	18,172	58	330
163,375	441	758	481	557	755	593	193	68	338
399	512	808	489	178,037	767	721	284	123	431
437	531	824	535	298	775	783	303	475	435
715	566	915	637	469	794	875	345	828	645
794	640	170,083	710	496	945	196,262	353	890	651
932	664	162	175,243	547	181,071	314	558	976	813
944	684	192	325	579	188	798	587	23,073	882
164,009	167,069	210	503	633	334	974	624	139	964
36	241	227	512	723	405	981	709	58,649	995
38	352	233	563	739	430	982	774	938	124,109
243	365	372	580	757	461	998	811	59,103	135
614	386	454	594	768	471	999	19,027	226	262
636	399	510	663	777	568	197,003	315	67,753	546
661	432	662	712	779	741	5	386	774	621
708	453	171,062	776	786	969	6	395	68,116	740
821	468	75	861	796	182,029	491	566	153	851
862	670	92	921	179,021	36	874	20,006	169	874
916	168,004	194	937	46	47	197,883	147	425	922
927	27	233	176,043	69	399	D. 500			
948	87	247	85	98	436	15,678	293	69,066	704
953	91	171,569	132	238	608	15,696	20,436	69,090	125,769
165,079	168,241	176,135	179,242	182,633					

D. 500	D. 500	D. 500	E. 200	E. 200	E. 200	E. 200	E. 200	E. 200	E. 200
125,833	130,514	170,883	24,854	30,071	34,296	40,503	46,288	51,407	75,344
857	551	934	930	108	657	531	298	410	362
967	660	171,762	25,469	118	901	847	483	497	404
126,112	131,006	779	732	215	35,166	868	683	943	445
170	33	874	768	232	395	878	703	52,119	476
253	69	912	788	277	568	976	873	208	479
382	80	927	26,195	339	676	41,071	47,001	252	544
534	224	185,608	205	445	976	306	96	343	623
768	343	724	257	494	36,122	739	137	385	677
127,004	347	951	278	613	147	826	213	424	714
12	395	186,073	440	787	221	942	232	759	911
176	592	157	442	799	276	42,179	264	856	76,002
632	646	306	511	31,130	387	368	326	895	159
663	729	398	512	209	618	552	407	53,062	342
767	132,070	569	590	282	739	43,223	413	219	346
782	228	657	706	443	37,156	324	541	247	432
891	375	689	955	645	311	381	620	271	486
894	401	769	960	713	341	515	688	406	566
918	475	806	973	715	393	745	701	423	617
982	484	827	27,225	736	403	870	732	72,764	77,098
128,003	508	945	449	780	406	44,066	752	768	103
29	648	978	480	32,113	514	262	939	801	160
120	695	190,293	542	126	534	641	48,212	73,006	175
129	771	363	640	161	550	881	268	61	274
176	912	198,055	732	174	753	45,129	353	348	302
249	919	64	770	412	848	220	605	405	635
448	946	230	772	538	949	224	684	518	683
583	151,199	259	908	604	950	225	892	598	897
699	238	311	966	723	38,084	254	895	727	78,032
762	152,527	338	28,020	730	574	342	49,008	926	374
915	548	201,312	173	741	598	361	113	74,163	472
932	575	E. 200	174	865	677	418	161	185	551
952	618		246	989	717	495	179	230	598
129,010	706	23,842	350	33,064	900	575	359	435	861
119	719	938	405	105	39,086	603	589	818	79,081
213	758	966	492	161	174	782	727	864	337
296	793	978	960	215	194	910	944	899	339
693	797	24,040	982	554	548	912	50,086	909	377
835	865	90	29,048	561	611	921	126	951	437
928	930	221	283	738	706	46,061	132	984	570
951	153,021	254	404	752	712	132	145	75,177	613
130,069	110	277	565	772	715	183	303	178	864
121	155	675	657	34,192	781	210	368	191	974
293	170,820	790	30,010	240	845	211	728	193	976
130,398	170,872	24,842	30,051	34,273	40,288	46,257	50,731	75,242	80,153

E 200	E 200	E 200	E 200	E 200	E 200	E 200	E 200	E 200	E 200
80,172	82,607	95,253	98,582	103,414	135,941	138,947	143,208	146,143	152,332
278	949	423	595	519	997	139,171	771	149	357
281	83,003	437	754	604	136,018	183	931	153	429
428	171	485	794	693	170	232	144,255	228	445
508	226	679	837	133,024	184	249	279	279	470
553	390	745	901	29	412	312	383	381	477
756	402	945	960	51	612	334	545	537	172,001
792	597	971	99,139	218	617	782	658	690	124
81,177	623	96,494	285	277	654	814	855	845	158
194	642	526	299	375	767	944	865	147,111	177
199	698	650	389	903	137,072	965	145,175	145	865
350	871	97,070	404	917	174	974	183	154	173,017
440	84,262	98	512	135,123	213	980	341	159	30
452	285	160	571	127	240	140,001	355	182	167
484	371	214	700	302	250	37	357	715	339
762	690	444	730	315	371	74	422	151,299	477
777	899	460	942	362	378	474	538	815	190,044
817	955	497	102,545	406	539	563	645	830	169
973	85,014	509	675	438	748	141,570	696	918	201
82,120	127	704	782	493	138,681	640	718	936	199,196
156	242	869	876	801	716	142,455	844	152,037	291
361	94,893	98,051	913	822	820	854	961	52	407
522	95,173	144	942	895	836	881	146,013	141	952
82,525	95,221	98,291	103,400	135,927	138,942	142,931	146,097	152,273	200,532

II^{do} LISTY ZASTAWNE WYŁOSOWANE,

KTÓRYCH AMORTYZACJA KOŃCZY SIĘ W ROKU 1866.

A.	A.	B.	B.	B.	B.	B.	B.	B.	C.
20,000	20,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	1,000
223,589	220,718	222,011	224,320	277,828	280,439	282,469	285,280	289,149	205,030
603	821	123	474	895	477	470	485	154	110
608	291,174	172	487	898	561	534	634	171	215
615	248	357	510	940	655	538	700	184	206,207
644	292,003	434	551	278,070	674	795	734	323	229
934	6	501	634	402	683	803	763	326	404
962	22	561	654	558	772	894	899	338	450
227,008	185	596	799	592	800	897	969	359	463
9	340	776	803	657	802	960	286,335	376	488
212	374	892	817	918	860	973	352	410	537
331	569	914	954	947	883	986	933	470	639
370	741	950	967	279,040	281,109	283,035	287,282	498	839
387	804	975	971	44	119	65	713	589	855
452	827	976	225,029	105	153	77	288,066	610	929
234,625	833	223,044	76	280	233	142	81	648	930
684	864	49	127	335	254	241	129	309,744	949
720	293,143	101	150	382	266	289	285	311,278	207,290
839	293,201	213	154	407	402	417	337	340	518
879	B. 5000	240	216	430	531	751	482	540	525
930		368	260	475	547	753	503	600	636
934		462	294	497	656	827	707	620	652
235,452	104	558	333	541	678	942	716	633	696
290,286	353	701	427	675	685	963	753	724	796
287	521	776	432	775	691	284,033	653	735	864
300	535	854	277,077	840	843	142	863	313,270	948
322	564	880	274	928	935	179	889	271	208,092
338	642	937	320	280,059	282,001	586	904	322	119
391	660	950	465	68	26	659	915	352	120
426	853	987	509	153	154	801	920	354	322
443	221,021	224,003	564	299	177	825	289,067	493	350
490	223	87	592	303	192	959	68	500	745
528	340	151	701	309	196	285,006	85	652	762
545	508	183	770	316	377	18	86	317,056	829
587	608	282	772	335	452	204	142	71	208,832
290,050	221,917	224,287	277,813	280,353	282,457	285,279	289,148	317,153	

C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C 1,000	C ₁ 1,000	D 500
208,836	212,436	217,024	226,697	242,111	244,805	263,249	276,802	306,865	232,269
837	755	186	756	130	810	370	815	308,295	297
990	779	420	853	132	245,041	353	946	310,968	341
209,052	880	431	872	149	47	673	289,927	312,254	388
78	896	442	915	159	401	678	290,106	272	427
88	957	489	236,667	246	431	766	218	285	509
114	982	521	681	343	675	784	291,399	302	580
127	993	534	683	448	833	799	427	368	605
251	213,013	546	698	452	839	856	698	670	615
342	205	560	237,052	462	848	877	293,574	810	619
546	221	688	339	473	940	907	294,097	901	786
691	436	751	342	480	246,078	946	173	913	917
756	559	762	359	511	198	264,325	206	935	966
905	577	763	580	514	396	704	214	313,081	998
956	615	780	621	754	537	265,214	293	170	233,000
210,023	698	999	819	885	619	266,234	366	193	112
217	786	218,167	851	243,264	701	272	295,019	202	298
321	907	349	944	297	790	866	58	244	348
439	960	438	238,281	391	260,812	936	143	314,260	414
451	214,111	540	346	402	261,054	267,486	497	293	623
468	113	599	723	410	269	514	656	312	726
576	336	602	879	413	369	577	751	354	746
754	346	680	239,021	431	371	268,243	296,117	383	234,016
803	476	704	131	438	397	250	120	533	081
839	618	798	185	479	535	308	133	538	441
925	892	819	187	708	596	432	303,521	725	446
211,034	215,102	877	219	730	773	449	523	799	255,087
175	393	887	249	763	856	741	567	315,249	459
305	679	219,092	447	786	262,095	274,508	571	317,266	476
385	706	97	531	871	169	518	584	459	566
431	812	106	594	916	180	534	760	505	586
455	846	146	661	975	356	584	304,538	516	601
519	888	288	891	244,057	487	696	305,056	573	729
534	216,066	291	240,082	68	506	275,239	212	582	784
590	94	295	305	91	606	511	340	598	996
699	110	337	309	232	733	276,078	356		093
706	148	402	487	241	751	154	370	D. 500	256,102
861	158	447	615	260	754	162	306,049	231,096	143
914	163	705	241,134	325	769	182	159	146	171
966	349	744	434	338	824	189	162	286	196
212,121	581	804	582	392	875	190	170	864	243
141	586	833	708	479	263,022	209	199	994	334
319	639	955	242,001	511	108	395	242	232,058	402
346	673	226,118	242,070	519	118	489	325	231	539
212,423	216,814	226,160		244,710	263,200	276,535	306,334	232,242	256,684

D 500	D 500	D 500	D 500	E 200	E 200	E 200	E 200	E 200	E 200
256,779	269,487	273,497	312,131	228,576	235,999	250,421	251,450	254,651	303,393
257,022	489	869	138	592	236,011	569	461	843	305,713
213	621	274,105	237	595	106	522	945	952	847
260	686	168	315,676	677	136	664	252,394	296,279	309,029
307	713	194	691	772	287	681	494	560	50
352	789	362	725	845	369	689	663	575	126
518	794	365	757	861	377	758	675	866	235
671	806	399	315,814	875	416	790	711	297,554	313,757
807	842	300,967	E. 200	229,484	247,736	851	712	674	796
949	270,122	301,084		528	869	867	253,117	988	797
973	434	86	227,518	719	248,067	893	447	298,958	800
974	271,050	247	744	757	926	950	738	299,363	811
269,003	676	302,368	775	901	249,488	956	814	586	845
65	272,523	304,067	847	230,033	551	251,141	844	644	851
79	791	173	867	384	630	262	851	300,082	993
210	909	311,900	228,109	235,539	634	276	973	149	314,012
226	914	909	171	690	784	369	254,001	223	316,462
256	930	942	189	948	824	381	295	606	505
347	273,271	312,094	436	963	250,410	388	337	363,349	510
269,396	273,410	312,113	228,524	235,980	250,412	251,405	254,632	303,377	316,544

ZEBRANIE.

1mo Listy Zastawne wylosowane, których amortyzacja kończy się w roku 1854.

	23 Sztuk	Lit.	A.	po Złp.	20,000	Złp.	460,000
	221	"	"	B.	"	5,000	" 1,105,000
	864	"	"	C.	"	1,000	" 864,000
	258	"	"	D.	"	500	" 129,000
	567	"	"	E.	"	200	" 113,400

Razem 1,933 Sztuk Ogółem na Złp. 2,671,400

w poprze-
dnich trzy-
dziestu o-
śmiu losowa-
niach umorzo-

no ogółem 92,967 Sztuk na Złp. 126,818,500

Razem 94,900 Sztuk na Złp. 129,489,900

**Do summy nateraz wylosowanych Listów Zastawnych
powyżej w zebraniu] wyszczególnionej Złp. 2,671,400**

**dodać jeszcze należy przypadającą kwotę na opłacenie
pozostałości z Listu Zastawnego Lit. B. Nr. 190,933 w dniu
1 Kwietnia 1845 r. na ostatku wylosowanego Złp. 2,062 gr. 12**

**Ogólna zatem summa w bieżącym półroczu do umorzenia
przypadająca wynosi Złp. 2,673,462 gr 12**

**Ze zaś fundusz umorzenia na niniejsze półrocze wyracho-
wany, czyni summę Złp. 2,672,480 gr. 20**

*** Ostatni przeto wyciągnięty list zastawny Lit. B.**

Nr. 161,931 uzyska w przyszłym dopiero półroczu bez losowania Złp. 981 gr. 22

2do Listy Zastawne wylosowane, których amortyzacya kończy się w roku 1866.

53 Sztuk Lit. A.	po Złp. 20,000	Złp. 1,060,000
260 " " B.	" 5,000	" 1,300,000
428 " " C.	" 1,000	" 428,000
121 " " D.	" 500	" 60,500
130 " " E.	" 200	" 26,000

Razem 992 Sztuk Ogółem na Złp. 2,874,500

w poprzednich

czternastu losowaniach umorzono ogółem 12,356 Sztuk na Złp. 34,687,000

Razem 13,348 Sztuk na Złp. 37,561,500

Do summy nateraz wylosowanych Listów Zastawnych powyżej wyszczególnionych Złp. 2,874,500

dodać jeszcze należy przypadająca kwotę na opłacenie pozostałości z Listu Zastawnego Lit. B. Nr. 279,946 w dniu 2 Kwietnia 1845 r. na ostatku wylosowanego Złp. 3,495 gr. 16

Ogólna zatem summa w bieżącym półroczu do umorzenia przypadająca wynosi Złp. 2,877,995 gr. 16

Ze zaś fundusz umorzenia na niniejsze półrocze wyrachowany, czyni summę Złp. 2,876,467 gr. 29

* Ostatni przeto wyciągnięty List Zastawny Lit. B. Nr. 283,942 uzyska w przyszłym dopiero półroczu bez losowania Złp. 1,527 gr. 17

DYREKCJA GŁÓWNA TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO ZIEMSKIEGO.

Zwraca przytém uwagę właścicieli Listów Zastawnych, że Listy Zastawne w niniejszym wykazie wyszczególnione, składane być winny do wypłaty z trzema kuponami, wartość albowiem brakujących kuponów z kapitału Listem Zastawnym objętego, potrąconą zostanie.

Nadto: podaje do wiadomości, że listy zastawne:

1ª DAWNEGO OKRESU.

Litera C. Nr. 183,705, 197,860 z 14 kuponami od włącznie 2ª półrocza 1840 roku do włącznie 1ª półrocza 1847 r.

Litera D. Nr. 69,552, z 13 kuponami od włącznie 1ª półrocza 1841 roku do włącznie 1ª półrocza 1847 r.

Litera E. Nr. 43,118, 43,123, 43,125 z 7 kuponami od włącznie 1ª półrocza 1844 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

2ª NOWEGO OKRESU.

Litera A. Nr. 227,100 z 10 kuponami od włącznie drugiego półrocza 1842 do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

Litera B. Nr. 220,526, 220,582, 221,554, 222,324, 222,555, 222,713, 223,224 277,991 278,025, z siedmiu kuponami to jest: od pierwszego półrocza 1844 do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

Litera B. Nr. 278,039 z dwunastu kuponami to jest: od włącznie drugiego półrocza 1841, do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» B. » 280,574, 282,506 z 11 kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1842 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

Litera C. Nr. 210,652, 210,653, 210,654 210,655 212,788, 213,213, 213,381, 213,602 215,125, 216,314, 219,595, 219,598 226,279, 241,540, 244,683, 246,954 260,940 wszystkie z 7 kuponami, to jest: od włącznie pierwszego półrocza 1844 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» C. » 261,864, 261,865, 262,047, z 11 kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1842 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» C. » 263,597 z 7 kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1844 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» C. » 266,872, 266,876 z 8 kuponami od włącznie drugiego półrocza 1843 roku do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» C. » 276,358 z 7 kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1844 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» D. » 230,867, 231,723, 231,724, 231,725, 231,727, 231,729, 231,731, 231,732 231,733, 231,801, 233,122, 233,879 z siedmiu kuponami to jest: od włącznie pierwszego półrocza 1844 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» D. » 257,724 z 11 kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1842 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» D. » 269,400 z siedmiu kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1844 do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

Litera E. Nr. 229,604, 229,605, 229,606, 229,607, z siedmiu kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1844 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r.

» E. » 254,273 z 11 kuponami od włącznie pierwszego półrocza 1842 r. do włącznie pierwszego półrocza 1847 r. tudzież kupony.

A, DAWNEGO OKRESU.

Litera A. Nr. 189,320 z drugiego półrocza 1844 r.

B. NOWEGO OKRESU.

Litera A. Nr. 290,447, z drugiego półrocza 1844 r.

zostają pod kwestją, rozstrzygnąć się mającą na drodze Sądowej.

w Warszawie 20 Września (2) Października 1845 r.

RZECZYWISTY RADCA STANU PREZES, **LESKI.**

Pisarz, DREWNOWSKI.

NUMERÓW LISTÓW ZASTAWNYCH DAWNYCH

Od 2-go półrocza 1826 do włącznie 2-go półrocza 1845 wylosowanych, a
Dzień 30 Września 1845 r. dla niezgłoszenia się po należności niewykupionych.

Numern Liste der polnischen Pfandbriefe, welche seit dem zwei-
ten Semester 1826 bis inclusive des 2ten Semesters 1845 verlosen, und
am 30. September 1845 nicht eingelöst wurden.

WYŁOŚ

NUMERÓW LISTÓW ZASTAWNYCH

DAWNYCH, OD DRUGIEGO PÓŁROCZA 1826 ROKU I NOWYCH, OD DRUGIEGO
PÓŁROCZA 1838 R. DO WŁĄCZNIE PIERWSZEGO PÓŁROCZA 1845 ROKU

WYŁOŚOWANYCH

A PO DZIEŃ $\frac{30}{9}$ WRZEŚNIA 1845 R. DLA NIEZGŁOSZENIA SIĘ PO NALEŻYTOŚĆ

NIEWYKUPIONYCH.

NUMERÓW LISTÓW ZASTAWNYCH DAWNYCH

Od 2-go półrocza 1826 do włącznie 1-go półrocza 1845 wylosowanych, a po dniu 20 Wześnia 1845 r. dla niezgłoszenia się po należność, niewykupionych.

Numern Liste der polnischen Pfandbriefe, welche seit dem zweiten Semester 1826 bis inclusive zum 1ten Semester 1845 verloset, und bis 2° September 1845 nicht eingelöset sind.

Lit. A. Zł. 20,000			Lit. B. Zł. 5,000			Lit. B. Zł. 5,000			Lit. B. Zł. 5,000			Lit. B. Zł. 5,000		
Numer Listu Zastawnego Numer der Pfandbr:			Numer Listu Zastawnego Numer der Pfandbr:			Numer listu Zastawnego Numer der Pfandbr:			Numer listu Zastawnego Numer der Pfandbr:			Numer Listu Zastawnego Numer der Pfandbr:		
Wylosowany w półroczu in welchem Semester verloset:			Wylosowany w półroczu in welchem Semester verloset:			Wylosowany w półroczu in welchem Semester verloset:			Wylosowany w półroczu in welchem Semester verloset:			Wylosowany w półroczu in welchem Semester verloset:		
Winnici być złożony z kupo- namt na półroczów: Soll mit zins Coupons versehen seyn			Winnici być złożony z kupo- namt na półroczów: Soll mit zins Coupons versehen seyn			Winnici być złożony z kupo- namt na półroczów: Soll mit zins Coupons versehen seyn			Winnici być złożony z kupo- namt na półroczów: Soll mit zins Coupons versehen seyn			Winnici być złożony z kupo- namt na półroczów: Soll mit zins Coupons versehen seyn		
100,055	37	5	1,151	21	7	87,101	38	4	154,379	31	11	161,791	36	6
87	37	5	262	38	4	103	31	11	155,016	37	5	162,230	36	6
112	37	5	667	31	11	91,762	38	4	38	31	11	231	35	7
156,518	37	5	961	34	8	910	31	11	115	30	12	442	37	5
743	36	6	2,081	37	5	946	37	5	259	32	10	772	37	5
158,027	38	4	142	38	4	967	37	5	592	32	10	946	32	10
376	34	8	157	25	3	974	32	10	698	34	8	163,192	34	8
188,547	38	4	340	36	6	92,023	37	5	745	37	5	187,154	35	7
551	29	13	943	38	4	158	35	7	970	32	10	283	38	4
698	38	4	972	35	7	316	38	4	156,148	37	5	411	38	4
189,293	34	8	3,342	35	7	334	37	5	157,345	37	5	412	38	4
Lit. B. Zł. 5,000			453	33	9	372	35	7	716	32	10	444	38	4
541	37	5	62,033	35	7	461	32	10	766	33	9	528	31	11
593	38	4	107	37	5	101,888	29	13	155,934	30	6	781	33	9
630	37	5	186	34	8	153,579	34	8	990	32	10	815	35	4
655	30	12	739	37	5	939	35	7	159,049	38	4	955	38	4
720	31	11	63,000	35	7	945	36	6	198	33	9	963	37	5
963	36	6	86,503	36	6	154,064	34	8	161,192	35	7	188,178	37	5
1,070	38	4	664	23	5	183	37	5	764	38	4	354	38	4
			86,667	34	8	154,205	38	4	161,786	37	5	188,790	38	4

Lit. B. Zl. 5,000.			Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000.		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer.	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
188,967	37	5	5,496	38	4	11,468	37	5	65,818	34	8	88,718	38	4
189,016	38	4	613	29	13	574	35	7	851	35	7	765	33	9
190,599	37	5	870	34	8	577	38	4	902	31	11	779	34	8
626	37	5	942	34	8	585	35	7	928	38	4	785	33	9
634	37	5	955	23	5	704	35	7	981	36	6	804	38	4
643	29	13	6,239	37	5	723	37	5	990	37	5	815	38	4
900	38	4	327	37	5	729	38	4	66,279	38	4	89,258	33	9
933	38	4	472	37	5	12,081	30	12	609	38	4	349	36	6
191,751	38	4	620	37	5	305	32	10	866	37	5	588	33	9
192,153	36	6	679	35	7	375	35	7	67,277	37	5	636	38	4
239	37	5	797	30	12	400	38	4	368	38	4	831	35	7
331	37	5	855	38	4	491	37	5	387	35	7	991	36	6
459	32	10	909	37	5	620	30	12	451	38	4	90,141	35	7
793	37	5	7,023	38	4	721	38	4	489	38	4	244	35	7
824	35	7	41	36	6	839	36	6	503	36	6	283	38	4
854	38	4	49	15	13	900	38	4	557	33	9	690	30	12
961	37	5	223	34	8	13,038	31	11	70,306	38	4	697	22	6
998	38	4	256	37	5	128	22	6	307	32	10	723	38	4
193,050	38	4	515	30	12	220	31	11	389	34	8	891	36	6
369	38	4	521	33	9	590	37	5	416	30	12	91,063	33	9
372	22	6	630	29	13	593	38	4	563	37	5	123	32	10
398	37	5	923	35	7	632	36	6	590	37	5	226	38	4
467	35	7	8,028	38	4	833	35	7	611	37	5	394	38	4
500	38	4	39	37	5	931	33	9	876	34	8	437	36	6
508	38	4	368	33	9	957	31	11	970	38	4	92,555	30	12
540	36	6	475	31	11	14,022	35	7	71,039	38	4	603	32	10
640	37	5	647	34	8	110	38	4	88	38	4	636	36	6
747	28	9	763	36	6	143	36	6	96	37	5	682	37	5
796	33	9	844	38	4	510	38	4	188	36	6	698	38	4
870	38	4	9,140	35	7	528	33	9	510	34	8	93,073	36	6
904	38	4	604	34	8	557	38	4	815	37	5	295	38	4
945	33	9	647	33	9	568	33	9	924	36	6	492	37	5
194,039	37	5	870	37	5	706	38	4	72,295	37	5	826	37	5
117	37	5	995	37	5	762	38	4	340	36	6	103,760	31	11
242	36	6	10,112	36	6	842	38	4	411	37	5	104,180	35	7
263	33	9	121	32	10	15,249	31	11	535	32	10	200	35	7
318	38	4	140	38	4	492	38	4	87,292	36	6	246	38	4
565	38	4	197	38	4	63,024	34	8	310	37	5	305	34	8
568	31	11	203	36	6	428	37	5	457	37	5	306	38	4
194,740	29	13	252	38	4	668	37	5	567	36	6	312	32	10
Lit. C. Zl. 1,000			295	37	5	845	32	10	611	34	8	569	36	6
3,625	29	13	367	38	4	64,158	30	12	759	35	7	639	29	13
4,000	37	5	379	35	7	217	38	4	799	36	6	745	37	5
33	37	5	419	33	9	337	29	13	88,098	38	4	789	37	5
206	31	11	472	38	4	758	36	6	113	37	5	874	38	4
483	38	4	561	29	13	65,275	36	6	251	35	7	898	32	10
857	32	10	758	30	12	468	38	4	389	29	13	947	35	7
902	36	6	914	37	5	521	38	4	528	38	4	105,110	36	6
5,492	31	11	11,166	35	7	592	37	5	667	34	8	400	35	7
			11,228	30	12	65,661	36	6	88,716	38	4	106,117	37	5

Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
106,350	37	5	111,283	32	10	115,569	37	5	121,708	35	7	163,952	34	8
407	37	5	348	38	4	692	33	9	762	31	11	982	36	06
408	36	6	563	36	6	920	38	4	886	38	4	164,092	38	4
453	34	8	648	37	5	116,063	36	6	979	38	4	296	37	5
535	34	8	738	35	7	391	38	4	122,127	38	4	578	31	11
549	35	7	993	38	4	424	35	7	136	38	4	619	35	7
576	33	9	112,171	38	4	600	32	10	238	38	4	651	37	5
606	37	5	232	37	5	601	33	9	147,906	37	5	758	37	5
662	32	10	286	37	5	668	36	6	927	34	8	786	35	7
746	37	5	303	32	10	897	36	6	148,015	30	12	817	37	5
777	30	12	349	35	7	933	36	6	157	33	9	165,043	36	6
107,004	37	5	441	38	4	117,016	33	9	231	37	5	111	36	6
154	37	5	494	38	4	37	34	8	459	33	9	540	32	10
211	38	4	501	35	7	108	37	5	694	37	5	748	29	13
344	30	12	544	32	10	798	33	9	880	29	13	765	36	6
373	32	10	607	35	7	824	34	8	932	34	8	166,300	38	4
426	37	5	678	37	5	930	37	5	969	38	4	346	32	10
536	30	12	685	38	4	118,139	36	6	149,094	36	6	418	36	6
541	34	8	802	30	12	235	37	5	294	38	4	423	38	4
579	38	4	856	35	7	387	37	5	351	33	9	586	33	5
704	29	13	992	36	6	395	29	13	485	38	4	607	36	6
724	32	10	113,059	38	4	465	36	6	605	36	6	695	38	4
768	33	9	99	34	8	495	38	4	614	33	9	704	34	8
771	32	10	285	31	11	754	35	7	708	36	6	748	38	4
108,039	30	12	520	35	7	812	38	4	944	38	4	167,060	37	5
105	36	6	557	36	6	993	38	4	150,244	36	6	72	38	4
457	38	4	682	37	5	119,197	38	4	629	34	8	96	38	4
109,051	34	8	902	38	4	261	36	6	630	36	6	113	38	4
104	38	4	114,106	38	4	388	38	4	726	32	10	206	36	6
219	37	5	154	37	5	567	36	6	807	33	9	280	38	4
264	32	10	456	37	5	660	33	9	841	38	4	726	34	8
383	38	4	500	37	5	668	37	5	970	36	6	803	31	11
513	35	7	518	36	6	768	38	4	159,272	38	4	849	37	5
611	38	4	532	38	4	827	30	12	465	38	4	964	36	6
910	32	10	642	30	12	853	37	5	833	36	6	168,119	30	12
110,035	36	6	680	33	9	120,012	33	9	981	32	10	161	31	11
78	37	5	699	34	8	54	35	7	160,119	37	5	253	38	4
205	29	13	703	34	8	282	35	7	201	32	10	546	38	4
270	38	4	811	32	10	305	38	4	254	38	4	648	32	10
543	33	9	837	38	4	335	29	13	434	34	8	826	33	9
580	37	5	879	36	6	396	38	4	505	36	6	890	38	4
621	38	4	115,058	38	4	719	33	9	163,255	31	11	169,139	37	5
661	34	8	69	31	11	780	38	4	259	37	5	173	38	4
663	38	4	142	34	8	803	38	4	279	38	4	474	30	12
668	37	5	186	33	9	812	31	11	301	38	4	525	30	12
673	34	8	207	36	6	981	35	7	347	37	5	533	37	5
747	34	8	226	37	5	121,450	38	4	710	36	6	536	38	4
853	30	12	307	38	4	483	35	7	787	38	4	598	28	—
884	36	6	329	34	8	558	33	9	943	32	10	683	38	4
110,981	38	4	115,402	36	6	121,702	37	5	163,950	38	4	169,729	37	5

Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. D. Zl. 500		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
169,757	33	9	176,471	33	9	179,898	33	9	191,379	33	9	17,569	29	13
170,084	38	4	514	38	4	917	36	6	447	37	5	685	36	6
99	30	12	516	38	4	987	38	4	195,545	37	5	823	33	9
176	38	4	593	37	5	180,620	38	4	801	38	4	844	38	4
270	32	10	726	33	9	624	38	4	842	36	6	18,130	38	4
285	38	4	876	38	4	776	36	6	896	37	5	194	37	5
541	35	7	972	30	12	935	38	4	980	38	4	333	30	12
573	30	12	992	34	8	959	36	6	196,320	29	13	462	37	5
617	37	5	994	33	9	973	38	4	323	36	6	505	33	9
688	38	4	995	33	9	999	29	13	387	36	6	568	37	5
702	36	6	177,037	36	6	181,200	36	6	491	31	11	650	38	4
727	38	4	71	32	10	351	37	5	781	37	5	701	38	4
171,130	36	6	84	37	5	593	36	6	838	33	9	812	38	4
215	38	4	175	35	7	758	38	4	966	38	4	963	32	10
741	38	4	195	32	10	777	37	5	967	34	8	19,076	37	5
172,527	36	6	566	35	7	968	34	8	969	37	5	496	36	6
540	30	12	615	37	5	182,004	35	7	973	32	10	730	37	5
586	38	4	678	38	4	6	38	4	977	35	7	762	37	5
173,588	37	5	178,118	35	7	31	31	11	983	38	4	20,340	32	10
591	36	6	133	36	6	126	37	5	987	37	5	354	38	4
689	38	4	168	37	5	153	34	8	197,046	37	5	361	31	11
884	37	5	255	30	12	192	35	7	74	36	6	622	38	4
901	37	5	355	38	4	305	33	9	582	36	6	634	31	11
959	29	13	375	37	5	415	38	4	655	36	6	734	35	7
174,054	37	5	408	37	5	449	37	5	201,126	38	4	776	31	11
89	38	4	517	38	4	454	37	5	Lit. D. Zl. 500			825	36	6
257	38	4	706	32	10	521	36	6	15,654	32	10	866	36	6
312	35	7	750	35	7	525	36	6	864	36	6	21,068	36	6
411	37	5	753	37	5	531	38	4	985	35	7	214	32	10
450	35	7	759	37	5	618	38	4	16,004	35	7	402	36	6
452	35	7	788	37	5	647	34	8	22	37	5	432	36	6
576	30	12	821	37	5	183,057	38	4	139	37	5	661	32	10
583	35	7	834	35	7	303	36	6	254	38	4	749	34	8
616	36	6	891	37	5	418	38	4	289	32	10	753	38	4
624	33	9	961	38	4	423	36	6	433	37	5	780	31	11
812	38	4	179,092	38	4	565	35	7	548	35	7	22,020	37	5
175,076	37	5	227	30	12	826	32	10	625	33	9	46	34	8
149	36	6	379	33	9	184,094	34	8	670	36	6	87	38	4
328	36	6	471	37	5	147	30	12	724	38	4	109	32	10
423	38	4	474	38	4	172	30	12	766	38	4	160	37	5
515	36	6	486	37	5	174	37	5	857	37	5	216	37	5
932	32	10	536	33	9	224	35	7	899	38	4	537	34	8
176,058	38	4	541	34	8	302	37	5	931	33	9	622	35	7
112	37	5	562	36	6	361	38	4	974	33	9	710	36	6
125	38	4	662	37	5	415	31	11	17,105	34	8	768	34	8
221	36	6	772	38	4	522	37	5	221	38	4	812	38	4
277	32	10	782	35	7	545	38	4	408	38	4	850	32	10
326	38	4	813	38	4	713	36	6	464	35	7	904	38	4
338	32	10	845	38	4	185,342	38	4	17,512	38	4	23,298	38	4
176,346	32	10	179,877	30	12	185,462	34	8				23,299	33	9

Lit. D. Zl. 500			Lit. D. Zl. 500			Lit. D. Zl. 500			Lit. D. Zl. 500			Lit. E. Zl. 200		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
23,367	31	11	125,343	31	11	130,065	37	5	185,716	34	8	26,401	29	13
452	33	9	445	31	11	131	29	13	755	31	11	419	27	1
58,803	36	6	486	32	10	225	38	4	787	33	9	609	37	5
67,899	37	5	500	33	9	238	29	13	797	32	10	637	34	8
68,155	34	8	781	31	11	248	30	12	906	37	5	642	36	6
265	38	4	796	38	4	380	37	5	978	30	12	664	30	12
346	33	9	809	38	4	595	37	5	186,213	38	4	665	29	13
356	38	4	955	38	4	606	37	5	329	38	4	795	33	9
525	36	6	126,016	38	4	768	38	4	413	30	12	868	38	4
661	33	9	17	32	10	776	35	7	532	36	6	27,245	38	4
69,323	38	4	33	38	4	912	38	4	557	30	12	519	33	9
640	38	4	70	36	6	131,049	37	5	592	31	11	521	35	7
741	37	5	110	38	4	62	35	7	834	38	4	666	37	5
778	27	1	137	35	7	287	38	4	894	38	4	697	36	6
870	31	11	404	36	6	298	35	7	198,166	31	11	785	36	6
973	38	4	413	31	11	361	37	5	293	37	5	910	32	10
70,025	36	6	433	37	5	309	31	11	201,387	38	4	973	33	9
43	38	4	478	35	7	449	34	8	Lit. E. Zl. 200			984	38	4
46	31	11	724	37	5	470	37	5	23,722	33	9	28,219	36	6
94	38	4	739	38	4	471	34	8	838	37	5	393	38	4
239	38	4	779	36	6	491	38	4	996	38	4	418	33	9
245	34	8	127,182	38	4	554	38	4	24,002	37	5	569	37	5
122,251	31	11	368	33	9	558	37	5	17	30	12	662	38	4
283	34	8	423	37	5	625	38	4	27	38	4	759	32	10
518	37	5	494	37	5	636	38	4	68	33	9	832	38	4
556	38	4	579	33	9	806	36	6	174	36	6	950	38	4
747	35	7	693	34	8	827	37	5	266	38	4	996	36	6
988	33	9	128,112	38	4	838	36	6	436	16	12	29,314	34	8
123,036	38	4	140	36	6	990	38	4	484	36	6	355	38	4
62	36	6	154	37	5	132,000	30	12	913	38	4	367	32	10
123,231	36	6	309	35	7	35	38	4	25,075	34	8	369	32	10
316	37	5	325	34	8	113	36	6	335	38	4	496	32	10
437	38	4	339	36	6	123	30	12	355	38	4	526	29	13
853	37	5	465	36	6	465	37	5	356	38	4	999	38	4
940	33	9	466	38	4	654	38	4	400	37	5	30,240	36	6
124,013	38	4	478	37	5	151,217	38	4	615	31	11	253	38	4
193	38	4	701	38	4	152,642	38	4	781	37	5	325	30	12
199	38	4	856	35	7	697	34	8	962	35	7	393	32	10
200	35	7	943	38	4	873	34	8	972	13	13	469	35	7
206	38	4	967	33	9	921	38	4	979	38	4	671	32	10
235	38	4	129,067	30	12	153,029	34	8	26,002	32	10	745	38	4
238	35	7	75	38	4	64	34	8	53	8	6	805	32	10
275	38	4	224	33	9	169	32	10	55	38	4	995	37	5
280	38	4	235	36	6	219	35	7	56	17	11	31,029	38	4
283	32	10	253	37	5	170,756	38	4	73	36	6	48	37	5
353	37	5	315	38	4	757	38	4	237	34	8	62	37	5
446	37	5	448	34	8	171,756	38	4	266	38	4	197	37	5
779	38	4	552	37	5	869	35	7	290	29	13	285	34	8
125,249	32	10	583	38	4	947	29	13	26,364	33	9	345	29	13
125,280	38	4	129,868	33	9	171,948	35	7				31,359	34	8

Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
31,521	36	6	35,831	38	4	40,225	29	13	45,600	33	9	49,090	30	12
725	30	12	916	29	13	251	37	5	627	36	6	105	38	4
32,034	38	4	947	34	8	290	30	12	629	34	8	445	33	9
111	36	6	973	34	8	296	37	5	806	37	5	694	36	6
143	38	4	36,072	38	4	723	38	4	46,082	38	4	788	35	7
151	36	6	298	38	4	792	38	4	98	37	5	974	38	4
171	31	11	451	35	7	854	37	5	175	30	12	50,162	33	9
424	37	5	651	34	8	856	32	10	200	37	5	177	38	4
460	32	10	731	35	7	912	38	4	251	33	9	216	38	4
515	33	9	764	34	8	41,030	32	10	474	35	7	219	24	4
589	38	4	944	38	4	137	34	8	487	35	7	292	33	9
750	31	11	975	38	4	266	36	6	535	36	6	639	36	6
910	38	4	37,010	38	4	576	37	5	661	33	9	645	38	4
957	38	4	47	37	5	600	35	7	662	33	9	757	38	4
33,066	38	4	117	34	8	854	38	4	690	33	9	793	32	10
71	35	7	131	33	9	42,134	38	4	701	36	6	837	35	7
171	36	6	377	38	4	170	22	6	784	36	6	842	31	11
425	32	10	408	35	7	233	37	5	843	36	6	918	38	4
428	38	4	466	38	4	441	34	8	904	33	9	937	37	5
550	34	8	587	38	4	506	33	9	962	35	7	51,079	37	5
571	30	12	691	38	4	663	34	8	966	34	8	189	34	8
603	34	8	700	31	11	703	38	4	47,016	37	5	223	32	10
746	36	6	710	38	4	856	38	4	22	38	4	314	33	9
881	33	9	806	35	7	902	37	5	74	37	5	357	36	6
929	38	4	878	36	6	43,048	34	8	224	23	5	403	38	4
988	38	4	917	30	12	125	37	5	257	34	8	614	37	5
34,076	33	9	38,108	37	5	127	33	9	270	38	4	700	33	9
220	38	4	112	32	10	161	37	5	277	37	5	778	38	4
224	32	10	113	19	9	227	37	5	340	37	5	963	34	8
258	29	13	150	38	4	258	33	9	388	34	8	983	36	6
298	36	6	242	30	12	512	37	5	423	37	5	991	38	4
317	17	11	355	35	7	515	31	11	442	32	10	52,126	33	9
417	38	4	446	38	4	519	38	4	467	32	10	350	34	8
492	36	6	465	37	5	595	31	11	475	38	4	453	35	7
499	36	6	499	31	11	601	32	10	625	38	4	581	38	4
617	34	8	650	38	4	677	36	6	632	33	9	728	38	4
707	33	9	655	35	7	853	37	5	649	35	7	914	30	12
841	33	9	694	37	5	855	37	5	673	37	5	53,065	35	7
922	38	4	39,006	38	4	44,030	38	4	711	31	11	70	37	5
35,097	37	5	12	33	9	45	33	9	860	34	8	104	38	4
316	29	13	236	29	13	100	29	13	48,084	38	4	120	34	8
343	30	12	315	35	7	439	37	5	165	38	4	157	38	4
367	32	10	444	38	4	493	38	4	176	36	6	199	36	6
420	38	4	462	37	5	656	38	4	222	37	5	200	36	6
421	32	10	675	33	9	702	30	12	317	32	10	202	31	11
522	30	12	912	37	5	908	33	9	390	31	11	207	38	4
531	34	8	928	38	4	948	32	10	415	36	6	214	31	11
697	37	5	40,104	38	4	973	34	8	421	38	4	256	36	6
774	34	8	126	31	11	45,006	35	7	424	34	8	308	31	11
35,781	36	6	40,170	38	4	45,337	38	4	49,001	31	11	53,326	34	8

Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
53,328	38	4	78,252	38	4	82,095	38	4	95,889	38	4	133,310	35	7
412	37	5	307	38	4	231	34	8	893	38	4	446	32	10
442	15	13	480	32	10	301	37	5	925	36	6	472	38	4
73,367	38	4	559	38	4	386	29	13	935	32	10	737	36	6
380	38	4	593	37	5	387	35	7	96,235	17	11	877	36	6
643	32	10	619	37	5	391	36	6	366	36	6	898	37	5
668	31	11	632	38	4	587	33	9	477	37	5	929	37	5
673	34	8	762	34	8	612	38	4	536	32	10	933	38	4
724	38	4	779	38	4	916	38	4	684	35	7	134,022	38	4
776	38	4	833	35	7	83,124	36	6	792	34	8	36	36	6
832	34	8	896	38	4	128	37	5	873	35	7	295	35	7
944	38	4	923	31	11	179	38	4	992	29	13	375	38	4
74,141	37	5	962	30	12	209	34	8	996	35	7	597	32	10
170	35	7	79,063	30	12	273	29	13	97,134	35	7	894	38	4
478	38	4	161	38	4	280	35	7	137	38	4	909	37	5
524	38	4	169	38	4	293	35	7	158	29	13	135,017	38	4
620	32	10	234	36	6	340	35	7	289	35	7	142	38	4
702	37	5	257	34	8	364	38	4	630	31	11	201	38	4
703	28	—	512	37	5	411	33	9	906	38	4	222	36	6
709	36	6	522	38	4	459	38	4	963	30	12	282	36	6
817	38	4	587	34	8	474	29	13	987	32	10	458	37	5
859	31	11	624	38	4	511	37	5	98,007	38	4	768	31	11
953	38	4	641	30	12	515	38	4	190	38	4	901	35	7
75,029	30	12	723	16	12	640	35	7	233	37	5	136,220	36	6
176	35	7	80,092	38	4	674	34	8	311	37	5	234	37	5
205	37	5	199	35	4	84,026	38	4	352	37	5	246	38	4
208	30	12	251	37	5	278	34	8	399	38	4	421	35	7
378	38	4	327	30	12	332	36	6	515	32	10	519	33	9
389	38	4	439	31	11	412	36	6	552	38	4	591	38	4
570	38	4	657	38	4	655	38	4	584	36	6	600	33	9
633	32	10	916	38	4	705	35	7	697	38	4	630	36	6
831	35	7	981	30	12	781	38	4	831	33	9	670	30	12
76,048	37	5	985	37	5	815	29	13	99,237	30	12	768	37	5
58	38	4	986	37	5	865	29	13	246	38	4	782	31	11
118	36	6	81,056	32	10	910	38	4	698	34	8	137,018	38	4
182	37	5	171	34	8	85,031	29	13	764	33	9	34	38	4
246	36	6	286	38	4	71	38	4	847	35	7	211	33	9
307	37	5	347	38	4	86	35	7	102,515	30	12	222	38	4
322	36	6	454	36	6	211	37	5	518	32	10	234	35	7
578	37	5	470	37	5	94,767	35	7	834	34	8	282	33	9
671	30	12	505	33	9	912	37	5	997	37	5	338	34	8
777	38	4	704	38	4	95,011	38	4	103,045	36	6	391	38	4
815	34	8	816	38	4	47	31	11	187	31	11	430	33	9
893	38	4	830	38	4	77	34	8	264	32	10	906	38	4
77,005	30	12	855	38	4	119	38	4	288	38	4	987	35	7
307	37	5	915	36	6	148	30	12	581	36	6	138,118	32	10
685	38	4	949	38	4	183	37	5	616	38	4	137	38	4
757	36	6	954	38	4	275	29	13	665	38	4	146	38	4
758	38	4	988	33	9	741	38	4	666	35	7	223	38	4
78,173	38	4	82,052	38	4	95,883	35	7	133,180	29	13	138,225	29	13

Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
138,251	38	4	140,512	35	7	143,222	32	10	146,145	33	9	152,051	37	5
392	37	5	593	33	9	235	38	4	155	35	7	93	38	4
574	34	8	613	33	9	985	35	7	181	38	4	94	37	5
614	38	4	848	37	5	144,237	32	10	358	38	4	166	35	7
639	35	7	879	38	4	262	38	4	440	35	7	170	38	4
708	38	4	141,291	31	11	288	38	4	458	38	4	183	38	4
796	38	4	303	34	8	409	31	11	645	35	7	310	38	4
860	33	9	398	38	4	573	35	7	646	38	4	317	37	5
139,013	33	9	582	30	12	595	31	11	654	36	6	172,210	29	13
67	38	4	593	35	7	668	38	4	751	38	4	229	33	9
220	38	4	653	37	5	670	35	7	147,002	36	6	173,054	38	4
255	38	4	897	38	4	683	38	4	18	36	6	347	36	6
287	38	4	987	36	6	735	38	4	28	37	5	466	33	9
355	37	5	142,007	31	11	918	31	11	32	36	6	489	38	4
439	37	5	134	34	8	922	38	4	96	37	5	189,526	35	7
471	35	7	145	33	9	930	38	4	352	29	13	664	34	8
638	29	13	469	29	13	145,039	38	4	573	38	4	190,001	30	12
653	38	4	582	31	11	67	34	8	151,287	31	11	4	37	5
703	38	4	590	31	11	164	38	4	307	37	5	27	32	10
795	37	5	810	36	6	406	37	5	585	35	7	199,076	31	11
846	33	9	862	38	4	432	34	8	593	35	7	296	37	5
895	30	12	868	29	13	434	38	4	600	38	4	434	38	4
896	30	12	874	38	4	517	34	8	650	36	6	503	37	5
140,042	37	5	909	31	11	553	38	4	678	38	4	649	29	13
65	38	4	919	38	4	643	38	4	761	35	7	793	33	9
79	32	10	938	38	4	758	35	7	856	34	8	200,475	29	13
121	37	5	143,073	32	10	923	34	8	860	38	4			
168	38	4	105	38	4	956	37	5	152,026	37	5			
140,461	38	4	143,212	36	6	145,998	33	9	152,041	37	5			

II^{do} WYKAZ

NUMERÓW LISTÓW ZASTAWNYCH NOWYCH

Od 2-go półrocza 1838 do włącznie 1-go półrocza 1845 wylosowanych, a po dzień $\frac{8}{20}$ Września 1845 r. dla niezgłoszenia się po należność, niewykupionych.

Lit. A. Zł. 20,000			Lit. B. Zł. 5,000			Lit. B. Zł. 5,000			Lit. B. Zł. 5,000			Lit. B. Zł. 5,000		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
225,610	12	6	222,020	14	4	277,226	14	4	279,892	11	7	286,613	14	4
675	13	5	97	12	6	271	10	8	900	14	4	913	14	4
227,285	5	13	158	8	10	322	9	9	907	14	4	287,281	14	4
419	14	4	194	13	5	549	12	6	998	12	6	288,131	13	5
234,509	7	11	247	7	11	554	13	5	280,124	9	9	491	12	6
832	14	4	292	11	7	707	14	4	255	14	4	502	12	6
918	14	4	320	7	11	766	12	6	285	14	4	755	14	4
925	10	8	419	10	8	870	8	10	393	14	4	932	14	4
235,008	14	4	430	2	16	880	14	4	419	14	4	289,277	14	4
114	10	8	437	14	4	990	10	8	453	14	4	307	14	4
127	6	12	442	3	15	278,008	14	4	479	14	4	332	12	6
473	8	10	453	13	5	293	13	5	487	14	4	354	14	4
290,407	13	5	518	10	8	320	14	4	493	5	13	372	14	4
498	13	5	223,089	6	12	405	14	4	494	6	12	542	13	5
557	13	5	114	13	5	583	13	5	587	11	7	311,569	14	4
727	9	9	509	14	4	944	9	9	956	13	5	726	14	4
292,223	13	5	571	14	4	279,007	13	5	281,320	13	5	313,379	14	4
330	14	4	650	12	6	55	9	9	528	14	4	394	14	4
702	14	4	690	13	5	258	10	8	715	14	4	395	14	4
293,142	14	4	735	7	11	362	14	4	756	13	5	Lit. C. Zł. 1,000		
Lit. B. Zł. 5,000			764	13	5	440	14	4	776	6	12	205,020	8	10
220,095	10	8	868	11	7	471	11	7	873	13	5	46	2	16
116	2	16	992	3	15	511	11	7	969	14	4	226	14	4
361	13	5	224,106	14	4	512	12	6	282,002	12	6	268	12	6
600	13	5	193	12	6	569	12	6	7	14	4	447	14	4
986	9	9	238	14	4	621	13	5	468	13	5	578	12	6
221,135	7	11	611	9	9	654	9	9	698	13	5	605	13	5
344	14	4	645	11	7	655	12	6	804	12	6	686	10	8
450	11	7	730	14	4	671	11	7	284,435	13	5	754	12	6
477	13	5	760	13	5	674	12	6	899	13	5	780	14	4
502	7	11	800	10	8	745	14	4	911	11	7	784	14	4
697	14	4	807	13	5	767	14	4	285,100	14	4	847	9	9
789	8	10	910	6	12	796	6	12	252	13	5	852	12	6
221,997	5	13	225,118	5	13	811	13	5	428	13	5	206,141	8	10
			225,171	12	6	279,832	12	6	285,465	12	6	206,285	14	4

Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000			Lit. C. Zl. 1,000.		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
206,379	11	7	209,807	9	9	213,617	6	12	218,597	3	15	238,412	12	6
497	14	4	996	10	8	694	10	8	692	8	10	474	10	8
558	14	4	210,051	12	6	697	12	6	701	14	4	513	7	11
586	7	11	72	9	9	736	11	7	219,253	11	7	530	12	6
766	14	4	75	13	5	817	6	12	300	8	10	590	6	12
838	12	6	122	5	13	826	6	12	814	10	8	724	13	5
991	14	4	275	14	4	889	14	4	886	11	7	747	14	4
207,008	12	6	328	11	7	951	14	4	893	11	7	748	14	4
117	10	8	376	14	4	214,156	14	4	956	14	4	776	5	13
251	14	4	461	12	6	191	11	7	960	13	5	816	14	4
439	14	4	483	14	4	217	14	4	226,038	7	11	875	11	7
533	8	10	531	12	6	363	12	6	69	10	8	239,087	12	6
571	12	6	544	14	4	406	14	4	124	14	4	314	14	4
693	12	6	548	14	4	607	11	7	159	9	9	358	9	7
709	14	4	554	6	12	894	13	5	232	10	8	378	11	7
712	11	7	571	10	8	215,000	8	10	259	6	12	511	12	6
718	13	5	717	9	9	6	5	13	267	9	9	559	9	9
757	10	8	719	13	5	87	12	6	306	8	10	564	14	4
774	14	4	727	10	8	99	14	4	320	12	6	641	14	4
813	5	13	728	9	9	132	13	5	382	10	8	764	10	8
883	14	4	211,048	14	4	181	10	8	439	14	4	858	13	5
907	11	7	66	8	10	587	12	6	507	14	4	883	13	5
959	14	4	75	3	15	606	9	9	558	13	5	962	14	4
208,037	11	7	97	8	10	625	12	6	632	12	6	989	12	6
84	10	8	109	12	6	642	12	6	713	9	9	240,033	10	8
165	7	11	433	9	9	713	14	4	772	14	4	149	7	11
278	14	4	530	3	15	751	13	5	821	9	9	425	12	6
290	12	6	948	11	7	882	13	5	236,570	13	5	474	13	5
321	14	4	960	14	4	897	10	8	597	4	14	628	14	4
359	10	8	974	9	9	216,352	10	8	620	6	12	642	6	12
450	12	6	212,013	12	6	457	5	13	658	4	14	685	9	9
506	13	5	29	8	10	841	8	10	708	13	5	954	10	8
563	10	8	241	14	4	843	12	6	754	14	4	241,003	12	6
580	12	6	254	12	6	950	8	10	807	12	6	109	13	5
654	14	4	317	12	6	217,051	14	4	950	13	5	216	12	6
782	10	8	414	14	4	84	13	5	237,026	10	8	319	10	8
822	10	8	570	12	6	88	14	4	142	11	7	348	13	5
842	9	9	619	14	4	217	9	9	252	12	6	408	11	7
957	14	4	890	14	4	689	8	10	358	10	8	462	10	8
995	10	8	897	7	11	882	9	9	431	14	4	584	11	7
996	12	6	213,007	7	11	885	13	5	570	12	6	603	12	6
209,031	6	12	54	13	5	901	14	4	681	12	6	640	6	12
49	8	10	94	14	4	961	14	4	801	11	7	707	6	12
128	11	7	101	14	4	973	9	9	816	12	6	946	14	4
163	7	11	188	7	11	218,009	14	4	857	9	9	948	12	6
179	8	10	222	14	4	185	9	9	985	11	7	242,062	12	6
424	14	4	277	10	8	331	10	8	238,009	10	8	90	9	9
507	12	6	322	12	6	499	14	4	13	14	4	97	13	5
508	14	4	380	9	9	542	10	8	190	14	4	187	13	5
209,781	14	4	213,592	10	8	218,556	13	5	238,316	13	5	242,404	13	5

Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. C. Zl. 1,000.			Lit. D. Zl. 500.		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
242,466	8	10	245,062	14	4	262,691	14	4	290,134	12	6	230,962	14	4
471	12	6	217	14	4	796	14	4	136	14	4	231,071	14	4
509	14	4	263	14	4	974	9	9	142	13	5	203	14	4
555	11	7	280	8	10	991	14	4	152	9	9	237	11	7
594	14	4	475	12	6	263,113	14	4	156	10	8	318	10	8
877	14	4	646	14	4	224	14	4	291,358	14	4	336	8	10
994	12	6	670	14	4	279	14	4	359	14	4	341	7	11
243,098	13	5	966	14	4	282	10	8	293,871	11	7	345	12	6
144	12	6	968	11	7	316	11	7	294,226	14	4	445	10	8
180	5	13	246,136	14	4	320	13	5	295,667	14	4	500	14	4
181	5	13	254	12	6	339	9	9	840	14	4	503	3	15
205	12	6	456	9	9	346	9	9	858	12	6	544	5	13
243	14	4	470	13	5	381	11	7	296,121	14	4	649	12	6
295	10	8	602	11	7	454	14	4	195	14	4	721	5	13
347	12	6	608	10	8	656	10	8	201	14	4	727	13	5
403	12	6	622	14	4	749	13	5	202	13	5	760	14	4
405	14	4	814	14	4	753	14	4	224	12	6	816	10	8
447	11	7	972	13	5	770	14	4	231	13	5	896	7	11
448	9	9	981	12	6	806	14	4	302,765	13	5	938	13	5
450	9	9	260,544	12	6	812	14	4	303,536	11	7	999	9	9
672	14	4	561	11	7	264,062	11	7	573	14	4	232,090	12	6
700	12	6	569	13	5	103	14	4	304,592	14	4	101	11	7
768	13	5	631	14	4	935	14	4	643	12	6	128	11	7
785	9	9	669	14	4	267,513	14	4	646	12	6	173	14	4
790	12	6	972	12	6	559	9	9	650	11	7	207	12	6
797	12	6	261,046	14	4	562	12	6	655	11	7	265	14	4
889	9	9	68	11	7	812	14	4	790	11	7	366	11	7
927	10	8	107	13	5	861	14	4	821	12	6	460	4	14
244,000	14	4	197	14	4	961	10	8	860	12	6	464	12	6
107	5	13	267	12	6	268,319	14	4	305,013	11	7	476	14	4
134	6	12	311	13	5	515	12	6	23	12	6	727	13	5
145	11	7	322	14	4	568	14	4	24	12	6	739	14	4
154	14	4	443	14	4	572	12	6	80	12	6	757	4	14
269	14	4	476	14	4	274,585	8	10	306,164	14	4	844	11	7
278	7	11	569	11	7	598	12	6	196	12	6	233,029	14	7
292	7	11	604	12	6	622	13	5	344	13	5	100	12	6
357	14	4	690	12	6	824	14	4	915	14	4	271	8	10
393	14	4	882	9	9	275,092	14	4	312,323	14	4	332	13	5
402	14	4	904	7	11	245	14	4	354	14	4	381	10	8
404	9	9	951	11	7	261	14	4	433	14	4	395	4	14
422	10	8	962	8	10	472	12	6	455	14	4	638	12	6
454	12	6	983	12	6	614	13	5	483	14	4	676	12	6
456	12	6	262,143	14	4	628	13	5	987	14	4	740	10	8
493	14	4	158	10	8	637	14	4	313,001	14	4	995	14	4
509	7	11	199	14	4	658	13	5	116	14	4	234,017	10	8
510	13	5	209	11	7	932	9	9	117	14	4	54	13	5
518	14	4	245	11	7	276,187	14	4	Lit. D. Zl. 500			61	14	4
589	14	4	310	12	6	513	12	6	230,679	5	13	83	13	5
660	14	4	371	14	4	805	14	4	230,751	14	4	123	10	8
244,677	12	6	262,444	14	4	276,944	10	8				234,265	10	8

Lit. D. Zl. 500			Lit. D. Zl. 500			Lit. D. Zl. 500			Lit. E. Zl. 200			Lit. E. Zl. 200		
Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.	Numer	Los	Kup.
234,392	14	4	269,155	14	4	308,235	14	4	230,105	12	6	250,124	14	4
453	11	7	383	10	8	311,926	14	4	108	13	5	333	12	6
255,001	12	6	435	12	6	312,067	14	4	143	14	4	401	14	4
275	10	8	472	10	8	Lit. E. Zl. 200			306	12	6	467	11	7
291	14	4	477	11	7				348	9	9	549	5	13
532	12	6	493	8	10	227,698	12	6	399	13	5	610	4	14
773	14	4	516	14	4	760	8	10	420	14	4	706	14	4
844	10	8	536	12	6	804	12	6	235,699	12	6	734	12	6
934	9	9	559	14	4	862	13	5	733	8	10	743	11	7
995	9	9	573	12	6	871	13	5	857	8	10	797	12	6
256,006	12	6	577	11	7	874	14	4	874	10	8	849	11	7
11	14	4	600	14	4	989	13	5	966	14	4	958	12	6
37	14	4	602	10	8	228,028	12	6	983	12	6	251,111	12	6
107	10	8	684	14	4	31	11	7	236,010	14	4	203	14	4
182	14	4	725	14	4	158	12	6	13	10	8	361	13	5
188	10	8	726	12	6	176	9	9	34	13	5	332	11	7
226	14	4	740	13	5	190	10	8	86	9	9	373	10	8
317	14	4	913	9	9	215	12	6	115	11	7	418	12	6
385	9	9	931	14	4	218	6	12	208	14	4	472	5	13
413	5	13	961	12	6	223	12	6	437	13	5	668	12	6
422	13	5	976	14	4	317	10	8	247,182	14	4	713	8	10
423	13	5	270,152	14	4	322	8	10	231	14	4	738	14	4
471	8	10	898	14	4	372	14	4	307	14	4	795	6	12
492	14	4	905	14	4	411	14	4	410	14	4	898	7	11
493	14	4	271,006	14	4	448	12	6	447	9	9	899	9	9
538	14	4	123	13	5	659	11	7	532	11	7	949	10	8
549	13	5	603	14	4	680	12	6	564	14	4	252,062	14	4
583	14	4	671	10	8	755	11	7	807	10	8	66	13	5
591	9	9	966	14	4	758	12	6	831	11	7	131	13	5
662	13	5	272,003	13	5	838	12	6	870	14	4	186	13	5
689	10	8	538	13	5	841	7	11	897	14	4	216	8	10
735	14	4	273,207	10	8	889	11	7	927	13	5	332	6	12
792	13	5	547	11	7	898	14	4	248,249	14	4	363	11	7
838	14	4	855	14	4	952	14	4	340	8	10	403	10	8
950	6	12	871	9	9	983	5	13	557	8	10	416	12	6
982	10	8	274,076	14	4	229,204	13	5	571	13	5	424	8	10
257,312	14	4	195	12	6	319	12	6	869	11	7	466	8	10
323	13	5	371	14	4	344	14	4	902	12	6	473	13	5
348	13	5	377	12	6	451	6	12	928	14	4	511	10	8
393	14	4	412	12	6	479	9	9	986	14	4	739	14	4
561	14	4	300,973	13	5	533	8	10	249,033	12	6	992	13	5
646	14	4	301,232	11	7	595	14	4	105	11	7	253,010	12	6
682	14	4	235	13	5	615	14	4	211	11	7	170	12	6
864	10	8	331	9	9	784	8	10	482	9	9	276	12	6
901	10	8	456	12	6	812	11	7	507	13	5	361	9	9
922	13	5	302,356	12	6	891	12	6	573	8	10	538	6	12
994	8	10	358	14	4	996	14	4	708	5	13	565	14	4
269,008	14	4	307,795	14	4	230,039	12	6	250,010	8	10	588	11	7
63	14	4	807	13	5	57	7	11	34	8	10	722	13	5
269,088	11	7	307,970	13	5	230,070	14	4	250,099	10	8	253,806	14	4

Lit. E. Zł. 200	Lit. E. Zł. 200	Lit. E. Zł. 200	Lit. E. Zł. 200	Lit. E. Zł. 200
Numer Los Kup.	Numer Los Kup.	Numer Los Kup.	Numer Los Kup.	Numer Los Kup.
253,874 12	6 296,271 13	5 296,718 14	4 297,788 14	300,419 14
931 14	4 295 12	6 733 12	6 298,287 9	4 429 14
975 14	4 341 12	6 297,070 13	5 578 14	9 596 12
254,242 9	9 428 13	5 83 11	7 299,571 9	4 302,191 12
380 7	11 455 10	8 157 13	5 888 13	9 303,321 14
656 13	5 527 14	4 163 10	8 300,396 12	5 322 11
880 12	6 680 14	4 658 14	4 406 12	6 340 11
254,916 12	6 296,702 12	6 297,692 11	7 300,413 14	6 375 14
				4 313,970 14

ZEBRANIE.

I. Listy Zastawne, których amortyzacja kończy się w r. 1854
z Losowania . . . 8go

A.	B.	C.	D.	E.	Wartość Złp.
S z t u k					
»	»	»		1	200
»	»	1		2	1,400
»	»	»		2	400
»	»	»		3	600
»	»	»		1	200
»	»	1		»	5,000
»	»	1	2	1	7,200
»	»	1	2	1	7,200
»	»	»	»	1	200
»	»	1	»	»	5,000
»	»	»	»	1	200
»	»	1	1	1	6,200
»	»	1	3	16	58,800
»	»	2	32	8	52,400
»	»	8	20	16	74,600
»	»	9	38	14	98,600
»	»	8	44	17	103,700
»	»	2	7	43	138,200
»	»	»	12	55	136,900
»	»	1	10	91	187,600
»	»	4	30	119	389,700
»	»	3	33	169	478,300
RAZEM..					1,752,600

2. Listy Zastawne których amortyzacja kończy się w r. 1866

z Losowania .. 2go

A.	B.	C.	D.	E.	Wartość Złp.
S z t u k					
»	2	1	»	»	11,000
»	2	3	1	»	13,500
»	»	2	2	1	3,200
1	3	8	4	4	45,800
1	5	12	1	5	58,500
1	5	13	2	4	59,800
1	3	19	5	15	59,500
1	7	36	8	11	97,200
2	7	43	21	12	130,900
»	10	40	12	21	100,200
1	18	86	21	41	214,700
5	28	47	22	24	302,800
7	47	151	56	48	563,600
RAZEM...					20 137 461 155 186 1,660,700

POWTÓRZENIE.

1. Listów Zastawnych dawnego okresu.	11	127	633	240	723	1,752,600
2. Listów Zastawnych nowego okresu.	20	137	461	155	186	1,660,700
W OGÓLE...	31	264	1094	395	909	3,413,300

w Warszawie dnia $\frac{11}{23}$ Września 1845 roku.

DYREKCJA GŁÓWNA

TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO ZIEMSKIEGO.

RZECZYWISTY RADCA STANU PREZES,

Łęski.

Pisarz Dyrekcji Główniej

Drewnowski.

WYDZIAŁ

DLA

STANISŁAW

1847

WYDZIAŁ DLA STANISŁAWA
WYDZIAŁ DLA STANISŁAWA
WYDZIAŁ DLA STANISŁAWA

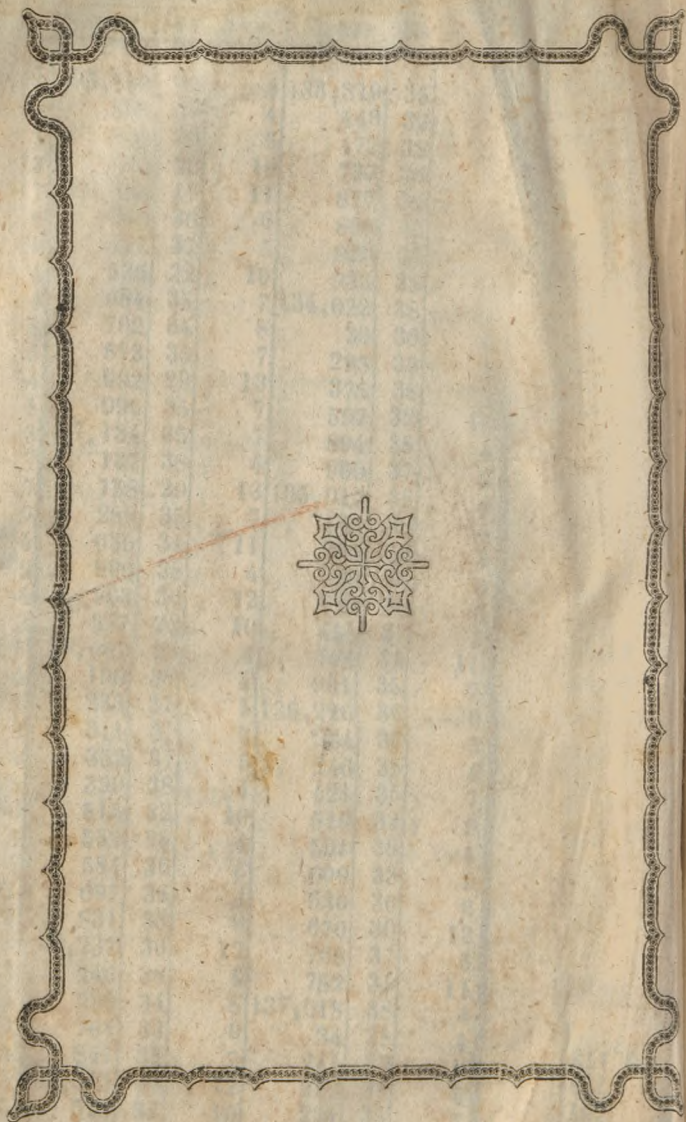
1847

WYDZIAŁ

WYDZIAŁ
WYDZIAŁ J. JAWORSKI

1847

Biblioteka Uniwersytetu
MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
w Lublinie

6097 1-3

CZASOPISMA

1845-47